

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 43.

ΤΟΜΟΣ Β'.

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1893.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

(Faust)

Μελόδραμα εἰς πράξεις πέντε. Ἔπη Michel Carré καὶ Jules Barbier. Μέλος Charles Gounod.

ΣΚΗΝΗΣΤ.

Βαλεντίνος, Μάρθα, Πολίται, εἶτα Σειδελ.

καὶ Μαργαρίτα.

Μ. καὶ Π. Ἀπ' ἐδῶ ἢ βοή, εἰς τὸν δρόμον κτυποῦνται
Νά! ἕνας πεθμένος νεκρὸς κατὰ γῆς.
Δὲν ἀπέθαν' ἀκόμη, τὰ μέλη κινοῦνται
Τί σταματᾷς; φέξε ἴδω! πεθαίνει ὁ δυστυχής.

Β. (Ἐπιπόσιος ἐγειρόμενος)
Ἄρκει! μὴ λυπεῖσθε! μὴ με θρηνεῖτε
Τὸν θάνατον πολλακίς εἶδον
Πολεμῶν καὶ δὲν με πτοεῖ.

(Ἡ Μ. φαίνεται ἐκ τοῦ βάθου στηριζομένη ὑπὸ τοῦ Σειδελ).
Μ. Βαλεντίνε! Βαλεντίνε!
(Ἄπομαχρύνουσα τὸ πλῆθος γονυπετεῖ πρὸ τοῦ Β.)

Β. — ὦ Μαργαρίτ' ἀδελφὴ! κοινὸν δόλοιο
Σὺ τί ζητεῖς; μακρὰν! (ἐπιθῶν αὐτήν.)

Μ. Οἶμοιρ
Β. Ὁ ἄφρον, θνητὸκ
Τὸν ἐραστὴν τῆς προκαλεσᾷ δι' αὐτήν.

Πολ. Ἐραστὴν! (χαμηλοφωνῶς καὶ μετὰ φρίκης).

Μ. ὦ τιμωρία! ὦ δυστυχής!

Σ. Οἰκτὸν! εἶναι ἀόλια καὶ δυστυχής.

Β. (ὑπεγειρόμενος) Ἄκουσόν μου καλῶς δεῖλαια!
Ἐκτέλεται τὸ πᾶν ἐν ὄρα τῇ μοιραία
Τὸ τέραμα φθάνει ἐν καιρῷ
Υπεῖκει πᾶς βροτὸς τῷ μόνῳ ἰσχυρῷ.

Σὺ τὴν ὁδὸν ἐτρόπης τῆς κακίας;
Οὐδὲν σὺ ἔργον πλεόν θ' ἀγαπᾷς
Καὶ θ' ἀρνηθῆς ὑπὲρ τῆς εὐμαρσίας
Τητὴν, καθῆκον πάσας τὰς ἀρετὰς
Ἄγε καὶ σ' ἐνεδρεῦεν ἴσρα ἢ φοβερὰ
Τῶν τοῦ θανάτου τρώγων,
Κἂν θεὸς φανῇ συγγνώμων,
Παρ' ἐμοῦ ἢ ἀρά.

Πολ. ὦ δεινῆς βλασφημίας!
Ἐν στιγμῇ ἀγωνίας
Μηδὲν σκεθῆθῃς
Ἡ περὶ μετανοίας
Καὶ ἄφες ἂν θέλης καὶ σὺ ν' ἀφεθῆς.

Β. Κατηραμένη!
Σὲ περιμένει
Ὁ σπαραγμὸς ἀμαρτωλῶν.
Ἐγὼ πᾶσιν ἐν τιμῇ ἔχω τέλος καλόν. (ἐκπνέει)

Χ. Μετὰ δικαίων ἀνάπαυσον Σῶτερ αὐτόν.

ΠΡΑΞΙΣ Ε'

ΣΚΗΝΗ Α'

Δεσμωτήριον. — Μαργαρίτα, κοιμωμένη.

Φαῦστος, Μεθιδιοφελῆς

Μ. Τὸ φῶς χαράζει ἐγείρουν τὸ ἱερὸν.
Τὴν Μαργαρίταν πείδον νὰ σ' ἀκολουθήσῃ.
Καιμᾶται ὁ φύλαξ, ἰδοὺ τὸ κλειδίον
Θνητοῦ χεῖρ τὰ δεσμὰ πρέπει νὰ λύσῃ.

Φ. Ἄφες με!
Μ. Μὴ ἀργῆς. Φρουρῶ πρό τῶν θυρῶν

ΣΚΗΝΗ Β'

Μαργαρίτα, Φαῦστος.

Φ. Τὸ στέργον μου ὁ τρόμος πιέζει. Τάλαν φάσμα!
Ὁ δσβεστος πηγὴ βασάνων φοβερῶν!
ὦ φρίκη! εἶν' αὐτὴ! τὸ μυροδόλον πλάσμα

ὑπὸ τὸ βάρος τῶν δεσμῶν
 Ποιήν φονέως νά ἐκτίνη
 Καὶ ἀπολέσασά τὸν λογισμόν
 Τὸ τέκνον τῆς, θεέ, ν' ἀποκτείνῃ!

Μ. (ἐξεγερμένη) Ἄ! ἢ γλυκεῖα τοῦ φωνῆ!

Ἀποθανούσαν με ζωογονεῖ.

Φ. Μαργαρίτα!

Μ. Πειρασμέ, πλέον δὲν με ταραττεῖ

Ὁ σὸς σαρκασμὸς ἤλθεν ὁ ποθητός,

Ἡ τρυφερά τὸν χεῖρ με προφυλάττει

Ἐλντροθὴν τὸν ἀκούω, τὸν βλέπω, εἶν' αὐτός!

Εἰς πιστὴν ἀγκάλην

Προσφεύγω καὶ πάλιν σαρκασμὸς σὸς

Νῦν ὁ πειρασμὸς

Δυσδῶν ἄς γργγύζη.

Κόλπος με στηρίζει

Ἐραστοῦ θερμὸς.

Φ. Ναί, εἰς τὴν ἀγκάλην

Σὲ σφίγγω καὶ πάλιν

Κἄν ὁ πειρασμὸς

Πῦρ ἐξακόντιζῃ,

Νῦν σὲ προαδπιζει

Ἐραστῆς πιστός. (θελὼν νά τὴν ἐναγκαλισθῇ)

Μ. (ἀποσπασμένη) Ἰδέ! εἶνε ὁ δρόμος

Ὅπου ἀτρώω

Τὸ πρῶτον μ' ἀπαντᾷ.

Ἀκροθιγὼς με ἐγγίσεις καὶ χαιρετᾷ

Ἄρα γε θά δεχθῆς, ὦραία δεσποαίνῃ

Μέχοι τοῦ οἴκου σου ἐμέ ὡς ὁδηγόν :

— Ἄλλ' ἐγὼ δεσποσύνη δὲν εἶμαι ὦραία

Καὶ μόνῃ ἡμερῶ νά εἴω τὴν ὁδόν

Φ. Ἐνθιμοῦμαι καλῶς ἄλλ' ἐλθὲ εἶνε ὦρα.

Μ. (στηρικμένη, ἐρωτύλος ἐπὶ τοῦ βραχίονός του).

Νά ὁ κόπος ὁ θελατικός

φέρων μύρτα, ρόδα εὐώδη

Εἰς ὃν εἰσῆρχου μυστικός

Φιλάττων νύκτα τὴν σφῶδη

Φ. Σπεῦσον Μαργαρίτα!

Μ. Σπεῦσον ἔλθὲ!

Φ. Ἄχ! Μείνον ἀκόμα.

Μ. Θεέ! πάλιν ἀλλοφρονεῖ.

ΣΚΗΝΗ Γ.

Οἱ αὐτοί, Μεδίστοφελῆς.

Μφ. Ταχέως! ταχέως! εἰ δὲ μὴ θά καθῆς

Ὀλίγον ἀν σταθῆς σὲ παρατῶ εἰθύς.

Μ. Ὁ δαίμων! ἰδ' εἰκεῖ τί με θέλει,

Καὶ με φλογώδες ὄμμα

Με πυροποιεῖ

Μφ. Ἐν ναῶ τί ζῆται

Τὸ φῶς ἀνατέλλει

Δὲν μένει καιρός

Τὰς ὄπλᾶς κτυπᾷ

Οἱ ἵπποι ἡμῶν, ὅσπν γὴν ἡρώς

(Ζητῶν ἀποσπῆ τῶν Φ.)

Μόνον ὁποῦδῃ καὶ βία ἴσως θά τὴν σώσῃ.

Μ. Θεέ! σὺ φύλαξόν με!

Θεέ! σὺ λῦτωσόν με! (γονιπετῶσα)

Τάγμ' ἀγγέλων θείων ἀγγόν

Ἀνάγαγέ μ' εἰς οὐρανόν,

Θεὲ ἀγαθὲ τῆ σῆ κόρη

Προσδέξας εὐμενῶς συγχώρε

Φ. Ἐλθὲ σὲ σώζω! ἀπολούθησόν με

Μφ. Τὸ φῶς χουσᾶνει τὸν οὐρανόν.

Φ. Ἐλθὲ σὲ ἀπειλεῖ τέλος δεῖνόν.

Μ. Ὁ πάτερ, ψυχὴ συγτετριμμένη

Οἰκτιοῦ παρὰ σοῦ προδύμενη.

Φ. Θάνατος σὲ περιμένει

Μαργαρίτα!

Μ. Τί με προσδέπερς βλοσυρά;

Φ. Μαργαρίτα

Μ. Ἡ χεῖρ σου πόθεν ἐρυθρά!

Ἄ! αἶμα! αἶμα! (πίπτει ἀναίσθητος)

Φ. Ἄ!

Μφ. Ἐκρίθη

(Φωνὴ ἐξ οὐρανῶν)

(Ὁ τῶρος τοῦ δεσμοτηρίου διασχίεται — Ἡ ψυχὴ τῆς Μ. ἀνέρχεται εἰς οὐρανὸν περιτολουμένη ὑπὸ ἀγγέλων — Ὁ Φ. γονιπετῆς προσευχεται — Ὁ Μερ. πτήσσει ὑπὸ τὴν φλογερὰν ρομφαίαν τοῦ ἀρχαγγέλου)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Περί τῶν παρὰ Ξενοφῶντι μνημονευομένων πόλεων Λαριόσσης καὶ Μεδίλων.

Ἡ φιλόπονος ἄττικη μέλισσα ἢ ἐπὶ τοῦ νοητοῦ τῆς Ἀττικῆς περιουμβουδᾶ ὀρίζοντος καὶ ἐν τῷ παμφαεῖ καὶ γε μαρμαίροντι τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας σιμβλῶ τὸν εὐπλαστον τῆς ιστοριογραφίας κερὸν ὑπερφῶς πᾶν ἐξυφαίνουσα ἐν τῇ ἀφελεί, ἀπεριττῶ καὶ γε ῥητορικῶ κάλλους καὶ χάριτος εὐμοιροῦση Κύρον Ἀναβάσει λόγον ποιεῖται περὶ τῆς ἀφίξεως τῶν μυρίων εἰς τὸν Τίγριτα ποταμὸν, μνημονεύουσα ἅμα πόλεως τινος τοῦτικλην Λαριόσσης ἐν ταυθαί φιν, πόλις ἢν ἐρήμη μεγάλη ὄνομα ἴ' αὐτῇ ἢν Λαριόσσα, ἔκουν δ' αὐτὴν τὸ παλαιὸν Μῦδοι ταύτην βασιλεὺς ὁ Περσῶν (Κῦρος ὁ πρεσβύτερος) ὅτε παρὰ Μήδων τὴν ἀρχὴν ἐλάμβανον Πέρσας πολιορκῶν δὲ οὐδενὶ τρόπῳ ἠδύνάτο εἶλιν Ἴπλιον δὲ νεφέλην προκαλύψασα ἠφάνισε, μέχρις ἐξέλιπον (αὐτὴν) οἱ ἄνθρωποι καὶ οὕτως ἐάλω. » (βιβλ. Γ' 4, 7, 8). Λαριόσσα πιθανόν ἐστὶν ἡ ἀρχαία Συριακὴ πόλις Rēsen, ἥτις ἐν τῇ Χαλδαϊκῇ γενικῇ Leresen λέγεται τὰ μεγαλοπρεπῆ τὰς τῆς ἐρείπια κέλινται Nimrud. Διὰ τῶν γενομένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἀρχαιολόγου Layard εὐρήνται ἐν ταυθα τὰ τοῦ τείχους θεμέθλα ὕψος 90 πδῶν ἔχοντα, αἱ δὲ πλευραὶ τριῶν παλαιστῶν πύργων δ' ἀπετέλουν μέγαν ἰδιαιτέρων δωματίων ἀριθμὸν, ὁσῶν καὶ σπηλῶν. Πρὸς δὲ ὁ μνημονευθεὶς Layard χαιρεῖ διατεινόμενος ὅτι τὰ ἐρείπια ταῦτα θεωρητέα ὡς τὸ νότιον τμήμα

τῆς ὀψιαιτέρον κληθείσης πόλεως Νινευί, πιστεύων ὅτι διὰ τῆς πόλεως Nimrud ὀψιαινοῦνται μόνον τὰ θέμεθλα. Ἡ πόλις αὕτη κατεστράφη ὑπὸ Δαρείου τοῦ Ἰστιάσου τῷ 515 ἔτει, τῶν πλίνθων τῆς πόλεως ταύτης σχῆμα πλαισίου ἔχουσάν αἱ μὲν ἦσαν ὅπαι ἐν καμίνῳ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τοῦ τειχοῦς τμήματι, αἱ δὲ ἐν τῷ ἡλίῳ ἀπεξηραμέναι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Μνεϊαν δὲ πρὸς ταῦτοις ποιεῖται ὁ χαριέστατος ἱστοριογράφος καὶ σκοτασμοῦ τοῦ ἡλίου ὑπὸ νεφέλης γενομένου κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως ταύτης, ὡς ἔχει ἡ ἐγγχώριος παράδοσις, διότι κατὰ τὰς τῶν ἀνατολικῶν λαῶν δόξας ἐκάστης πόλεως καταστροφὴ, συναπτεῖα τῷ τοῦ ἡλίου σκοτασμῷ (πρὸς Ἰεζεκιήλ 32, 7 10 Ἰωήλ 2, 10, 3, 4). Ἄγγλος δὲ τις ἀστρονόμος μνημονεύει ὅτι ἐν Λαρίσῃ ἐγένετο ἐν νεώτεροις χρόνοις παραπλήσια τῷ ἡλιακῇ ἐκλειψί. Παρὰ τὴν πόλιν ταύτην ὑπῆρχε πυραμὶς λιθίνη, ἥτις κατὰ τὸν Layard ἦν ὑψηλὸς τις κωνοειδὴς λόφος φέρων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τέτραγωνικὸν πύργον προσλάβόντα τὸ σχῆμα πυραμίδος κατὰ τὴν τῆς πόλεως καταστροφὴν. Ὁ λόφος οὗτος ἔχων ὕψος 140 ποδῶν θεωρεῖται ὑπὸ τινῶν μὲν ὡς ὁ τάφος τοῦ Νίνου τοῦ τῶν Ἀσσυρίων βασιλέως, ὕψ' ἑτέρων δ' αὖθις ὁ τοῦ ἀβροδιαίτου καὶ χλιδῶντος Σαρδαναπάλλου. Ἐν νεώτεροις χρόνοις εὑρήνται ὑπὸ τοῦ διαπρεπεῦς Ἀγγλοῦ ἀρχαιολόγου Γεωργίου Smith ἐν τῷ λόφῳ τούτῳ πολλαὶ χιλιᾶδες τεμαχίων πινάκων, οἵτινες δοκοῦσιν εἶναι λείψανα τῆς βασιλικῆς Ἀσσυριακῆς βιβλιοθήκης, περιέχοντες τὰς χαλδαϊκὰς περὶ δημιουργίας τοῦ κόσμου, πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατακλυσμοῦ παραδόσεις. Παρακατιῶν δὲ ὁ αὐτὸς ἱστοριογράφος ἀφηγεῖται περὶ τῆς τῶν μυθίων ἀφίξεως εἰς Μέσσητα, ἢν κατὰ τὸν οἱ Μῆδοι ἡ πόλις αὕτη πιθανῶς ἐστὶν ἡ ἐπιχώριος Mischip, ἥθουν ἡσημωμένη. Ἐνταῦθα δὲ ὑπάρχουσι τὰ εἶρητα τῆς ἄλλοτε ἕδρας τοῦ Ἀσσυριακοῦ βασιλείου, τῆς Νινευί. Ἀνῆκον δὲ τῇ Νινευί οἱ τέσσαρες μεγάλοι λόφοι Nimrud, Konjundshik, Khor-sabald καὶ Karamles, μεταξὺ δὲ τῶν λόφων τούτων ὑπῆρχον εὐδαιμονοὶ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι· κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀρχαίων γεωγράφων μαρτυρίαν ἡ πόλις αὕτη ἐπέκτειτο περιφέρειαν 480 σταδίων, ἔγαντι δὲ τῶν εἰρηπίων ταύτης ἐν τῇ ἐτέρῃ τοῦ Τίγριτος ὄχθῃ κείταται ἡ ταυῖν καλυμμένη Μεσοῦ.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ)

ΣΗ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

ΥΠΗΝΩΤΤΟΝ ΒΡΕΦΟΣ.

ὦ φύλλον, τοῦ στελέχους ἀποσπασθὲν! πῶς πλανήσῃ ἀνεχῶς ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ, ὁ πανταχόθεν περιβάλλων σε ἀπὸ πάλαι, φθεῖ, στρεβιλίζει σε ἀπαύστως καὶ σὺ, εἰς αὐτὸν ὅλως παραδεδομένον νεμελῶς, οἴσῃ ἐνδόνως φέρεσαι ἐπ' αὐτοῦ. ὦ φύλλον! σὲ ἐπιπτεῖ ἀρα τῷ ἀχαγῆς πῶν πρὸ σοῦ διανοιγομένων ἐκτάσεων, ἢ σὲ τέρπει ἢ ἀνά τὴν ἀπειρον ἀτμοσφαιρῶν διηνηκῆς αὐτῆ περιπλανησίς σου; πῶς, τέλος, λήγει αὕτη; Χθές ἔτι ἐφάνης ἐπὶ τοῦ στελέχους σου μικρὸν τρυφερὸν φυλλά-

ριον· αἱ ἀργυραὶ τῆς δόσου σταγόνες ἀπλέτους ἐπὶ σὲ ἐπιχέμεναι, σὲ διέθρευναν στορικῶς, ἕως οὐ αὐξήθην προσελαβες τὴν δι' ἀπασῶν τῶν ἀποσταλθουσῶν τοῦ σμαραγδου ἀποχρώσεων διαγελώσαν λάμψιν τοῦ τελείου θάλλου. Τότε ἤρξω ἀνησυχῶς ἐπὶ τοῦ στελέχους σου σαλευόμενον ὡσεὶ ἐζήτεις τὴ ἀνυπνομονοῦν μάστιγ ἐν νυκτὶ ἐβαυκάλα τὸ λιγὺ πτηνὸν τὸ φουλεύον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ γενεθλίου δένδρου σου· δὲν ἔκλινες εἰς ὑπνον ἐπὶ τοῦ μητρικοῦ κορμοῦ; τίς ἀρα ἀμάχητος ἰσχύς προὔκαλει τὸν ὄργασμόν σου; ὁ ἀείπνοος ἀπὸ ἀπαύστως περὶ σὲ προσπαλλόμενος, σ' ἐδόνει καὶ σ' ἐφίλει μετὰ λεπτοῦ ψιθύρου· σ' ἐδόνει οἴσῃει προσπαθῶν νὰ σὲ ἀποσπάσῃ τοῦ κορμοῦ σου, μετελίχῃς ἐκ πόθου τοῦ ν' ἀφελθῆς εἰς αὐτὸν ἐπίσης παλλόμενον ἐν τέλει σὲ ἀνήρασεν! ὁ πόθος σου ἐπληρώθη. . . καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης περιδινεῖσαι ἡδονικῶς ἀνά τὴν ἀτμοσφαιρῶν, περῆς ὑψοῦ ἐπὶ λειμῶνας καὶ δάση, ἐπὶ ἄστεα καὶ ὄρη, παρέρχεσαι τὸν κόσμον πλανώμενον ἐν τῷ κενῷ. ὦ φύλλον, πῶς, τέλος, λήγει ἡ μακρὰ ἐναέριος πορεία σου; . .

Ἄλλ' ἰδοὺ ἐν τέλει ὁ περιβάλλων σε ἀπὸ σ' ἐπιρρίπτει εἰς εὐρέα πελάγους νῶτα· καὶ τῷ γλαυκῶν κύμα, πρὸς στιγμὴν ἀνυψωθὲν ὅπως σὲ δέξεται εἰσπίπτον, σὲ λιχνίζει ἤδη ἐν τῇ σπαιρούσῃ ἡρέμα ἀφρώδει ἀκατάλη αὐτοῦ· σὺ δὲ φύλλον ἀφίεσαι ἤδη εὐδαιμονῶς ἀναπεπαυμένον ἐπὶ τῆς ἀεικινήτου ταύτης σαφειρώδους κλίνης σου· ἰδοὺ! ἡ σμαραγδόχουσι λάμψις σου, ἐπὶ μᾶλλον ἐν τῇ διαυγείᾳ τοῦ ρεύματος ἀποστίλβουσα, μειδιᾷ ὑπὸ τὴν οὐρανῶθεν ἐπὶ τῶν κύματων προσπίπτουσιν καὶ θωπεύουσάν σε ἐντὸς αὐτῶν ἀργυρῶδῃ ἡλιακῇ ἀκτίνῃ· καὶ ἡρεμῆς ἤδη ὑπ' αὐτὴν μὴδὲν πλέον ἐπιποθοῦν ὦ, μειδιᾷ διὰ τῆς ὑγρᾶς λάμψεως σου, σμαραγδόχουσον φύλλον, μειδιᾷ φαιδρῶς! πρὸς τοῦτο λοιπὸν ὄργων ἐπὶ τοῦ στελέχους ἡρέμα ἐπάλλεσο· τοῦτο λοιπὸν διὰ τοῦ ψιθύρου σοὶ ἐλάλει ὁ προσπνεῶν σε ἀπὸ εἰς τὸδε τὸ εὐρὺ καὶ διάφωτον τέμα ἐσπυδεν ἐκείνος νὰ σὲ κομίση ἀνεπιστρεπτὴ διωθὼν σε ἀγὰ τὸ κενόν!

Ναί, τοῦτο ἐπίθεις· νὰ θάλλῃς ἐφεῖς ἀμάραντον ἐν τῇ ἀενεῷ τοῦ κύματος δρόσῳ, νὰ βαυκαλάσαι ὑπὸ τῶν ἡδυλάων αὐτοῦ φλοίσβων, καὶ ἀπὸ τῆς εὐρείας αὐτοῦ ἐκτάσεως μηδύλως ὡς ἐν τῷ πυκνῷ γενεθλίῳ δάσει σου ὑπὸ τῶν ἐπιπολαζουσῶν σκιῶν κωλυόμενον, νὰ ἀτενίζῃς τὴν ἀπὸ τῶν ὑψῶν διαγελώσαν σοὶ ἀκτίναν τοῦ ζειδώρου φωτός! μειδιᾷ ὑπὸ τὴν ποθητὴν ταύτην ἀκτίναν τὴν τὰ γλαυκά σου κύματ' ἐπιτρυφεύσαν, σμαραγδόχουσον φύλλον, εὐδαιμονίζῃ σε.

Οὕτως, ὡς ὁ τὸ φύλλον ἀναπαύων ἀνεμῶς, ἀχανῆς καὶ ἀέριος, γλυκὺς καὶ ἀπλετος, ἰσχυρῶς περικλύζει τὴν, ὡς τὸ φύλλον ὑπὸ πόν ἀέρα, ἐνηθάνων ἀπὸ τὰς θείας ἐπιπνεύσεις αὐτοῦ παλλομένην ψυχὴν ἡμῶν ἄερος τοῦ ὡραίου ἐν τέλει δὲ ὅλως ἐν τῇ ἀερίᾳ ἀκατάλη περιλάθων, περιπλανᾷ αὐτὴν ἐν τῇ οὐραὶ καὶ ἀποτίθησιν εἶτα ἐν τῷ ἀπεράντῳ γλαυκοχρῶσῳ τῆς ἰδέας πόντῳ, ἐνθεν αὕτη, ἐπὶ καλλιρροθῶν εὐναζομένη κύματων καὶ ἐν τῇ αἰωνίᾳ δρόσῳ αὐτῶν ἀναθάλλουσα, εὐδαιμῶν προσατενίζει τὴν οὐρανῶθεν ἐπιτελλομένην καὶ τὸν γλαυκὸν τοῦτον πόντον καταστρέπτουσαν ἀκτίναν, ἥτις ἐστὶ τὸ ἰδανικόν

ώραίον, τὸ εὐφεγγές αὐτῆς ἰνδαλμα. ὦ! χαίρε ἢ ἐν τῷ ἀπεράντῳ καὶ διαχρῶσθ' τῆς ἰδέας πόντῳ μακαρίως ἐπάνταπαιουμένη ψυχῇ! μειδία πρὸς τὴν οὐράνιον τοῦ ἰδανικοῦ κάλλους ἀκτίνα, ἥς τὸ μάγον ἄνομα ἢ ἐπὶ μακρὸν ὀπίσασά σε πνοῇ τοῦ ἀερίου ἐσωτός σου διηνεχῶς σοὶ ἐψιθύριζε!

Ἀλλὰ μή, ἢ ψυχῇ ἢ ἐντὸς τῶν ἀερωδῶν περὶ ὧν τοῦ κατακυριεύοντος αὐτὴν εὐρυπετοῦς ἔρωτος περιεπτυγμένη, πρὶν ἢ ἐτι καταφθάσῃ καὶ μαλακῶς ἀποτεθῆ ἢ ἐπὶ τοῦ γλαυκοῦ πελάγους ὃ σελαγίζει ἢ ἀπὸ τοῦ ἀδύτου τριαστέρου Ἡλίου καταυγαζομένη ἀκτίς τοῦ ὑπερτάτου ὠραίου, μή, ἐν ᾧ χρόνῳ, παροδικῶς ἐτι τὴν φύσιν περιθῆει, διὰ τοῦ ἐξυδερκοῦς αὐτῆς ὄμματος δὲν διορᾷ πολλάχῃ γλυκερᾶς ἀντανακλάσεις τῆς θαυμασίας ταύτης ἀκτίνος.

Ναί! . . . διορᾷ, διορᾷ αὐτὴν μυστικῶς ἀπολάμπουσαν ἐπὶ τῆς μειδιώσεως χροιάς τοῦ καλλιπετάλου ρόδου, ἢ ἐπὶ τῆς ἀργυρᾶς τῆς δρόσου ψεκᾶδος, ἐπὶ τῶν χρυσιζόντων νεφῶν τῆς αὐγῆς ἢ ἐπὶ τῶν χρυσοφεγγῶν ἀστέρων τῆς ἡμεραιᾶς νυκτός· καὶ ὑπὸ τῆς γλυκείας ἐκλάμψεως τῆς μυστηριώδους χάριτος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἢ ἀκτίς ἐκείνῃ διαγέει, θωπευομένη, μαγευομένη ἢ ἀεροδίνητος ψυχῇ, νομίζει ὅτι τὴν οὐράνιαν ταύτην χάριν μέλει ἐν τῇ ἀστωδῇ νυκτὶ ἢ ἐν τῇ ἡλιοφειγῇ πρωΐᾳ ἢ μελιφώνος ἀπδῶν, ἥς τοὺς τόνους ὡς ἀγγελικὴν ᾠδὴν πρὸς τὸ ὠραῖον ἔνθους ἀκοράται.

Ἀλλὰ κάλλιον ἐτι διορᾷ τὴν θεῖαν ταύτην ἀκτίνα συμπαθῶς ἐπιλάμπουσαν ἐπὶ τῆς ἀδαυαντίνης σταγόνος τοῦ γλυκεροῦ τῆς εὐσπλαγγνίας δακρύου, ἥτις στιλπνότερα καὶ μαγικωτέρα ἐπὶ τῆς ἐκρίτιδος δρόσου, ἐπὶ τοῦ ἀνθοχρόου ἐρυθμάτος τῆς ἀρετῆς, παρδεισίου ρόδου θάλλοντος ἐπὶ ἀργῆς παρειᾶς, ἕπερ θελατικωτέρον ἐστι τῶν τοῦ εὐανθοῦς λειμῶνος· ἐπὶ τοῦ ἰλαροῦ τῆς συμπαθείας μειδιάματος μάλλον σελαγίζοντος τὴν μορφήν ἐφ' ἧς ἀνατέλλει ἢ ἢ πρώτη τῆς αὐγῆς λαμπηδῶν τὰ ἀγνὰ τοῦ αἰθέρος νεφῆ· ἐπὶ τῆς ἱερᾶς, τέλος, καὶ ὠραιοτέρας ἢ ὃ διάσπαστος τῆς νυκτός οὐρανός μορφῆς ὑπνώττοντοντος βρέφους!

ὦ, ναί! εἶναι ἠδέϊα καὶ ἀληθῶς ἱερὰ ἢ μορφή τοῦ ὑπνώττοντος βρέφους· ἠδέϊα διότι πικρὸν πόνου δάκρυ οὐδέποτε ἐπαφῆκε ρεῦσαν ἐπ' αὐτῆς τὸ καυστηρὸν ἴγνος τοῦ ἱερὰ διότι καλὸν τρεχῆς ὑποκρισίας μειδίαμα οὐδέποτε ἐπέχυσεν ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀγρίαν λάμψιν τοῦ οὐδὲ τοῦ ψυγροῦ κόρου τῶν βιώτικῶν ἠδονῶν ἢ ρυτίς ὠχρῶς αὐκὴν διηυλάκωσεν.

Εἶναι ἱερὰ διότι ὄναρ ἀρετῶς ἀγνόν ἐπιχέει ἐπ' αὐτῆς κίθῆριον ὄλωσ ἀϊγλαν· διότι τέλος, ὑπάρχει νῦν ὠραία ἀγγέλου εἰκὼν, ἢν θεοπνεύστως ἀριστοτέχνις χεῖρ, τὴν ἀόριστόν πως ἔκφρασιν τῶν εὐγενῶν αὐτῆς γραμμῶν τελειοῦσα καὶ ζωποιοῦσα, μετατρέψει βαθμηδὸν εἰς πιστὴν καὶ ἀληθῆ τοῦ ἀπειροτελείου Θεοῦ εἰκὼνα! . . . καὶ ἢ ἀεροδίνητος παροδικῆς ψυχῇ ἐπὶ στιγμῇ πρὸ τῆς κοιτίδος τοῦ ὑπνούντος βρέφους τὴν ἀένανον πρὸς τὸ ἀχανές ἐκείνο τέμα πορεύει αὐτῆς ἐπέχουσα, μετὰ θαυμασμοῦ ἀσπάζεται ἀοράτως τὸ χιονολαμπές αὐτοῦ μέτωπον ἀκοιβῶς ἐκεῖ ἔνθα ἢ ἀκτίς τοῦ ἰδανικοῦ κάλλους

ἀντανακλάται, καὶ ψελλίζει ἐν σεβασμῷ: «ὦ! εἴθε, ἀγγέλου εἰκὼν εἰς θεῖαν εἰκὼνα μέλλουσα νὰ διαπλασθῆς, οἰκτρὰ ἀγνοία ἢ ἀσύγγνωστος ἀκηδία, ἢ αἰφνιδίως τις πρῶμος τῆς σοβαρᾶν εὐθνήν ὑπεχούσης χεῖρός ἢ ἢ τελειώσεως σου ἀνετέθη, μὴ ἐπενεγκοὶ ἐπὶ σοῦ ἀντὶ τελειώσεως παραμόρφωσιν, ἀντὶ ἀσπαστοῦ κάλλους ἀσχημῖαν ἀπαίσιον! ὦ ἀκτίς ἱερὰ τοῦ ἰδανικοῦ κάλλους ἀκτίς! ἔσσει τὸ ἀγγελικὸν τοῦτο ἐκμαγεῖον ὠραίζουσα, καταφωτίζουσα τὸ μετὰ φροντίδος ἐπ' αὐτοῦ προσπίπτον ὄμμα, ἐνίσχυε οὕτω, τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐργαζομένην χεῖρα, ἕως οὗ αὕτη, εἰς τὴν ἀρίστην τελειότητα προαγαθοῦσα αὐτό, αἰσίως δραξήται τοῦ στεφάνου ᾧ ὁ Ὑπεράγαθος ἐπιβραβεύει τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτῆς ἱκανότητα, ἐφικομένην τοῦ σκοποῦ οὗ χάριν ὑπ' αὐτοῦ ἐδώρηθη.

Ὑπνώττει τὸ βρέφος, ὑπνώττει γλυκὴ καὶ τῆς μορφῆς αὐτοῦ ἢ αἰγλή ἀπαυγάζεται ἐπὶ τὴν θεοπεσίως μειδιώσαν μορφήν τῆς μητρῆς, ἥτις στοργικῶς ἐπ' αὐτοῦ προσκύπτουσα, ἐπισταλάζει γλυκὴ μαργαρίτινον δάκρυ.

ὦ θεῖον δάκρυ καὶ μειδίαμα, ἀρρητα αἰσθήματα διαζωγραφουντα! ὦ ἐξαισία στιγμῆ στιγῆς γλυκείας καὶ ἱερᾶς! . . . τότε ἔλαφρός, μονονοχὶ ἀνεπαίσθητος πτερυγισμὸς φύλακος νυκτίου ἀγγέλου θεοῦ μυστηριωδῶς καὶ ἢ ἐρισταμένη παραδίτις ψυχῇ ἀφίησιν, ἀβρὸν στεναγμὸν ἠδονῆς! . . . Ἀλλὰ τὸ εὐγενές τῆς στιγμῆς ἐκείνης μυστήριον ἐπαυξάνουσα, ἀντρεῖ αἰφνης ᾠδὴ λιγεία καὶ τρυφερά, ἀργυρόχως λαλιὰ αἰσθήματος· τότε ὁ νύκτιος λύχνος πᾶσαν ἀγωνίαν καταβάλλων ὅπως ἀντιστῆ κατὰ τῶν ἀνέμων, πνέεται τῶν τριγμῶν αὐτοῦ καὶ τὰ περίξ ἀόρατα πνεύματα τῆς ἔλαφρᾶς θεοῆς των ὅπως ἀκοράσονται τῆς ᾠδῆς ἐκείνης δι' ἧς ἢ μήτηρ βουκαλλᾷ τὸ ὑπνώττον βρέφος.

Κοιμήσου, ἀγαπημένο μου! τὸν ὕπνο τὸν γλυκὸ σου, ἔς τῆς κλίνης σου τὸ πλάϊ, πλανῶντας βλέμμα τρυφερὸ ἔς τὰνθάτο προσώπῳ σου, λαχταρισμένη κι' ἀγρυπνῆ ἢ μάνα σου φυλάει.

Ἐδύ'σαι ἀγάπῃ μου γλυκεῖα μεσ' ἔτις ψυχῆς τὰ βάθη, ἐδύ'σαι ἢ ἐλπίδα μου ἢ ὄνειροπλασμένη· ἐδύ'σαι τὸ τριαντάφυλλο με δίχως τὸ ἀγκάθι παύ' ἔς τὴν καρδίᾳ μου μεσ' ἀνθεῖ κι' ἀμάραντο ἀπομένει

Σὲ θάιν' ἢ νύχτα χαροπὴ με ἀστεριῶν ἀχτίδες μ' ὀλόφωτο χαμόγελο σὲ κρουφολέπ' ἢ μέρα, ἢ κρύα βροῦσι σου κυλᾷ ὀλόφυραις ρανίδες ἀπὸ τὸν κάμπο πέρα:

Σὲ νανουρίζει τρυφερῇ σὺν αἴθρα ἢ πνοῇ μου κοιμήσου, ὁδό! ἀρετὴ ἢ εἶναι ἢ μοσχά σου, τὸ δάκρυ τῆς ἀγάπης μου ἀθάνατη δροσὶά σου, ζοῖ σου ἢ ζοῖ μου!

Κοιμοῦ, παιδί μου! πὸ ψυλὰ ἐν' ἀσπρᾷ περιστέρι τοῦ παραδείσου λούλουδα θενάθη γὰ σὲ θάνη λούλουδα ὀποῦ τὰκοψε τῆς Παναγίᾶς τὸ χέρι καὶ ἔς τὴ δροσὶά της τάλουσε, νὰ σοῦ γενοῦν στεφάνι.

Κοιμήσου κι' ὁ χρυσὸς ἀπὸς θ' ἀπλώσῃ τὰ φτερά του
 νὰ σ' ελαφροσκεπάσῃ
 ἂν χύσῃ ἀγέρας τῆς νυκτὸς τὸ κροῦ φύσημά του,
 ἢ ψυχρά μὴ δὲ φθάσῃ.

Κοιμήσου γίναμι ὁ ὕπνος σου γλυκεῖα χαρὰ κ' εἰρήνη
 δὲς! τῶν ὄνειρων ὁ φανὸς, τὸ ἀργυρὸ φεγγάρι,
 με τῆς χρυσαῖς ἀχτίδὸς του ἀπὸ ἕψηλά σου χύνει
 τὴν γαλαστὴ του χάρι.

Κοιμήσου! βλέπε ὄνειρο χρυσοῦ καὶ χαμογέλα . . .
 πῶς μ' ἀγγελούδια 'ς τὰ ψηλά παιζεις χαριτωμένα,
 καὶ κάθεσθε 'ς ἐννεφεφὸ ὀλόγυρο καθένα
 κι' αὐτὰ διαμάντια σου κυλοῦν καὶ σου φωνάζουν:
 [Ἔλα!

Κι' ἄμα τὰχνό σου σύγνεφο κυλίσῃ 'κεῖ κοντά τους,
 αὐτὰ γελῶντας δὲ φιλοῦν 'ς τὸ κοραλλένιο στόμα,
 καὶ τὰ μαλλιά σου πλέκονται μαζῇ με τὰ μαλλιά τους
 πῶχουν τὸ ἴδιο χρῶμα.

Καὶ ἔπειτα σ' ἀρπάζουνε με τὰ φτερά τους πάλι
 καὶ 'ς τῆς γλυκεῖας μανούλας σου δὲ φέρουν τὴν
 [ἀγκάλῃ
 αὐτό, παιδί μου, τὸ χρυσοῦ θὰ ἴναι ὄνειρό σου
 αὐτὸ με λέγ' ἢ ὄχι σου καὶ τὸ χαμογέλο σου . . .

Καὶ ὅταν «ξύπνα! . . .» σου λαλή τὸ πρωῖνὸ ἀπὸδόνι
 ποῦ ἡ φωνὴ του δάκρυο καὶ χαμογέλοιο σμίγει,
 ὅταν ἡ πρώτη τοῦ ἡλιοῦ ἀχτίδα θε σιμόνη
 καὶ μ' ἓνα φίλημα χρυσοῦ τὰ βλέφαρα σ' ἀνοίγῃ,

θὰ ὄησ' νὰ γένη ἀγγελοῦ εἰς τὸ λευκὸ σου στόμα.
 καὶ θὰν αὐτὸς ποῦ 'ς τὸνειρο δὲ φίλησε 'ς τὸ στόμα
 καὶ τὴν φτεροῦγ' ἀνοίγοντας τὴν ἀργυρῆ του πάλι,
 σ' ἔφερε 'ς τῆς μανούλας σου τὴν ἀνοιχτὴ ἀγκάλῃ.

Αὐτὸς με ἐμὲ ὀλονυκτικὸς τὸν ὕπνο σου φυλάει
 σιμά σου, ἀκριδὸ μου
 καὶ 'ς τὴ στιγμή ὁποῦ γοργὸς ἕψηλά θε νὰ πετᾷ,
 θὰ τοῦ φωνάξῃ χαροπὸ: «ὄε εἶδα 'ς τὸνειρό μου! . . .»

. . . Σὺ, Παναγιά, ποῦ ἐσφίξες παιδί 'ς τὴν ἀγκαλιὰ Σου
 'ς τοῦ κόσμου τὸ ἄμυρο,
 ποῦ μητρικὸ χαμογέλο καὶ δάκρυο ἢ καρδιά Σου
 ἢ ἅμα τὸ ξέρει,

Σὺ ποῦ κρυφὰ τὴν ὄρ' αὐτὴ τὸ ἴματι Σου με βλέπει
 ποῦ ἀγρυπνοῦμε μόνο Σὺ κ' ἐγὼ καὶ τὰγγελούδια,
 ἄχ! πάντοτε 'ς τὸν ὕπνο του λευκὴ ἀπλώνε σκέπη
 καὶ ραῖνέ το μέσ' 'ς τὸνειρο οὐράνια λουλούδια!

Κάμε νὰ βοισκῇ πάντοτε Οὐράνια λουλούδια,
 εἰς τῆς ζωῆς τὸ δρόμο,
 καὶ πάντοτε 'ς τὸν ὕπνο του νὰ βλέπῃ ἀγγελούδια
 με τὰ φτερά 'ς τὸν ὄμο! . . .»

Ἦ! γαίος, ἀγνή τοῦ ὑπνώπτοντος βρέφους κοιτίς
 χιονόλευκος ὡς τὰ ἐν τῷ ὄνειρῳ αὐτοῦ τοῦς ὁμοιομορ-
 φους αὐτῷ ἀγγελοῦς ἐπὶ τοῦ αἰθέρος βαστάζοντα νεφρῇ!
 χαῖρε σκηνὴ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐπὶ γῆς συνενοῦσα πᾶν
 ὅτι ἀγνὸν καὶ ὠραῖον, πᾶσαν γοητεύουσα τοῦ ἰδανικοῦ
 κάλλους ἔκφρασιν: δάκρυ καὶ μειδίαμα, ὄναρ καὶ ἄσμα.
 Ἀνάμνησιν καὶ Ἐλπίδα! . . .

Ἀνάμνησιν καὶ ἐλπίδα, νῆ! . . . ἐν σοὶ ἡ ἀνθρωπώ-
 της, εὐχάρως ἀτενίζουσα, μιμνήσκειται τοῦ οὐρανοῦ ἐξ οὗ

κατῆθε, καὶ ἔνθους ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ἱεράς ἀνα-
 μνήσεως, ἐν σοὶ πάλιν ἐλπίζει, ἀγγελε, ὅτι διὰ τῶν
 πτερυγῶν τῆς ἀγνότητος οὐς ἀραχτῶς φέρεις ἐπ' ὤμων,
 συντελέσεις ποτὲ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν πρὸς τὸν οὐρα-
 νὸν ἐκεῖνον βαθμιαίαν ἀνύψωσιν αὐτῆς.

Ἦ, εἶθε, εἶθε, λοιπὸν, θαυμασιὰ εἰκὼν τελειότητα
 προδιαγράφουσα, χάριμα οὐ μόνον τῆς φαντασίας διὰ
 τοῦ ἀστράπτοντος κάλλους ἀλλὰ καὶ τῆς καρδίας δε-
 σπύζον διὰ τῆς ἠθικῆς ἔκφρασεως, εἶθε σ' εὐλογοῖ τὸ
 ἀκτινὸπληστον βλέμμα ἐπιροίπτων ὁ παγετοπότης Θεός!

Καὶ ἡ πλάνης τοῦ κόσμου ἐπόπτρις ψυχῇ, ἢ, ὡς τὸ
 φύλλον ὑπὸ αἰπνοῦ ἀέρος, ὑπὸ τοῦ ἀχανοῦς καὶ ἀύλου
 πρὸς τὸ ἰδανικὸν κάλλος ἔρωτος αὐτῆς, ἠδονικῶς φερο-
 μένη πρὸς τὸν χρυσόγλαυκον τῆς ἰδέας πόντον, μακρὸν
 ἐπὶ τοῦ θεάματος τούτου ἐφ' οὗ ἀπλέτεις ἀνακλάται, ἢ
 ἀκτὴς τοῦ ἰσθλάματος αὐτῆς ἐπιστάσα, ὅπριπε τέλος
 ὕστατον ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ὑπνώπτοντος βρέφους σί-
 λημα, καὶ καθ' ἣν στιγμήν, τοῦ ἡλιοῦ ἀνατέλλοντος, ὁ
 φιλᾶξ ἀγγελοῦ, ὁ ἀγγελοῦ τοῦ ὄνειρου, τὴν ἀερωδῶς
 θροῦσαν πτέρυγα ἀράτος ταυσεῖ πρὸς τὸν οὐρανό, μα-
 κρύνεται καὶ αὐτὴ σιγῆ καὶ ἀνεμοσφορητος ἵνα τὴν
 αὐτὴν φαινήν ἀνάλασιν, ἐρευνώσῃ, ἀνεύρη ἐπὶ τῶν
 θαλλόντων ῥόδων, τῆς στιλοῦσης δρόσου καὶ τῶν χρυ-
 σίζόντων τῆς ἀνατέλλουσας ἀγῆς, ἢ ἐπὶ τοῦ φαινοτέ-
 ρου τῶν χρυσῶν νεφῶν στοργικῶς μειδίαματος, τοῦ ἠδίο-
 γος τῶν ῥόδων ἐναρέτου ἐρυθρίματος, ἢ τοῦ λαμπεροτέ-
 ρου τῆς δρόσου συμπαθοῦς δακροῦ.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Δ. ΠΡΕΒΕΖΙΟΤΟΥ.

Ο ΙΑΤΡΟΣ CHARCOT.

Τῇ πρωτῇ τῆς 1|16 μεσοῦντος ὁ ἰατρός Charcot εὐ-
 ρίστηκε νεκρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ πρὸ
 τινῶν ἐτι ὥραν πλήρης ζωῆς ἀπύθυσε τὴν οικογε-
 νεῖα αὐτοῦ χαριστάτην καὶ πῶς εὐθράπελον ἐπι-
 στολὴν. Καὶ ἰδοὺ τὸ χάριν τέφρας ταξείδιον, ὅπερ
 ἐπεχειρήσῃ σὺν τοῖς ἰατροῖς Debove καὶ Straus καὶ
 τοῦ γαμβροῦ τοῦ μεγάλου Pasteur κ. Vallery-Radot,
 μετέβληθη εἰς ταξείδιον θανάτου, ἀτυχῶς διὰ τὴν
 τῶν εὐγενῶν γαλατῶν καὶ τὴν καθόλου ἐπιστήμην,
 ἢς ἔνθους μύστις διετέλεσεν ὡν ὁ ἐπιφανὴς ἀνὴρ.
 Ὁ ἄδης παρ' οὗ πολλὰς ἀπέστα ὑπάρξεις, οἰοεὶ
 ἐιδικόμενος ἀήμοπαζεν αὐτὸν διὰ βροτολογίου ἀλη-
 θῶς στυθικῆς παθίσεως, ἢφ' ἢς προσεβλήθη πρὸ
 ἑτους.

Τὸ ἔργον τοῦ Charcot τοσοῦτον ἐνυῦ ὑπάρχει,
 ὥστε πρὸς ἀκριθεῖ καὶ ὁσον ἐνεσθὶ κλήρη αὐτοῦ εἰρη-
 κόνισιν οὐ μόνον δεῖται χάριμα πολλοῦ, ἀλλὰ καὶ
 μελέτης οὐ σμυρᾶς καὶ βιβλικότητος τοῦ τυχούσης.
 Ἀνδρῶν τοιοῦτων οἱ βίαι οἰοῖ εἰς τοῦ παρακρήμα
 γράφονται ταῦτο σὺν τῷ χρόνῳ συντελεῖται καὶ διὰ
 τῆς συμβολῆς πολλῶν. Ἐφ' ὃ καὶ ἐξέστω ἡμῖν ὡδε
 τὰ κυριώτατα σημεῖα τοῦ ἐκλείψαντος ἀνδρός, ὅστις
 ταδοῦτον ἐδόξαδε τὴν γενικὴν ἐπιστήμην νὰ ἐκθώμιεν.

Ὁ Jean Martin CHARCOT, γεννηθεὶς ἐν Παρισίῳ
 κατὰ τὸ ἔτος 1825, μετὰ ἐξαιρετοῦς περὶ τὴν ἰατρι-

κὴν σπουδῆς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῷ 1853. Μετὰ τρία δ' ἔτη, ἴτοι κατὰ τὸ 1856, ὠνομάσθη ἰατρός τοῦ κεντρικοῦ γραφείου τῶν νοσοκομείων, ὑψηλῆς δὲ κατὰ τὸ 1860 καὶ μετὰ ἔτη δύο διωρίσθη ἰατρός τοῦ μεγάλου καὶ ἱστορικοῦ φιλανθρωπικοῦ ἰδρυματός Salpêtrière. Ἀπ' αὐτῆς δ' ἀναφαίνεται ὁ μέγας ἐπιστήμων διὰ σπουδαίων μελετῶν περὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Τῷ 1873 ἐγένετο μέλος τῆς ἀκαδημίας τῆς ἰατρικῆς καὶ τῷ 1880 καθηγητὴς τῆς κλινικῆς διὰ τὰς νευρικὰς ἀσθενείας, ἔδρας ἐιδικῆς αὐτοῦ χάριν ὁμοθετήσας, κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ ἔτος ἰδρύσαστο τὰ *Archives de neurologie* τὸ σπουδαιότατον σύγγραμμα τῆς Γαλλίας περὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Τῷ 1883 ἐξελέγη μέλος τοῦ πανακαδημίου ὡς μέλος τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Ὑπὸ μεγίστου ἐρώτος πρὸς τὴν ἐργασίαν ψεγγόμενος, ἐγένετο, σὺν τοῖς Bouchard καὶ Chauveau, ὑποδιευθύντης τῆς *Revue de médecine*, διευθύνων ταυτοχρόνως τὰ *Archives de pathologie expérimentale et d'anatomie pathologique*, καὶ τὴν *Nouvelle Iconographie de la Salpêtrière*. Ἀναλογισθῆτωσαν δὲ οἰμήμετροι ἀναγνώσται, ὅτι ἐν ᾧ χρόνῳ ἐν τοῖς ἔργοις τούτοις ἐπεδιδετο, ἐδιδασκε, ἐθεράπευε τὴν μεγάλην αὐτοῦ πελατείαν, καὶ συνέγραψεν ἅμα καταλλίπει περὶ τοὺς ἑνδεκα τόμους συγγραμμάτων σπουδαιωτάτων, μὴ καταλεγόμενῶν ἐν αὐτοῖς ἑτέροις τεσσάρων, ἀν μὴ καὶ πλειόνων, τόμων τῶν κλινικῶν μαθημάτων *Leçons de mardi* καὶ *Clinique de maladies du système nerveux*, ὧν ἡ δημοσίευσίς ἀνατέθειται τῷ ἱατρῷ Guinon, γραμματεῖ αὐτοῦ.

Μέγα δ' ἐστὶ κατόρθωμα τοῦ ἐξόχου ἐπιστήμονος, συγκροτήσαντος σχολῆν ἐκ διασήμων ἀνδρῶν, οἳ εἰσὶν οἱ καθηγηταὶ Bouchard, Cornil, Straus, Hayem, Debove, Joffroy καὶ ἄλλοι. Ἡ σχολὴ αὕτη, ἥς ἀρχηγός ἐγένετο ὁ Charcot, διακρίνεται ὡς σχολὴ τῆς Salpêtrière. Γνωσταὶ εἰσὶ, νομίζομεν, αἱ μελέται τῆς σχολῆς ταύτης καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐξόχου αὐτῆς πρωτοστάτου ἐπι τοῦ ἰπνωτισμοῦ, καὶ αἱ ζητήσεις, αἵτινες προεκλήθησαν ἐπὶ τῶν μελετῶν τούτων. Μετὰ πολλὰ πειράματα κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἰπνωτισμὸς περιλαμβάνει πολλὰς καὶ διαφόρους νευρικὰς καταστάσεις τὴν καθ' ἑαυτὴν, τὴν ληθαργίαν καὶ τὴν ἰπνωσάσιν (sombulisme). Ἡ ἀνάπτυξις τῶν παρατηρήσεων καὶ γνωμῶν ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος φαινομένου, ὅπερ παραόσει τὰ νεῦρα τῆς δικαιοσύνης ἐν τῇ ἀπονομῇ αὐτῆς, δύναται νὰ πληρώσῃ πολλὰς σελίδας καὶ ἐστὶν ὑποκείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης.

Ἄλλ' ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ φιλανθρωποῦ Charcot οὐ μόνον ἡ Γαλλία θλιβήσεται, ἀλλὰ πᾶσα ἡ ὀφίῃ Εὐρώπῃ, ἥτις ἐπίσης ἐτίμησεν αὐτὸν καὶ τὸ ἐξοχὸν αὐτοῦ καὶ θανμάδιον ἔργον, καὶ ἥς τὰ ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα τιμὴν ἑαυτῶν ἐλοχίζοντο ἀναγράφοντα τὸ ὄνομα τοῦ Charcot ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν μελῶν αὐτῶν. Ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Κιέου, τῆς Βυρζιθύργης, καὶ ἄλλων ἄν ἅμα μέλος τῆς Royal Academy of Ireland, τῆς Royal medico-chirurgical Society of London, Edinburgh κ.λ. Οὕτω θρηνησάσα ἡ ἐπιστῆμη κατατίθησιν ἀμείραντον ὄψεως στέφανον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ περιπόρου διαδόχου τοῦ Ἀδελφίου.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.

ΣΤ.

Ἡ Ἐκδρομὴ.

Ἐσκέφθη, ἐσκέφθη ἐπὶ πόλιν καὶ ἀπρηθέη καὶ ἀπερροφήθη καὶ συνεκέντρώθη εἰς ἐκεῖνο τὸ χειρόγραφον ἢ προσοχὴ τοῦ πᾶσα. Ἄν ἐραντάζετο ποτε ὅτι ἦτο δυνάτῳ, νεκρωτῆτῃ κῆρῃ νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ φιλοσοφήσῃ ἐφ' ἑαυτῆς. Ἐθυμάζετο λοιπὸν τὴν ἡρώϊνην καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς ἠσθάνετο, ὅτι αὕτη κατειχεν ἤδη μέγα μέρος τῆς καρδίας τοῦ.

Ὅτε ἐκρυψα τὸ χειρόγραφον καὶ ἠγέρθη ὁ ἥλιος εἰχεν ἤδη δύσει. Ἐξῆλθε καὶ ἤρξατο νὰ βηματίζῃ ἀσκόπως, διευθυνόμενος ὅπου ἂν ἔφερον αὐτὸν ἡ ἦν ἐστράπη ὁδός. Νεφρὴ ἐρυθρόχρυσα ἐκόσμουσαν τὸν ὀρίζοντα οἱ γρύλλοι μελαγχολικῶς τὸ ἄσμα τῶν ἐτόνιζον μονότονον καὶ πονεῖν ἐκπύριζον εἰσέτι κώσσοφοὶ τινες, ὁ δὲ τῆς Φοιβῆς δίσκος ἐσελάγγιζε πλησιραῆς κατὰ ἀνατολῆς. Ὁ φοιτητὴς προύχρει ἐτι. Αἴφνης ἔστη. Ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς φύσεως ὑπέμνησεν αὐτῷ τὰ ἐν τῷ χειρογράφῳ καὶ σὺν αὐτοῖς τὴν γράψασαν. Ἐπεθύμει νὰ ἔχη παρ' αὐτῷ τὴν νεκρίδα καὶ θαυμάζωσιν ὁμοῦ τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ Δημιουργοῦ. Ἰδέσθαι, νὰ τῇ λαλήσῃ περὶ μυρίων, ἵνα τῇ ἀπευθύνῃ πλείστας ἐρωτήσεις ἐπεθύμει, ν' ἀκούσῃ αὐτῆς ὁμιλοῦσας πρὸς αὐτὸν περὶ τῶν πᾶθων τῆς ἧθελεν νὰ ἐρωτήσῃ αὐτὴν περὶ τοῦ ἀπείρου, ὅπερ ἀνεφέρετο ἐν τῷ χειρογράφῳ.

Ἦδη ἤρξαντο καὶ οἱ ἀσπέρεις ἐν τῷ οὐρανῷ νὰ φαίνωνται μαρμαίροντες, ἡ νύξ προέβαιεν ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ τῆς γῆς τὸ πρόσωπον ἀκιάζουσα καὶ τὸ χρυσοῦν τῆς Φοιβῆς φῶς καθίστατο ζωηρότερον πλὴν ὅτε ὑπὸ τῆς νεφέλης ἐσκιάζετο ἀλλὰ μετὰ στιγμῆς τινος καὶ πάλιν ἐπανελάμπε, μακρὰς δὲ τότε ἔρριπτον σκιὰς τὰ δένδρα καὶ οἱ βράχοι.

Ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἡ χαρίεσσα καὶ γελόεσσα, ἡ οὐδέποτε μεριμνήσασα, εἰ μὴ περὶ τῆς ἐπιστήμης, ἐμελαγχολῆσεν ἤδη. Ἡ νύξ ἤρρεσκεν αὐτῷ μυστηριωδῶς ἐπέδρα ἐπὶ τῶν συναισθημάτων αὐτοῦ ἡ πένθημος σιγὴ αὐτῆς.

Πόσον ὠραῖον θα ἦτο ἂν πάντοτε ἡ νύξ τὴν γῆν μας ἐπεκλύπτεν! ἐφώνησε μετ' ἀφελείας. Ἠρέμα βαδίζων ἐπέστρεφεν εἰς τὸ χωρίον ἤδη. Ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἰκίσκον οἱ καλοὶ χωρικοὶ ἐκάληνον παρὰ τὴν τράπεζαν προσδοκῶντες αὐτόν. Προσεπάθησε νὰ φανῇ αὐτοῖς ἀτράχλος ἐφαχεν ὀλίγον καὶ μετὰ ταῦτα ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ. Μυρίαὶ σκέψεις ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ ἀνεκινῶντο καὶ τὸν ὕπνον ἀπεδιώκον, καὶ πάλιν ἀντικείμενον τῶν σκέψεων τοῦ ἦτο τὸ χειρόγραφον.

Πολλὰκις πρὸς γὰρ τὴν τὸσοῦτον ἐπιδράσιν ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ ἡδὼν συστήματος ὡστε ἀκούσιως ἐτι ἀνγκαλιζόμεθα αὐτὰ κατὰ νοῦν νὰ ἐχθῶμεν, αἱ δὲ εἰκόνες τῶν ἀναγκριστημάτων ἡμῶν καὶ ἐφ' οὗ παύ-

σωσιν αὐτὰ πὰς αἰσθήσεις μας προσβάλλοντα. — Πόσον ἀνήσυχος ἡ δεσποσύνη εἶναι ἀπολέσασα τὸ τετραδίον! διανοεῖτο καὶ ἐπιθύμει νὰ τῇ ἐπιστρέψῃ τοῦτο· ἀλλὰ πῶς; δὲν ἠθελε νὰ τὴν λυπήσῃ γνωρίζων εἰς αὐτὴν ὅτι τὸ περιεχόμενον ἐγίνωσκε. Μετὰ λύπης ἀπεφάσισεν νὰ τηρήσῃ—σιγὴν καὶ κρατήσῃ τὸ εὔρημα. Ἐν ταῦτοις ὕπνος ἐλαφρὸς τὰ βλεφάρκα του ἐκλείσεν· ἐκοιμήθη μέχρι πρωίας.

Ἡμέραι ἱκαναὶ παρήλθον χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν νεάνίδα, ἀλλὰ πάντοτε περὶ αὐτῆς ἐσκέπτεται.

Τέλος ἐπέφθον ἡ ἡμέρα ἡ τρισπόθητος, ἀνέντελεν ἡ Κυριακή. Ἄρα τῇ ἡοιτεπιφωτακούσῃ, τὸ σημαντικὸν εἰς τὸν ναὸν τοὺς εὐσεβεῖς ἐκάλει χωρικούς. Ἡγέρθη ὁ Ἄριστων καὶ φιλοκάλως ἐνδύθει· ἐξῆλθε. Κορασιδῆς τινες χωρικαὶ ἐσῶρονον τὰ πρόθυρα τῶν οἰκιῶν· ὀλίγον ἀπωτέρω χεῖροι γρίζοντες τὸν βόρβωρον ἐκύκων διὰ τῶν ρυγχῶν, ἐκ διαλειματικῶν εὐσεβῆς τινος χωρικός· ἐφαίνεται μικρὸν κηρίον φέρων ἐν τῷ στροφίῳ πεπηγμένον παρὰ τὸν κρόταφον καὶ χωρῶν πρὸς τὸν ναόν. Ὁ νέος διηυθύνθη καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν ναόν, μικρὸν, ἀλλὰ κομψόν, νεόδμητον, κατέλαβε στασιδίον καὶ προσέμενεν «ἰδεῖν τὸ τέλος».

Ἐπειδὴ συνήθως εἰς τὰ χωρία ταῦτα ψάλλται συστηματικοὶ δὲν ὑπάρχουσι, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ ἱκανοποιηθῶσι, ψάλλουσιν οἱ τυχόντες ἐκ τῶν χωρικῶν, οἵτινες καὶ μετὰ ζήλου ἐπιδιώκουσιν νὰ χειροτονηθῶσι πρωτοψάλται ἢ καὶ λαμπαδάριοι, τοῦθ' ὅπερ θεωρεῖται ὡς κατόρθωμα καὶ οἱ τοιοῦτοι κατέχουσι τὰ πρωτεῖα ἐν ταῖς συναναστροφαῖς καὶ συνέλευσεσι τῶν χωρικῶν. Ὅταν δὲ χοροστατῶσιν, ἔχουσι περὶ αὐτοὺς τοὺς διδόχους τῶν ἀπεκδεχομένων νὰ διαδεχθῶσιν αὐτοὺς ἐν περιπτώσει ἀπρμαχίας ἢ χειρονόμος τινος. Ἐλλάουσι δὲ πάντες ἐλευσίως καὶ τρισηθλίως, ὡσεὶ ἀμιλλῶνται, τίς νὰ ὑπερβῇ τὸν ἕτερον κατὰ τὴν κακοφωνίαν.

Ὁ ποιητὴς ἀηδίασας διανοεῖτο νὰ ἐξέλθῃ, ὅτε αἰφνης βλέπει εἰσελθόντα τοὺς πυργοδοσπώτας μετὰ τῆς νεορῆς τῶν κόρης. Ἄρ' οὐ ἠπλάσαντο τὰς ἱεράς εἰκόνας τοῦ προσκυνητήριου, ἦλθον εἰς τὸν ἀριστερόν τοῦ ναοῦ χορὸν καὶ ἐτοποθετήθησαν ἀκριβῶς ἀπέναντι αὐτοῦ. Ἦδη πᾶν ἄλλο ἐσκέπτεται ἢ τὸ ν' ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ ναοῦ.

Ὅτε κατὰ ποῦτον συνήτησεν τὰ βλέμματά του ἐκεῖνα τὰ τῆς κόρης, ἠγωνίσαστο νὰ ὑποστῇ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη καὶ ἀπέσπασε τὰ ἑαυτοῦ ἄκων. Δευτέραν δὲ φοράν ἀπέφυγε τὴν συνάντησιν τοῦ βλέμματος ἐκείνης, πρὸς ἀπελοῦς πλὴν φλογεροῦ, δὲν ἐπαύσεν ἐν ταῦτοις νὰ τὴν βλέπῃ καὶ νὰ τὴν θαυμάζῃ.

Ἡ λειτουργία τέλος ἔληξεν ἡ ἱερά· ὁ νέος ἀποιμύζετα νὰ ἐξέλθῃ, ἀπὸτε πλησιάζας τοῦτω ὁ πατὴρ τῆς Ἀναστασίας.

— Ἐάν ἐπιθυμῆτε, ἔλθετε παρ' ἡμῶν νὰ λάβωμεν ὀμοῦ τὸ γάλα, εἶπεν.

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίνατο ὁ νέος καὶ ἠκολού-

θησεν αὐτῷ. Ἡ μήτηρ καὶ ἡ κόρη εἶχον ἥδη προαναχώρησει.

Καθ' ὅδον οἱ δύο ἀνδρες ὠμίλησαν περὶ τοῦ καιροῦ, περὶ τῆς ἐξοχῆς καὶ τῶν λοιπῶν, ὡσπερ ποιῶσιν οἱ μὴ ἔχοντες οἰκειότητα πρὸς ἀλλήλους, ὅταν δὲν ἔχωσιν ἀντικείμενον ἕτερον συνομιλίας, ἐνδιαφέρον ἀκροτέρους.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸν πύργον, αἱ ἐν αὐτῷ ὑπεδέξαντο τὸν νέον προσηνέστατα. Μετὰ τὰς συνήθεις φιλόφρονας ἀνταλλαγείας φράσεις, ᾤξαντο ὁμιλοῦντες περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων. Ὁ δὲ Ἄριστων προσεπάθει νὰ μὴ φαίνηται ἀγνοῶν τοὺς τρόπους τοῦ φέρεσθαι. Συνδιελέξαντο περὶ τοῦ ναοῦ, περὶ τῶν ψαλτῶν, ἐν γενεῇ περὶ τοῦ χωρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ, ἐν τῷ μεταξύ δὲ ἐκοιμήθη ἐν κυθῶσι καὶ τὸ γάλα. Τοῦτο λαθόντες ἠτοιμάσθησαν διὰ τὴν ἐκδρομὴν.

Ἡ Ἀναστασία φέρουσα λευκὴν ἐσθῆτά ποδήρη ἐκ μετὰξῆς μετὰ ζώνης κυκνῆς πεποικιλμένης διὰ κεντημάτων καὶ πῖλον ἀχρῦρινόν· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἦτο χαριστάτη, ὠμοῖάζε πρὸς πεταλοῦσαν ἐτοιμὴν πρὸς πτήσιν.

— Εἰς τὸ δασύλλιον μου! εἰς τὸ δασύλλιον μου! ἐφώνει δεικνύουσα διὰ τῆς χειρὸς τὸ γνωστὸν ἡμῖν ἐκεῖνο μέρος. Μετ' ὀλίγον ἦσαν ἅπαντες ὑπὸ τὰς ὄρυς τοῦ «ἄλσους τῆς Ἀναστασίας» ὡς ὠνομάζεν αὐτὸ ἡ φιλόλογος ἡ γῶ ἀναστῆται ἀναστῆται ἢ εἰσὶν

τοῦτω ἰταμίονος Ζηροῦτος φησὶ φησὶ φησὶ

Ἡ ἡχώ.

Ὁ Πάυλος μετὰ ἄλλων χωρικῶν ἐβέλθη νὰ φέρῃ μετ' ὀλίγον τὰ ἐδέσματα. Ὁ νέος ἤρξατο νὰ συλλεγῇ κῆθη, ἐν ᾧ ἡ κορασιδὴ λαθοῦσα τὰ βλέμματα πάντων ἀπεμακρύνθη, ἵνα παραδοθῇ καὶ πάλιν εἰς τοὺς ρευθασμούς αὐτῆς. Ἡ παρουσία τοῦ νεανίου ἐρριψεν αὐτὴν εἰς νέον πέλαγον ὁμοίων. Εὐηρεσταίτη νὰ ἀκούῃ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἐπιθύμει νὰ τὸν βλέπῃ, βλέποντα αὐτὰν.

Ἐρχομαι παρὶ σου παρὶ σου. Οἱ Ἄριστων εἶχε συναρμώσει ὠρεῖαν ἀνθυδίστην, οἱ δὲ πυργοδοσπῶται διελέγοντο ἐπιφυλακτικῶς ὑπὸ τὴν σκιάν ὄρυος καὶ ποτε ἔοριπτον βλέμματά κρυφὰ πρὸς τὸν ὠρεῖον νεανίαν. Τίς τοῖδε τί περὶ αὐτοῦ ἐσκέπτοντο!

Ὅτε τέλος ἔληξεν ἡ διαλέξις, ἡ μυστικὴ ἐκείνη, ἡ μήτηρ παρετήρησε τὴν ἀπουσίαν τῆς φυλάττης.

— Κόρη μου! ἐφώνησεν.

Ὅρη μου! ἀπήντησεν ἀπὸ τῶν βράχων ἡ ἡχώ.

Ἀναστασία! ἐπανέλαθεν ἡ μήτηρ.

— Ἀσία! ἐπανέλαθεν ἡ ἡχώ.

Ἡ κόρη ἐπέφθην πρέχουσα, ὡσπερ ὄραμα ἀπὸ τῆς λόγγης ἐξελθούσα.

Ἰδοὺ ἐγὼ ἐφώνησεν.

Ὅ, ἐγὼ, ἐπὶ νεφώνην ἡ ἡχώ. Ἡ κόρη ἐπλησίασε καὶ εἶπεν

— Ἀκουσον ἡντιό μου, σοὶ ἀπαντᾷ καὶ ἄλλη φωνή· ἔχεις ἄλλην κόρην πλὴν ἐμοῦ; προσέβηκε μειδιῶσα. Εἶτα στραφεῖσα πρὸς τὴν ἡχώ ἐκραύγασε.

— Τίς εἶ!

— Σὺ! ἀπάντησεν ἀπὸ τοῦ βράχου ἡ φωνή.

— Βλέπετε, δεσποινίς, ὅτι ὑμεῖς ἐστε μόνη καὶ οὐδεμίαν ἄλλην ἔχετε ἀδελφὴν; Ἴδου καὶ ἡ φωνὴ ἐκείνη μαρτυρεῖ αὐτὴν ἀπαγνώσασα εἰς τὴν ἐρώτησιν ὑμῶν «Σὺ εἶ» εἶπεν ὁ νέος.

— Ἡ νεανίς ἀπήντησε διὰ μειδιήματα. Θυμηθῆσαν ἐπέχυσεν εἰς τὰ πρόσωπα πάντων ἡ εὐφυΐα τοῦ Ἀριστωνος, ὅστις προσέειπεν.

— Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ἀπέθανον καὶ αἱ νύμφαι τῶν ὀρέων καὶ αἱ δρυάδες τῶν δασῶν ἠφανίσθησαν, ἀλλ' ἡ τέλεινα ἡχώ ὑπάρχει ἔτι, ἀόρατος δὲ μόνον ἀπαντᾷ ἡμῖν, ὁσάκις ἂν ἀπειθῶμεν αὐτῇ τὸν λόγον. Ἀνέγνωτέ ποτε, δεσποινίς, ἐν ταῖς μεταμορφώσεσι τοῦ Ὀβιδίου τὸν μῦθον τῆς Ἥχους καὶ τοῦ Νηρκίσσου;

— Δυστυχῶς ἀγνοῶ τὴν λατινικὴν, δὲν περιῆλθε δὲ ποτε εἰς χεῖράς μου μεταφρασὶς τις, εἰ μὴ τεμάχια τινα ἅπερ ἐν περιοδικοῖς ἀνέγνωνα μεταπεφρασμένα. Ἄν εἴχετε τὴν καλὴν θέλησιν νὰ διηγηθῆτε ἡμῖν τὸν μῦθον τοῦτον, ἠθέλωμεν μείνει ὑμῖν εὐγνώμονες. προσέειπεν ἡ κοραίστις χαύνως ἡμικλείουσα τὰ κροσσόφορα βλέφαρά της, τοῦθ' ὅπερ κατεμάγευσε τὸν νεανίαν.

— Εὐχριστῶς ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἐὰν εὐκρεστηθῆτε, ἀπαλλάξάτέ με, παρκαλιῶ, ὑμᾶς πρῶτον τοῦ ἐλάφρου τοῦτου θήρους· καὶ προσήνεγκε τῇ νεκνίδι τὴν ἀνεθοδάσμη.

Ἐποκλίνασα ἐδέξατο ἐκείνη καὶ ἀνταπέδωκεν αὐτῷ ἐν χαύνον βλέμμα ὡς ἀντίδωρον· ἐκθήσαν ἐπὶ τῆς γλῶσσης ἀπέναντι ἀλλήλων παρὰ τοῖς γονεῦσι καὶ ὁ Ἀρίστων ἤρξατο ὡς ἑξῆς.

Η΄.

Μῦθος περὶ Ἥχους καὶ Νηρκίσσου.

«Γίος τῆς Λειριόπης καὶ τοῦ Κηρισσοῦ ὁ ὄρασις Νηρκίσσος συνήνου ἐν ἐκυτῷ τὴν ἀφελείαν παιδὸς μετὰ τῆς ἀμειβόμενης καλλονῆς τελείου νεανίου. Ἡ ξινητὴ κόμη τοῦ τὰς ἀστίννας ἀνκλωσά τοῦ ἡλίου ἔστεφε χρυσοῦ φωτὶ τὴν στρογγύλην κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐνῷ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ λάμποντες ὑπὸ πυρὸς ζωῆς καὶ χάριτος ἐνέπνεον ἀγάπην παντὶ τῷ βλέποντι. Ἀμύσταξ ἦτο ἔτι, ὅμοιος πρὸς κορασίδα καὶ συνεβίου μετὰ τῶν νυμφῶν, ἐξ ὧν πολλὰ ἠγάπησαν αὐτόν. Ἄλλ' οὗτος ἀτεγκτός εἰς τὰς δεήσεις καὶ τοὺς θρήνους τῶν νυμφῶν οὐδέποτε οὐδεμίαν ἠγάπησεν.

«Ἡ ὑπερ πᾶσαν ἄλλην ἐρώσασα τοῦ Νηρκίσσου ἦν ἡ νύμφη Ἥχώ. Ἡ ἀθάνατος αὐτῆς κόρη ἦν ἄλλοτε εὐγλωττος καὶ λόγιος οὐκ ὀλίγον, καὶ λόγοις ἀπατήσασά ποτε τὴν Ἥραν ἐτιμωρήθη πρὸς αὐτῆς, οὐδέποτε νὰ ἀρχῆται τοῦ λόγου, νὰ ἐπαναλαμβάνη δὲ τὰς τελευταίας λέξεις τῶν ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγομένων.

«Τρωθίσασα αὐτῇ ὑπο σφοδρῶς πρὸς τὸν Νηρκίσσον ἐρώτος παρεκλούθει αὐτῷ ἀόρατως ἀνα τὰ ἄλλα καὶ τὰ ὄρη ποθοῦσα, νὰ βλέπῃ πάντοτε αὐτόν. Ὡ!

πῶσον ἐπιθύμει νὰ ἐκφράσῃ πρὸς αὐτόν τὸ φλογερὸν αἰσθημὰ της; Ὡ πῶσον ἠθέλε νὰ κλίνῃ γόνυ πρὸ τοῦ θνητοῦ ἐκείνου καὶ νὰ τῷ εἴπῃ ὅτι ἀπείρωσ τὸν ἀγαπᾷ! ἀλλ' ἡ τιμωρία, ἥνπερ ἡ μεγάλη θεὸς ἐπέβαλεν αὐτῇ, ἀδύνατον καθίστη ταύτην νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς πόθους της. Ἦρκειτο μόνον βλέπουσα αὐτόν καὶ θαυμάζουσα τὴν καλλονὴν του. Προσεδόκα, ὅπως πρῶτος αὐτὸς ἀρχῆται τοῦ λόγου. Ἡμέραν τινά, ἐν ᾧ ἐθήρευεν ὁ Νηρκίσσος, παρουσιάσθη πρὸ αὐτοῦ ἡ καλὴ νύμφη. Μετ' ἀπορίας ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ νεανίας.

— Τί ζητεῖς;

— Τίς; ἀντηρώτησεν ἡ Ἥχώ.

— Σὺ εἶπεν ὁ Νηρκίσσος.

— Σὺ; ἠρώτησεν ἡ νύμφη.

— Ἐγὼ κυνηγῶ, λέγει ὁ νέος.

— Κ' ἐγὼ ἀπαντᾷ ἡ κόρη.

— Μήπως νομίζεις ὅτι σε ἀγαπῶ;

— Σὲ ἀγαπῶ! περιπαθῶς ἐρώνησεν ἡ θεία κόρη γονυπετήσασα πρὸ τοῦ ἀσπλάγγου.

— Σὲ περιφρονῶ! τῇ λέγει.

— Πονῶ! ἀπαντᾷ ἐκείνη κλαίουσα.

— Ἐλπίς ματαία!

— Ματαία! μετ' ἄλγους ἐπανέλαθεν ἡ θεία νύμφη ἐν ᾧ ὁ σκληρὸς νεανίας ἀπεμακρύνετο ἀπ' αὐτῆς. Ἄλλ' εἴθε σιγῇ προσέειπεν ἡ νύμφη καὶ σὺ νὰ ἐρασθῆς, ἀλλὰ νὰ μὴ δυναθῆς ποτε νὰ πλησιάζῃς τὸ λατρευόμενον ὄν.

Ταῦτα εἶπεν ἡ ὄρασις καὶ εἰσελθοῦσα εἰς σπήλαιον ἐκάθητο ἐκεῖ θρηνοῦσα, ἕως οὗ ὁ Ζεὺς εὐσπλαγχισθεὶς αὐτὴν μετέβαλεν εἰς βράχον· καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐπαναλαμβάνει τὰς τελευταίας λέξεις, ἃς ἀκούει.

Ἐνταῦθα ὁ Ἀρίστων ἔστη ὀλίγον, ὅπως ἀναπνεύσῃ· πᾶντες ἦκουσαν αὐτοῦ μετὰ προσοχῆς. Ἄλλ' ἡ Ἄναστασις! ἐκείνη ἐπασχέ τι μεταφυσικόν. Ἐν ᾧ ὁ νεανίας διηγείτο, παρετήρει τοῦτον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὅσῳ προύχωρει ἡ δ' ἡγίαις, τοσοῦτω ὀραϊότερος παρίστατο εἰς τὰ ὄμματα αὐτῆς ὁ εὐτυχὴς ἐκείνος θνητός· τῇ ἐφαίνετο οὐράνιος, νεφελοεὶς, ὅμοιος πρὸς ἐκείνον, ὃν αὐτὴ ὠνειροπόλει. Καὶ ἐξηκολούθει νὰ τὸν βλέπῃ ἀπλήστως ὁσάκις δὲ ἐκείνος κρύφια βλέμματα πρὸς ταύτην ἔροικτεν, ἐτράχτετο ὄρων αὐτὴν μὴ αἴρουσαν τὸ βλέμμα ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ φύσις ἐξετέλει τοὺς νόμους αὐτῆς τοὺς ἰσχυροὺς τοὺς ἀδιασείστους, τοὺς παναρχαίους. Ἀλληλεπιδράσις μυστηριώδης ἐπὶ τῶν παρθένων καρδιῶν τῶν νέων ἐτελεῖτο τὰς στιγμὰς ἐκεῖνας.

Ὁ φοιτητὴς ἐξηκολούθησεν.

«Ἐν τούτοις χρόνοις δὲν παρεῖχε πολὺς καὶ ἡ εὐχὴ τῆς νύμφης ἐπληρώθη. Ὁ ὄρασις Νηρκίσσος ἠράσθη τοῦ ἰνδάλματος αὐτοῦ, ὅπερ εἶδε κατὰ τύχην ἐγγὺς τοῦ ἡμεροῦντος ὕδατος ἄρουρας πηγῆς· ὦ πῶσον ἦτο δυστυχὴς ὁ πλείων νεανίας μὴ δυνάμενος νὰ πλησιάζῃ καὶ ἐνγκαλισθῇ τὸ ὄν ὑπερ ἡγάπα! Ἰσάτω ὅπως ὀλοήλους παρὰ τὴν πηγὴν θεωρῶν τὴν ἐκυτοῦ εἰκόνα καὶ ὁσάκις ἂν ἐκυπτεν, ὅπως ἀσπλάσθῃ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος ἐτράχτεν αὐτὴν καὶ τὸ ἴν-

δαλμα ἀπόλλυτο. Καί τότε δὴ ἀπελπισίας πλήρους τεινών τοὺς βραχίονας ἐκράυγαζε· «Πρὸς τί με φεύγεις, ὄν πολυαχάπητον! πρὸς τί ἀποποιεῖσθαι τῶν χειλέων μου τὸν ἀσπασμόν, ὠραῖον πλάσμα! Ἐπιφάνηθι! διότι ἔνευ τῆς σῆς θεάς οὐδ' ἐπὶ στιγμήν νὰ ζήσω δύναμαι». «Καὶ ταῦτα μὲν αὐτὸς πρὸς τὸ ἀγαπητόν του Ἰνδαλμα ἐφώνει παρακινούμενος, ἡ δὲ νύμφη Ἥχώ ἐκ τοῦ σπηλαίου πρὸς τὸν ἴδιον ἐπανελάμβανε τοὺς σπαρκατικούς τούτους λόγους. Ἄλλ' ὡς τὸ Ἰνδαλμα ἀνέλητον ἔμενεν εἰς τὰς κραυγὰς αὐτοῦ, οὕτω καὶ αὐτὸς εἰς τὰς τῆς δυστυχούς Ἥχως.

«Πολλὰκις ὁ Νάρκισσος ἐν ᾧ τὸ ἀγαπώμενον ἔβλεπεν ἀπελπισ, ἄφροντα δάκρυα ἀνέβλυζον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ καὶ ἐπιπτον κατὰ σταγόνας ἐπὶ τῆς ἡρέμου τοῦ ὕδατος ἐπιφανείας. Καὶ πάλιν ἐταράσσεται τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ἠφανίζεται τὸ ὄν, ὅπερ ὁ Νάρκισσος ἠγάπα, καὶ πάλιν ἀναλύεται εἰς θρήνους ὁ ὠραῖος νεανίας, ἡ δὲ Ἥχώ αὐτὸς ἐπανελάμβανε. Τέλος ὁ Ζεὺς καὶ τούτον λυπηθεὶς εἰς ἄνθος μετεμόρφωσεν, ὅπερ ἄχρι σήμερον τὸ ὄνομά του φέρει».

— Ἰδοὺ αὐτὸ, εἶπεν ἡ κόρη δεκνύσα Νάρκισσον ἐπὶ τῆς ἀνθοδέσμης. Προσποιουμένη δὲ ὅτι ὀσφραίνεται τὸ ἄνθος ἐπέθηκε κρυφίως φιλίαν ἐπὶ τῆς ἀνθοδέσμης, ὅπερ δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ νεανίου. Ἠσθάνθη τὴν στιγμήν ἐκείνην ἰσχυρὸν παλμὸν εἰς τὴν καρδίαν, ὡσεὶ χεῖρ τις ἔσφιγγεν αὐτήν.

Ἀκούουσα ἡ κόρη τοῦ ὠραίου νεανίου πλήρης θαυμασμοῦ, ἠσθάνετο πρὸς τοῦτον κλίσειν, πύθον ἔρωτα ἐνόμιζεν ὅτι εὔρε τὸ ποθοῦμενον καὶ ἤδη ἐπεθύμει καὶ αὐτή, ὡς ἡ Ἥχώ, νὰ πέσῃ εἰς τοὺς πόδας του καὶ νὰ εἶπῃ πρὸς αὐτὸν ὅτι αἰσθημα φλογερόν κατέλαβεν αὐτήν.

«ὦ! καὶ ἂν ἐγνώριζεν ὅτι ἐκεῖνος ἦτο κήτοχος τοῦ χειρογράφου! ἄλλ' ἐνόμιζεν αὐτὸ κατεστραμμένον ἦδη».

Καὶ νῦν ἐζήτηε εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτόν. Τὸ ταχυρόν καὶ τὸ παράβολον τοῦ χαρακτήρος αὐτῆς, ὅπερ ἔγνωμεν, ὤθει τὴν νεανίδα πρὸς τοῦτο.

Οἱ Εὐτυχεῖς Θνητοί.

Μετ' οὐ πολὺ ἦλθον οἱ χωρικοὶ κομίζοντες τὸ γεῦμα. Περσπεύεσκον αὐτοσχέδιον τράπεζαν καὶ οἱ δαιτυμόνες, τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, ὀκλαδὸν περὶ αὐτὴν καθήσαντες ἤρξαντο τοῦ γεύματος διακονούμενοι ὑπὸ τῶν χωρικῶν. Ἡ ὀμιλία περιεστράφη περὶ τὰ φαγητά. Ὁ Ἀρίστων διηγεῖτο τὸν βίον τῶν ἐν Ἀθήναις φοιτητῶν καὶ διαφόρους θυμηθεὶς αὐτοῦ σκηναί, ἡ δὲ Ἀναστασία ἔροίπτεν αὐτῷ ὑπόδρα φλογερώτατα βλεψήματα.

Μετὰ τὸ γεῦμα ἔλαβον τὸν καφέ, καὶ οἱ μὲν πυρογοδεσπύται κατεκλίθησαν ὑπὸ σκιᾶν δρυός, οἱ δὲ χωρικοὶ ἐκάθησαν ὅπως γευματίσασιν. Οἱ δύο νέοι ἐμακρύνθησαν ὀλίγον καὶ ἔστησαν ὑπὸ δένδρον πρῶτην ταύτην φορὰν μόνοι· αἱ καρδίαι αὐτῶν ἰσχυρῶς

ἐπάλλοντο. Σιγὴ ἐπὶ ἰκανὴν ὥραν ἐπεκράτησε· τέλος ἡ κόρη πρῶτη τὴν σιγὴν διέκοψε.

— Σὺγγνωτε, εἶπεν, νὰ σπυθῶνω πρὸς ὑμᾶς ἐρώτησίν τινα: Ἄν σήμερον εὐρίσκετο Ἥχώ τις, ἥτις γονυπετοῦσα πρὸ ὑμῶν ἐξεφρόχζετο ὑμῖν περιπαθῶς τὸν ἔρωτά της, ἄρα γε ἠθέλετε περιφρονῆσαι τὴν ταλαίπωρον δι' ἀνοήσεως;

Ἦτο ἀρκοῦντως εὐφυῆς ὁ νεανίας, ἡ ὥστε νὰ μὴ ἐννοήσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἐρωτήσεως ταύτης, ἀφ' οὗ μάλιστα ἀναγνούς τὴν ἐξομολόγησιν ἐγίνωσκε τὸν χαρακτήρα τῆς κόρης. Ἦ κρίσιμος στιγμήν ἐπέστη, ἀπητητο ἡ κατὰλληλος ἀπάντησις ἵνα ἐν θορρήνῃ τὴν ὠραίαν πρὸς ἐξομολόγησιν· καὶ εἶπεν ἀρελῶς.

— Ἄν ἡ Ἥχώ αὕτη ἦτο καλὴ καὶ θελκτικὴ, ὅσπερ ὑμεῖς, οὐδεὶς βεβαίως θὰ εἶναι τοσοῦτον ἀγροίκος, ὥστε νὰ τολμήσῃ, ν' ἀποποιήθῃ, μένον ἀνάσθητος εἰς τὰ θελητὰ της.

Ἦ κόρη ἠεθροίκε· δὲν ἤλπιζεν ἀπάντησιν τοιαύτην, τοιαύτην ὅμως ἐπεθύμει. Ὁ ὀξυδερκής ἐκεῖνος νεανίας ἐνόησεν τὰ διανοήματα αὐτῆς ἀπῆλθον κατὰλληλως.

— Καὶ ἂν ἡ νύμφη αὕτη ἦεν ἐγώ; εἶπεν ἡ κόρη μειδιῶσα.

— ὦ! τότε θὰ ἦμην ὁ εὐτυχέστατος τῶν θνητῶν!

— Ἔσο λοιπὸν ὁ εὐτυχέστατος τῶν θνητῶν! εἶπε καὶ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν δεξιάν. Ἦ καρδία μου σοὶ ἀνήκει!

Ὁ φοιτητὴς πλήρης συγκινήσεως καὶ θαυμασμοῦ διὰ τὴν τόλμην τῆς νεανίδος καὶ τὴν εἰλικρινεῖαν ἔλαβε μεταξὺ τῶν ἑαυτοῦ χειρῶν τὴν λεπτοφυῆ τῆς κόρης καὶ κατησπλάσατο αὐτήν.

— Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ εἶσαι τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μου, εἶπε, ἐξαγαγῶν δὲ ἐκ τοῦ θυλακίου τὸ τετράδιον ἐκεῖνο προσέθηκεν.

— Ἦλθ' λάβε τοῦτο, ὅπερ σοὶ ἀνήκει καὶ φυλάττε αὐτό· διότι εἶναι τὸ μέσον, ὅπερ τὰς καρδίας ἡμῶν ἀπρίξ συνέδεσεν.

Ἦ νεκρά ἀναγνωρίσασα αὐτὸ ἠθορηθῆθη.

— Πῶς! ἀνέγνωνς... ἐφέλλισε.

— Πρὸς τί ταράττεσαι, ἀγαπητὴ μοι! μήπως δὲν ἀνίκομεν ἀλλήλοις ἦδη;

— Ἐχεις δίκαιον. Καὶ πῶς εὐρέθη τοῦτο εἰς χεῖράς σου;

— Εὗρον αὐτό, καθ' ἣν ἡμέραν ἀνεχώρουν ἐκ τοῦ πύργου, ἡ θεία πρόνοια ἔστειλέ μοι τοῦτο, ἵνα με προπαρασκευάσῃ ὅπως δεχθῶ τὴν ἐξομολόγησιν σου σήμερον καὶ φανῶ ἕξις τῆς εἰλικρινείας σου. Λάβε καὶ συμπλήρωσιν αὐτὸ καὶ γράψον νῦν τὰς νέας ἐντυπώσεις καὶ τοὺς νέους πόθους σου.

Ἦ ἐρατεινὴ λαβούσα ἠυχαρίστησεν, ἀμφοτέρω δὲ διηθροῦθησαν εἰς τὴν τράπεζαν τῶν καλῶν χωρικῶν, οἵτινες ἐνετρέφον εἰς τὰ περισσεύματα τῶν κλασματικῶν, πίνοντες θρηκτικὸν αἶθωπα οἶνον.

— Καλῶς τὰ χαιρέσθε παλληκάρια! ἐχαιρέτισεν ἡ κόρη.

— Νέχται καλά κυρούλα, ἀπήνησαν οί χωρικοί.
 «Ορίστε!»
 «Οί δὴ ἐρχασαί (καί νῦν, δυνάμεθα σὺτω νὰ κλω-
 μεν αὐτούς) ἐκαθέσθησαν ὀλίγον ἀπωτέρω, περπόμενοι
 ἐπὶ τῇ θέῃ τοῦ θορυβώδους γεύματος. Μετὰ τὸ τέλος
 τούτου οί χωρικοί εὐθυμοὶ καταστάσαντες ἤρξαντο ἔδον-
 τεσ διέφορα ἔσματα τοῦ χωρίου, πρωτότυπα, ἀπερ-
 εἴκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ νέου.»

Φλυαριῶν τὸ ἀνάγωμα.

«Ο ζωηρότερος πάντων ἐν τῷ συμποσίῳ ἐξεῖνῳ τῷ
 ἀγροτικῷ ἦν νέος Γεώργιος καλούμενος, ἀνεψιὸς
 τοῦ ἐπιστάτου, ἔγγαμος, γινώσκων καί τινα κολ-
 λυβογράμματα, εὐθυμότατος καί κολιοῦ λαλίστερος.
 Διὰ τῶν φωνῶν αὐτοῦ καί χειρονομιῶν ἐνώχλει τοὺς
 ἄλλους, ὁ Παῦλος ἀπειευόμενος, λέγει πρὸς αὐτόν:

- Γιώργο ἀνεψιέ, γιὰ πὲς πουλί.
- Πουλί.
- Νὰ μὴ φωνάζῃς πολύ.
- Χά! χά! χά! γιὰ πὲς καί σὺ κύριε.
- Αἰγὸ.
- Βάλε νὰ πιούμεε! Θουηδία ἐπεχύθη γενική.
- Καλλί, μὰ δὲν πᾶγει; ἐσώνησαν πάντες.
- Δὲν πᾶγει; Χμ. Καί ἀρπάσας τὴν βυβάκλιν

ἤρξατο πίνων εἶτα δίδων αὐτὴν τῷ Παύλῳ, τσοῦζε,
 μωρὲ θειέ νὰ ἰδῆς πῶς πᾶγει. Ἀκοῦς δὲν πᾶγει!
 Πᾶγει καί καλοπᾶγει καί καλοπαπαπᾶγει! Ἴσια
 μέσῃ ἔς τὴν καρδίᾳ τρέχει τεύλογημένο καί τὴν ἀνοί-
 γει καί τὴν κάνει τριαντάφυλλο, κατῆλθεσ; τριαν-
 τῆφυλλο, δηλαδὴ εἰς τὴν Ἑλληνιστὴν ρόδη καί τὸ
 λάδι τοῦ γκιουλι-γιαγῆ, τὸ κηλίτερο εἰσόδημα τοῦ
 Κεζανλήκ, πόλις τῆς Βουλγαρίας κοντὰ ἑτάβλακ-
 μίχ, δὴλαδὴ Αἴμος, μεγάλο βουνο, ἴσια μὲ τὰ σύν-
 νεφα. Μωρὲ ἐκεῖ σου κίνυον ἕνα κασέρι νόστιμο
 ἄν χοσιμέρι καί τὸ λέν βλακμίσιο, γιὰτὶ εἶναι βου-
 νίσιο. Νέχης ἀπ' ἐκεῖνο τὸ κασέρι εἰς ἐτοῦτο τὸ
 λημέρι κερμὶκ κασοστή δρμικ, καθ' αὐτὸ πὸ τὰ
 Βλακμικ καί νὰ φᾶς καί νὰ ἰδῆς! Ὑστερα, φίλε μου,
 νὰ τραβῆῃς κ' ἕνα κῦρο καί νὰ τὸ βᾶλῃς στραβῆ.
 Αἶ καί ἂν δὲν ἔχομε βλακμίσιο, κῦρο ἔχομε. Καί
 ἀρπάσας τὴν βυβάκλιν κατέπιε πάλιν ἱκανὸν ἐκ τοῦ
 περιεχομένου αὐτῆς, εἶτα προσέθηκεν,

Μ. Π. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗΣ.

ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ.

Ο Χ. MAX NORDAU.

Ἀνάγνωτε τὸ νέον σύγγραμμα τοῦ κ. Max-
 Nordau καὶ θέλετε παραδεχθῆτε ὅτι οὐδὲν ἄλλο κρι-
 τικὸν ἔργον τοῦ λοιποῦ πρέπει ν' ἀναγνώσθητε, κα-
 θότι θὰ πεισθῆτε ὅτι μόνον οἱ ἰατροὶ ἔχουσι τὸ προ-
 τέρημα τοῦ κρίνειν ὑγιᾶς τὰ ἔργα τῆς τέχνης, πᾶσα

δὲ ἄλλη κριτικὴ ἀποβαίνει περιττή. Ἀνάγνωτε
 τὸν Max Nordau καὶ οὐδὲν ἔργον νεωτέρας τέχνης
 θὰ ἀρεθῆτε πλέον νὰ διέλθητε· διότι ὁ κ. Nordau,
 δημοσιογράφος καὶ ἰατρός, ἐπιστημονικῶς ἀποδει-
 κνύει ὅτι πάντες οἱ ἐπιστημότεροι καλλιτέχνη καὶ
 συγγραφεῖς τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος εἰσὶ μωροὶ καὶ
 ἀνοήτοι, ἰδιάζοντός πως χαρακτῆρος, οἱ δὲ θαυ-
 μάζοντες τὰ ἔργα τῶν εἰσὶν ὑστερικοί, ἢ τοῦλά-
 χιστον νευροπαθεῖς.

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἰδέα σοβαρῶν ἐπιστημονικῶν
 λόγων, ὅπως ἀπόσχω τοῦ λοιποῦ παντός ἔργου,
 ἐθελξέ με πως. Ἀλλὰ καὶ φόβος τις κατέλαβέ με πρὸς
 παραδοχὴν τῶν ἰδεῶν τοῦ κ. Nordau, σκεπτόμενον,
 ὅτι πρέπει νὰ ὁμολογήσω κατ' ἑμαυτὸν ὅτι ἦμην ὑ-
 στερικός, διότι ἐθαύμασα τινὰς τῶν συγγραφέων, οὓς
 ἀνοήτους καὶ παλιμπαιδας ἀποδείκνυσιν. Ἐν πλῆ-
 ρει διλήμματι εὐρισκόμενός τις, δι' ὀλίγης καλλιᾶς θε-
 λήσεως, δύναται τέλος νὰ σωθῆ.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἄλλοτε ἀνέγνων, ἐν τινι ἀγγλι-
 κῇ ἐπιθεωρηθεῖ μακρὰν μελέτην ἐκ σειρᾶς συλλογι-
 σμῶν ἀναντιρρήτων, μὴ ἀρκομένων εἰς ἀπλὴν μό-
 νον βεβαίωσιν, ἀλλ' εἰς τὴν διὰ πολυαριθμῶν παρα-
 δειγμάτων ἀπόδειξιν, ὅτι ὁ Βίκτωρ Hugo συγγραφεὺς
 ἦν ἄνευ ταλάντου καὶ ποιητῆς ἀποτρόπαιος. Ἴνα
 δὲ κάλλιον πείθῃ τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ ὁ κριτι-
 κός, ὃς ἐπελήθη τοῦ ἔργου νὰ καταρτίσῃ τὸν συγ-
 γραφέα, ἐφρόντισε νὰ συνοδεύσῃ ἕκαστον τῶν χωρίων
 αὐτοῦ διὰ μικρᾶς σημειώσεως δηλωτικῆς τοῦ τί-
 τλου τοῦ ἔργου, ἐξ οὗ ἐλήθη τὸ ἀπόσπασμα, τοῦ
 τόπου καὶ χρόνου τῆς δημοσιεύσεως, τοῦ ἀριθμοῦ
 τῆς ἐκδόσεως, τοῦ ἀριθμοῦ τῆς σελίδος, ὅθεν προήρ-
 χετο ὁ στίχος κτλ. Εἶχον πλῆρη συναίσθησιν ὅτι ἂν
 εἰς τοιαύτην σελίδα τοῦ δεινός ἔργου ἀνεύρισκον τὸν
 χωλαίνοντα στίχον, ὁ Βίκτωρ Hugo ἐξάπαντος ἦν
 ἐλεεινὸς ποιητής.

Μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς ἀπεφάσισα τέλος νὰ
 προῶ εἰς τὴν ἐξακριβώσιν ταύτην, καὶ εὖρον ὅτι ὁ
 κωλός στίχος, ὃν μοι ἐσημείωσαν, προήρχετο ἐκ τοῦ
 ὀρισμένου βιβλίου· ἀλλ' εἶδον ἐπίσης ὅτι παρ' αὐτῷ
 ὑπῆρχον δέκα ἕτεροὶ στίχοι, ἢ ἑκατὸν, ἢ χίλιοι ἐξαι-
 σίας ὠραιότητος.

Ἄνευ φόβου λοιπὸν ἀνέγνων τὸ βιβλίον τοῦ κ.
 Nordau καὶ λέγω ὅτι ἂν καὶ ἐν πολλοῖς ὁμοιάσῃ τὸ
 περὶ τοῦ Βίκτωρος Hugo ἄρθρον τῆς Ἐπιθεωρήσεως
 οὐδ' ἐν ἡττον δὲν εἶναι ἐκ τῶν περιεργότερων καὶ
 διδακτικωτέρων ἔργων, ἅτινα δύναται τις νὰ ἴδῃ,
 μέχρι τῆς ἀνοητοτέρας προχωροῦν ἀδικίας, ἀλλὰ
 ῥίπτων ζωηρὸν φῶς εἰς τὰ ὀλίγον μέχρι τοῦδε δια-
 λευκαινόμενα ἀντικείμενα, ζωηρότατον ἐνίοτε, βλά-
 πτον μᾶλλον ἢ διαφωτίζον.

Θαυμαστικὸς γεγόμενος τοῦ Lombroso ὁ κ. Nordau,
 ἐπεχείρησε νὰ συμπληρώσῃ οὕτως εἰπεῖν τὰς μελέ-
 τας τοῦ σοφοῦ τούτου περὶ τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῆς
 παραφροσύνης. Πρὸς τοῦτο ἐνεβάρησε εἰς τὰς τῶν
 φυσικῶν, διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν παρεργωτέρων με-
 λέτας τοῦ δόκτορος Morel, τὰς μᾶλλον προσφάτους
 ἐργασίας τῶν διασημοτέρων φρενολόγων, γάλλων ἢ
 ἄλλων, τὰς καθημερινὰς ἀνακαλύψεις ὅπως νέας ἐπι-
 στήμας τῆς ψυχροφυσιολογίας. Οὕτως ὀπλισθεὶς, ἐπεχείρησε ν' ἀποδείξῃ ἡμῖν ὅτι
 ἐσμέν, ἂν μὴ παράφρονες, ὅπερ ἐν τῶν ὀρίων τῆς

διαστροφῆς τῆς φύσεως, τοῦλάχιστον εὐρισκόμεθα ἐν τῇ ὁδοῦ ταύτῃ. Τὸ εἶδος τῶν ἀποδείξεων, ἅς πρὸς ὑποστήριξιν τῆς θέσεως ταύτης ἐξελέξατο, ἐστὶν ἀπλοῦστατον. Ἡ ἐπιστήμη ἀσχολεῖται ὡς εἰσαγγὰν σημεῖα φυσικὰ ἢ διανοητικά, δι' ὧν ἢ ἀλλοιωσις αὐτῆ δύναται νὰ διαγνωσθῆ. Ὁ κ. Nordau, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπενέγκῃ τὰς ἀναγκαίους περὶ τῶν συγγραφέων καὶ καλλιτεχνῶν φυσικὰς ἀποδείξας ἀρκεῖται εἰς διανοητικὰς ὅλον δὲ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐστὶ μακρὰ πραγματεία, καταδεικνύουσα ἡμῖν ὅτι πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ παρατηρηθῆ ἐν τοῖς ποιηταῖς, τοῖς ζωγράφοις, τοῖς μουσικοῖς, ἐν ἄκρᾳ εὐρισκείται συμφωνίᾳ μετὰ τὰ σημεῖα, δι' ὧν διαγιγνώσκεται ἡ ἀλλοιωσις τῆς φύσεως.

Δὲν δύναται νὰ διαφιλονικίῃ τὴν ἱατρικὴν ταύτην θεωρίαν· τὰ ἐξαγόμενα, ἅπερ δίδει ὁ κ. Nordau, φαίνονται ἀρκεῖντως πειστικά. Ὁ ἀρκεσθῆναι ν' ἀναφέρω, μεταξύ τῶν γενομένων ὑπ' αὐτοῦ προσεγγίσεων, τινὰς τῶν χαρακτηριστικωτέρων, αἵτινες θὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸ νὰ δείξωσιν τὴν τύφλωσιν, μετ' ἧς ὁ κ. Nordau ἔγραψεν ὅλον αὐτοῦ τὸ βιβλίον.

Οὕτω π. χ. πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ τις περὶ τῶν σχολῶν, αἵτινες ἀπὸ πεντηκοντάδος ἐτῶν ἀρκεῖντως ἐπληθύνθησαν. Πᾶς κριτικὸς ὀξύρροπος καὶ εὐσυνείδητος, ἠθελε παρατηρήσει ὅτι αἱ σχολαὶ αὗται ὑπῆρξαν μᾶλλον πλάσται ἢ πραγματικά, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐπενοήθησαν οὐχὶ ὑπὸ τῶν καλλιτεχνῶν, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς μᾶλλον τῆς κριτικῆς, ἢ ἀπλῶς ὑπὸ δημοσιογράφων ἐπιθυμούντων νὰ δώσωσιν μορφήν μεγάλης κριτικῆς εἰς μικρὰ ἄρθρα, μᾶλλον δὲ ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ κόπου ἰδίας ἐκάστου βιβλίου ἢ ἔργου ἐξετάσεως.

Ἄλλ' ἢ παρατήρησις αὕτη ἐκόλυσε τὸν κ. Nordau νὰ ἐπωφεληθῆ τῶν στιγμάτων τῶν νευρικῶν ἀσθενειῶν. Οἱ νευροπαθεῖς ζητοῦσιν ἀλλήλους καθὰ τὴν ἰατρικὴν ἀνέγωνα πρὸς εἰς συλλογὴν ἱατρικῶν τερσθηρῶν. Καὶ πᾶραυτὰ ἀφομοιοῦσιν τὴν σύστασιν τῶν αισθητικῶν σχολῶν πρὸς τὸν συνδυασμὸν δύο βλακῶν, ἢ μᾶλλον πρὸς τὴν ἰδουσίαν συμμορίαν καταδικῶν. Ἄς μαρτυρήσῃ ὁ Liszt περὶ τοῦ πρὸς τὸν Wagner ἐνθουσιασμοῦ του. Ὁ κ. Nordau θὰ ἴδῃ ἐν τούτῳ σημεῖον ἐκφυλισμοῦ δι' ἀμφοτέρους. Συμφιλοῦνται ὡς ποιοῦσιν οἱ βλάκες, θὰ εἴπῃ. Οὐδὲν ἄλλο λοιπὸν δύναται νὰ ὦσιν ἢ βλάκες. Ἐγνωρίσα κοφάλαλον, βλάκα, ὅστις μόνον ἐχρησιστήσιν εἶχε νὰ ἐπιδιορθῶνῃ παλαιὰ ὑποδήματα, ἔργον, εἰς ὃ μετὰ πάθος ἐπεδίετο. Θὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Nordau ἂν πρέπει νὰ συμπεράνω ἐκ τούτου ὅτι πάντες οἱ ὑποδηματοποιοὶ εἰσὶ κοφάλαλοι καὶ βλάκες, πρῶτον μόνον ὀλίγον διαφέρον.

Ἄφου ὁ κ. Nordau πῶταται διὰ τὸν Wagner καὶ Liszt ὅτι ἡ φιλία τῶν εἰναι σημεῖον ἀλλοιώσεως τῆς φύσεως, διατὶ δὲν συμπεραίνει τοῦτο καὶ διὰ πᾶσαν φιλίαν; Διατὶ ἐπίσης δὲν γνωρίζει ἐν τῶν στιγμάτων τοῦ ἐκφυλισμοῦ, ἐν τῇ φιλίᾳ, τὴν συνεννόησιν τοῖς Goethe καὶ Schiller, τοῖς δύο συγγραφεῖς, οὗς θαυμάζει ἀνεξαιρέτως. Θὰ ἐρωτήσω ἐπίσης τὸν κ. Nordau διατὶ ἡ λατρεία τοῦ Wagner εἶναι ἀπόδειξις γενικοῦ ὑστερισμοῦ, ἢ δὲ λατρεία τοῦ Goethe, ἣτις ἐποικίσαστο μείζονα ἀριθμὸν ἀνοήτων, δὲν εἶνε.

Θέλετε καὶ ἄλλα παραδείγματα τοῦ υπερβολικοῦ

τρόπου τοῦ κ. Nordau; Παρετήρησα, λέγει, ὅτι βλάκες τινες κατέχονται ὑπὸ τῆς μανίας τοῦ γράφειν ἀποτελοῦσι δὲ ὄσον τῶν γραφομένων. Ἴδου λοιπὸν πάντες οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες πολλὰ παρήγαγον, τοῦλάχιστον ἐκείνοι, οἵτινες ἀπερθεόκουν τῷ κ. Nordau, χαρακτηρίζονται καὶ αὐτοὶ ὡς γραφομανεῖς καὶ τάσσονται ἐν τοῖς μωροῖς καὶ παλιμπαισί. Ἡ τάσις αὕτη ἐστὶν ἀληθῶς υπερβολικὴ καὶ παιδαριώδης, πρὸ παντός, ὅταν γνωρίζωμεν ὅτι ὁ κ. Nordau ἐκ τῶν γονιμωτέρων ἐστὶ συγγραφέων τῶν ἡμετέρων χρόνων.

Τελευταῖον παράδειγμα, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐφαρμοζόμενον περὶ τῶν καλλιτεχνῶν τῶν κλινικῶν παρατηρήσεων. Ἄς μὴ ἐλθῶσι νὰ υπερασπίσωσι τὸν Wagner ὅτι ἦτο μουσικός, λέγει ἡμῖν ὁ κ. Nordau. Ὁ σοφὸς Sollier δὲν εἶπεν ὅτι ἦν ἀκριβῶς μίᾳ τῶν λεπτομερειῶν τῶν βλακῶν καὶ παλιμπαιδῶν, τὸ ἔχειν τάσιν πρὸς τὴν μουσικὴν; Ὁ Lombroso δὲν ἀναφέρει ἀριθμὸν συμπτωμάτων παραφροσύνης, καθ' ἣν οἱ φρενοβλαβεῖς τεθέντες ὑπὸ πορτηρίστας, μέγα ἐδεικνουν μουσικὸν πάθος; Τέλος ἡ μουσικὴ θὰ ἐπιπροσθέσῃ ὁ κ. Nordau, οὐδένα ἄλλον δυναμένη νὰ ἔχῃ σκοπὸν ἢ τὴν γένεσιν συγκινήσεων, δὲν εἶναι καθ' ἑαυτήν δι' ὅλους τοὺς εἰς αὐτὴν ἐπιδιδόμενους, σημεῖον ἐκφυλισμοῦ τῆς φύσεως. Εἰν ὁ κ. Nordau ἔχῃ δίκαιον, διατὶ ἀλλαγῆ ἀναφέρει ἡμῖν τὸν Beethoven;

Ἄλλως τε ὁ κ. Nordau καλῶς γνωρίζει πῶς δύνατο νὰ φέρῃ αὐτὸν ἢ θεωρίᾳ αὐτῇ. Πρόσδος κατ' αὐτὸν ἐστὶν ἡ πρόσκτησις γνώσεων ἐπὶ μᾶλλον πολλαριθμῶν ἐπὶ μᾶλλον σαφῶν, συνηρηθολογούμενων, τεταγμένων ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῶν. Πᾶν τὸ μὴ συντελοῦν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, εἶναι δύναμις σπαταλουμένη δι' αὐτὸν. Πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς ἀνάπτυξιν τῆς συμπαθείας, δυνάμενον λοιπὸν νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς βλάβην τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, ἐπιστροφή ἐστὶ πρὸς τὰ ὀπίσω, σημεῖον ἐκτροπῆς τῆς φύσεως.

Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι σκοπὸς τῆς τέχνης ἐστὶν ἡ ἀνάπτυξις τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, ἢ πρόσκτησις ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον γνώσεων;

ὑπερασπιστὰι τινες τῆς καλουμένης ἐπιστημονικῆς τέχνης διδουχισθῆσαν τοῦτο. Ἡ τέχνη δὲν δύναται νὰ ἦ ἐπιστημονικὴ. Ὁφείλιον ἠθελεν εἶσθαι εἰν ὁ καλλιτέχνης ἢ ἐν γνώσει τῆς συγχρόνου του ἐπιστήμης, τῆς συγχρόνου τοῦ πνευματικῆς ζωῆς; Ἄφ' ὅτι, ἅπαντα ἐν ὅλῳ ἀποτελοῦσι μέρος τῆς ζωῆς καὶ οὕτω δύναται νὰ ὦσιν πηγὴν συγκινήσεως ἀλλὰ τέλος ὁ σκοπὸς τῆς τέχνης δὲν εἶναι ν' αὐξήσῃ τὴν πηγὴν τῶν γνώσεων. Τὸ νὰ θέλῃ τις νὰ διδάσῃ τὴν τέχνην, καὶ ταυτοχρόνως παράγῃ καὶ συναισθημάτων, ἐστὶν νὰ βαίῃ ἐναντίον τοῦ νόμου τῆς διαστολῆς, ἐνθα ὁ κ. Nordau ἀναγνωρίζει ἀναντιστοῦν σημεῖον προσόδου. Οὕτω λοιπὸν οὐ μόνον ἡ μουσικὴ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι τέχναι ὀφείλουσιν εἶχει σκοπὸν ὀρισμένον ἀκριβῆ, εἰς τὰς δυνάμεις τῆς συγκινήσεως ἀπευθυνόμεναι. Ἐνταῦθα βλέπει ὁ κ. Nordau ὀπισθοδρομήσιν ἐν τῷ παρελθόντι. Πᾶσα λοιπὸν τέχνη ἠθελεν εἶσθαι σημεῖον ἐκφυλισμοῦ τῆς φύσεως.

Πέποιθα ότι ο κ. Nordau δεν θα βραδύνη να το επιβεβαιώσῃ.

« Αφεύκτως τὸ προσεχὲς αὐτοῦ ἔργον θὰ εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος τούτου. Ἦδη ἀφίνει νὰ τὸ διδῶσιν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ παρόντος ἔργου! « Ἡ ἐπιστήμη » λέγει οὗτος « δὲν ἐδίδασκε τὰ καταστρέψῃ τὴν πίστιν, ἥτις ποιικιλοτρόπως, ἦν σωτήριος τῇ ἀνθρωπότητι, ὅσον ἡ τέχνη δὲν ἦτο. Δὲν θὰ δι-στάσῃ λοιπὸν νὰ καταστρέψῃ τὴν τέχνην, καθ' ἣν ἡμέραν θὰ πεισθῇ ὅτι ἡ τέχνη κατέστη ἀδυναμία καὶ ἀσθένεια τῆς ἀνθρωπότητος ».

Ὅπως ὁ κ. Nordau ἀναπτύξῃ τὴν ιδεάν ταύτην, ἀναγκαῖον θὰ ἦτο ν' ἀρνηθῇ τινὰς τῶν ἰδίων αὐτοῦ θαυμασῶν, τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον, τὸν Λεονάρδον, τὸν Shakespeare, τὸν Servantes, τὸν Μολιέρου, τὸν Beethoven, τὸν Tourguenew καὶ τὸν κ. Γεώργιον Ohnet, διότι εἶναι μίᾳ τῶν παρ-γοριῶν τοῦ κ. Nordau, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ καλοὶ ἄνθρωποι, ὅπως ἀγαπήσωσι τὸν κ. Ohnet. Ἀναγ-καῖον λοιπὸν θὰ ἦναι θ' ἀπαρνηθῇ ὁ κ. Nordau τοὺς θαυμασμοὺς τούτους, ἀλλὰ δὲν ἀμφισβάλω ὅτι θὰ τὸ πράξῃ ἐπιπολαιῶς· καθότι ἐν τῷ παρόντι αὐτοῦ βιβλίῳ ἀφίνει νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ἄλλοτε ὑπε-ρήσπισε τὸν Wagner καὶ ἐθαύμασε τὸν κ. Zola. Ὡστε δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι φράσεις τινὲς δικαιολογησέως θὰ τῷ ἐξαρκέσωσιν, καθ' ἣν ἡμέραν θὰ θελήσῃ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι τὸ εἶναι τινα καλ-λιτέχνην καὶ ἀγαπᾶν τὰς ἐνδείξεις τῆς τέχνης εἶναι τὸ σημεῖον ἀδυναμίας τοῦ νοῦ, ἢ νευρικῆς ἀσθε-νείας, ὥστε πρέπει νὰ ἐργασθῇ ἢ ἐπιστήμη ὡπως μᾶς ἰατρύσῃ.

Ἐννοεῖ τις ὅτι ἐξελεξάμεν σκοπίμως ὑπερβολικὰ παραδείγματα, ἵνα καναδείξω πῶς δύναται νὰ κα-ταλήξῃ ἡ μέθοδος, ἣν μεταχειρίζεται ὁ κ. Nordau. Ἀλλὰ πόρρω ἀπέχω τοῦ νὰ διίσχυρισθῶ ὅτι παντελῶς ἠπατήθη, σκοπῶν νὰ εὔρη σχέσιν ἀμοιβαίαν μετα-ξὺ τῶπων τινῶν καλλιτεχνικῆς δράσεως καὶ ἐνδεί-ξεων ἰδίων τινῶν ἀσθενειῶν. Ἀπλῶς δὲ λέγω ὅτι περιστέλλων τὰς ἐνδείξεις του εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς τέχνης, θ' ἀφήρει εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐκ τῆς ιδέας μέγα μέρος τῆς ἰσχύος, ἣν ἠδύνατο νὰ ἔχη, διότι τέλος, ἀφοῦ τὸ νευρικὸν ἡμῶν σύστημα εἶναι τὸ πρῶτον ἐνεργοῦν αἷτιον πασῶν τῶν ζωϊκῶν, φυσι-κῶν, διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν ἡμῶν ἐνδείξεων, θὰ ἦρμοζε τοῦλάχιστον νὰ ὑποδείξῃ ὅτι ἅπανα αὐται αἱ ἐνδείξεις τῆς ἐπιστήμης ὡσαύτως καὶ τῆς τέχνης ἠδύνατο νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐξέ-τασιν, ἐξαγόμενον ἀναντιρροῦτως ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Nordau, διὰ τὸν θελήσοντα νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ποιούμενου τὸ ἐπόμενον συμπερά-σμα: ὅτι « ἡ ἐπιστήμη εἶναι πάντοτε ἡ ὑγεία, ἢ δὲ τέχνη πάντοτε ἡ ἀσθένεια ».

Ὁ κ. Nordau εὐχαρίστως ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἀπει-ροσταὶ ἀποκρῶσεις διαχωρίζουσι τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας ἀπὸ τῆς τῆς ἀσθενείας· ἐκριθέστερον θὰ ἦτο νὰ εἶπῃ ὅτι ἐκεῖνον, ὅπερ ὀνομάζομεν κατάστασιν ὑγείας ἐστὶν ἡ καταφανὴς ὑπεροχὴ τῶν ὑγιῶν στοι-χείων ἐπὶ τῶν νοσογόνων. Πολλὰ ὀλίγα εἶσι τὰ ὄντα, ἐν οἷς αἱ δύο αὐτῶν στοιχείων κατηγορίαι δὲν δύνανται νὰ συναντηθῶσιν. Καὶ ἐὰν παρεθῇ τὰ

πράγματα ὑπ' αὐτὴν τὴν ὄψιν θὰ ἔλεγεν πλείονας ἀληθείας, θ' ἀπέδιδε πλείονα δικαιοσύνην.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἠθέλομεν ἀπολέσει τὸ ὕψος πι-κροῦ οἴστρου ὅπερ ὁ κ. de Wyzewa ἐσημειώσεν ἦδη καὶ ὅπερ εἶναι πολὺ μᾶλλον τῶν ἀρχῶν τοῦ κυρίου Nordau, μίᾳ τῶν αἰτιῶν δι' ἣν ἀναγινώσκουσι τὸ βιβλίον του μετὰ ζωηρᾶς εὐχαριστήσεως: Διότι ὁ κ. Nordau μάτην συνεχῶς ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ λέ-ξις ἀσθένεια, οὐδεμίαν, ιδεάν μομφῆς συνεμφαι-νει, καὶ ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν ἔχει πλέον ν' ἀναθεμα-τίσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ἐκφυλισμοῦ ἐνὸς Tolstoi, ἐνὸς Zola καὶ ἐνὸς Hbsen, ὅσον δὲν ἀναθεματίζεται ἢ παθολογικὴν κατάστασιν ἀνθρώπου, προσδληθῆντος ὑπὸ τύφου, χολέρας. Εἶναι μᾶλλον σχεδὸν ἐπιεικῆς πρὸς τοὺς καταδικαίους πάσης κατηγορίας. Ζητεῖ μᾶλ-λον νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσωσιν ἀλλὰ μὲ ὕψος ἀνδρός ἀποδεικνύοντος ὅτι τοῦτο γίνεται ἀποκλειστικῶς διὰ τὸ μεγαλείτερον καλὸν τῆς Κοινωνίας, καὶ ὅτι οὐδὲν προσωπικὸν μῖσος πρὸς αὐτοὺς ἔχει. Ἐξ ἐναντίας, ὁ κ. Nordau θὰ εἶχε μυστικὰ μίσους αἷτια κατὰ τῆς τέχνης καὶ τῶν καλλιτεχνῶν;

Ἐπεται τὸ τέλος.

JEAN THOREL.

(Μετάρρχεις Ι. Φ. ΜΠΟΡΝΟΖΗ.)

Ο ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΊΔΡΥΘΕΙΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΚΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΝ.

Ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἐναπλάσει τῶν Ἀθηνῶν ἀναγινώσκομεν τάδε:

« Παρὰ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ἐφημερίου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκ-κλησίας αἰδεσμοῦ. Ἰω. Σ. Daves Δ. Θ. πληροφόρημα περὶ τῆς ἐν Λονδίῳ ἰδρύσεως Συνδέσμου ἐγκρίτων κληρικῶν, κα-θηγητῶν τῶν ἐν Ὄξωνίᾳ καὶ Κανταβρηγίᾳ πανεπιστημίων καὶ διακριτῶν ἄλλων προσώπων, προτιθεμένων τὴν φιλικὴν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν προσέγγισιν. Ἡ ἐφημερίς Guardian τῆς 14 Ἰουνίου, ἀναγγέλλουσα τὴν σκοπὸν τοῦ τοιού-του ἰδρύματος καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ διαρκοῦς αὐτοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου, δημοσιεύει τὸ ἐξῆς ἄρθρον, ὅπερ ὁ βῆθεις σεβάσιμος καὶ φιλέλληνας κληρικὸς εὐηρεστήθη νὰ πέμψῃ, ἐν μεταφράσει, πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, εὐχαρίστως δὲ καταχωρίζομεν ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς « Ἐναπλάσεως », γνωρίζοντες τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν τὴν τάσιν καὶ τὰς συμπαθείας τὰς ἡμετέρας, ἐν πνεύματι χριστιανικῷ, ἀναπτυσσομένης ἐπὶ τῇ πολυπόθητῳ τῶν Ἐκκλη-σιῶν ἐνότητι! Τὸ ἀγγλικὸν φύλλον οὕτως ἐκφράζεται. »

« Αἱ ἐν ταῖς στίλαις τῆς ἐφημερίδος ταύτης συνεγεῖς συζη-τήσεις περὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀποδεικνύουσι τὸ μέγα ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ θέσει αὐτῆς αἰσθανόμεθα, ἀμα δὲ καὶ τὴν ἑλλησιν ἐταιρισμὸν καταλλήλου πρὸς μύρωσιν τῆς περὶ αὐτῆς καινῆς γνώμης. Τοιαύτην μελέτην τινὲς θεωροῦσι πρᾶκτικῶς σκοποῦ στερουμένην. Κατ' αὐτοὺς ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ συμβαδίζῃ τῇ προόδῳ τοῦ αἵωνος καὶ τοῦ λαοῦ, καταλειπομένων ὡς ἀχρηστῶν καὶ ἀπρηχαιωμένων τῶν ἱστορικῆν μόνον ἀξίαν ἐχόντων θεσμῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ φρόνημα τοῦ ἀγγλικῶ κλήρου αἱ ἐκ-κλησίαι τῆς ἀνατολῆς τοῦναντίον ἀποτελοῦσι ζωσανπραγ-ματικὸτητα. Ἄν ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἦτο ὁ μονα-

δικὸς τύπος τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, αὐτὴ οὐδέποτε θά ἤξιον ὅτι καὶ εκπροσωπεῖ ἐντελῶς τὸ πνεῦμα τῆς Χριστιανοσύνης. Ἄλλ' αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ μόνη Χριστιανικὴ Ἐκκλησία καὶ δύναται νὰ ἐπιζητήσῃ τὸ φρόνημα τριῶν ἐκ τῶν τεσσάρων ἑκπαλαί πατριαρχικῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες σώζονται μαρτυροῦσαι τὰ δόγματα τῆς ἀρχετύπου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὡς ἐπίσης δύναται νὰ ἐκζητήσῃ τὸ φρόνημα τῆς μεγάλης ὁμοσυνεχῆς Ἐκκλησίας, περιλαμβανούσης ὁδοσήμενα ἑκατομμύρια Χριστιανῶν, πλήρους ἀποστολικοῦ ζήλου καὶ ἐνεργείας καὶ ἀποτελούσης ἰσχυρότατον παράγοντα πολιτισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Οὕτως αἱ ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι οὐ μόνον παρίστανται ἄκρως ἐνδιαφερόμεσαι τοῖς μελετῶσι τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ ζῶσιν ὡς μάρτυρες τῶν ἀρχῶν τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων.

« Ἀρ' ἑτέρου καὶ αὐτὰ τῆς Ἀνατολῆς αἱ Ἐκκλησίαι χρεῖζουσι τῆς συμπαθείας καὶ δικαιοσύνης εἰς τὴν ἀντίληψιν, ἣν ἡμεῖς δυνάμεθα αὐταῖς νὰ παράσχωμεν. Καὶ αὐτὰ ἴσως, ὡς ἄλλαι, τοῦ πνευματικοῦ βίου ὀλίγον τι ἐλαττωθεῖσαι ἐξέπεσον, εἶνε ὅμως ἀλήθεια ὅτι διέμειναν ἀκλόνητοι ἐπὶ αἰῶνας μέχρι σήμερον εἰς τὴν προγονικὴν ἀφωσιωμένην ἀληθῆ ὁρθόδοξον ἰσχυρίαν, ἂν δὲ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν τυγχάνωσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οὐχὶ πεπαιδευμένοι, ὁ δὲ πνευματικὸς βίος φαίνεται πως ληθηργῶν, εἶτι μᾶλλον χρεῖζουσι παρ' ἡμῶν εἰλικρινοῦς καὶ ἀδελφικῆς ἀντιλήψεως πρὸς ἀνόρθωσιν ἐλλείψεων, εἰς ἣν φαίνονται πρόθυμοι. Καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ λάθωμεν ἐξ αὐτῶν παράδειγμα εὐσταθείας καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τῶν πατέρων τὰς παραδόσεις.

Ὁ « Ἀνατολικὸς Σύνδεσμος » προτίθεται διπλοῦν σκοπὸν ἐν τῇ πράξει.

« Πρῶτον τὴν δημοσίευσιν βιβλίων περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τελετουργίας τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ἀπλῆ τις μάλιστα καὶ σαφὴς ἔκθεσις περὶ τῶν διαφορῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν, νομιζομεν, θά ἦτο πολλῶν ἄλλων χρησιμωτέρα, καθότι, ὅσον μέγα παρίσταται τὸ πρὸς αὐτὰς ἐνδιαφέρον, τοσαύτη δυστυχῶς εἶνε καὶ ἡ περὶ αὐτῶν κοινὴ ἄγνοια. Ἡ ἀκριθὴς περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν διατάξεως ἔκθεσις θά συνετέλει πρὸς διασκέδασιν προκαταλήψεων καὶ ἀποτροπῆν ματαίων, ἂν καὶ ἐπ' ἀγαθῷ σκοπῷ, ἐπιχειρήσεων.

« Δεύτερον τὴν ἀποστολὴν δύο ἢ πλείονων κληρικῶν εἰς Ἱερουσόλυμα, οἵτινες, ἐκπληροῦντες τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν καθήκοντα, ὡφείλου νὰ διάγωσι φιλικῶς πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ὅπερ συνᾶδει τῇ προθέσει τοῦ ἐν Ἱερουσόλυμοις ἀγγλοῦ ἐπισκόπου Blyth· γίνουσι δὲ αὐτῷ βοηθοί, θά συνέτεινον εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν Χριστιανικὴν αὐτοῦ ἐνότητά. »

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ. — Τὸ κατοικήσιμον τῶν πέραν τῆς Γῆς κόσμων. — ΜΗΧΑΝΙΚΑ. — Ἡ μεταβολὴ τῶν οἰκάνων ἐν Ἀμερική. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἡ ἐπὶ τῶν βακτηρίων ἐπιδράσις τοῦ φθοῦς. — Ἡ ἐν Βιβλίῳ πολυανθοῦς. — Φυσιολογικὴ τοῦ μαγνητισμοῦ ἐπιδράσις.

Οὐδὲν ἴσως γεγονὸς προεκάλεσεν ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας μείζονα συγκίνησιν, οὐδὲν συνετάραξε τὴν φαντασίαν μᾶλλον τῆς ἰδέας τῆς παγκοσμίου ζωῆς

καὶ τοῦ κατοικήσιμου τῶν πέραν τῆς Γῆς κόσμων. Κατὰ τὴν ψυχολογικὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα ἐπελευθύνσης ἀνατροπῆς εἰς τὰς νέας κρατούσας κοσμολογικὰς θεωρίας ἐδεβαίωθη ὅτι, ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων, τὸ σύμπαν δὲν ἐπλάσθη μόνον δι' αὐτὸ, ὅτι ἡ Γῆ οὐδόλως δικαιούται νὰ παρίσταται ὡς προνομιοῦχος καὶ ἐξαιρετικὴν μεταξὺ τῶν λοιπῶν κόσμων κατέχουσα θέσιν, ἀμέσως καὶ οἰοεὶ δι' ἄλλατος προέβη εἰς τὴν παραδοχὴν ὅλως νέας ἀρχῆς, καθ' ἣν τὸ σύμπαν δέον ν' ἀποτελεῖται ἐξ ἀπειρίας κόσμων, ὧν ἕκαστος ἔχει, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἡμετέρου, ἥλιόν τινα ὡς κέντρον, ὅτι δὲ ἀδύνατον εἶνε νὰ ἐδημιουργῆθῃ τὸ ἀχανὲς τοῦτο σύνολον ἀσχετῶς πρὸς τὴν ζωὴν καὶ κατὰ συνέπειαν ὅτι ἡ ζωὴ ἐκτείνεται πέραν τῆς μικρᾶς καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀσημάντου ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀστρῶν ἡμετέρας Γῆς. Οἱ πέραν τῆς Γῆς κόσμοι κατοικοῦνται, ἡ ζωὴ ἐξαπλοῦται ἀφειδῶς ἐν τῷ διαστήματι ὑπὸ τὰς μᾶλλον ποικίλας μορφάς, ἰδοὺ τὸ νέον τοῦ 15ου αἰῶνος δόγμα, δόγμα ἀναφερόμενον εἰς τὸν τελικὸν λόγον τῆς δημιουργίας τοῦ συμπαντος. Τὸ δόγμα τοῦτο γεννηθὲν, ὡς ἐννοεῖ ὁ ἀναγνώστης, ἐξ ἀντιδράσεως, ἐγένετο ἀσπαστὸν ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῶν τε σοφῶν καὶ τῶν ἀσοφῶν τῶν τριῶν αἰώνων, γαλβανίδαν ἰδίᾳ τὰ πνεύματα κατὰ τοὺς δύο πρώτους, χρησιμεῦσαν δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου (17ου) αἰῶνος πρὸς ἐξοικειώσιν τῶν πνευμάτων μετὰ τοῦ ἀληθοῦς συστήματος τοῦ παγτός, ουστήματος ὀλίγον τότε διαδεδομένου. Καὶ σήμερον εἶτι, κατὰ τὸν οὐχὶ αὐθαιρέτως ἀποκληθῆντα (σχετικόν) αἰῶνα τῶν φώτων καὶ τῆς προσόδου, δὲν λείπουσι τὰ ἐνασχολούμενα εἰς τὴν ζητήσιν τῶν τελικῶν λόγων πνεύματα, τινὲς δὲ καὶ ἰδιάζουσιν αἰσθάνονται ἠδονὴν ἀπασχολοῦντες τοὺς ὁμολογουμένως πολυπληθεῖς αὐτῶν ἀναγνώστας διὰ τῆς παροχῆς αὐτοῖς πρὸς ἀνάγνωσιν συγγραμμάτων, ἐν οἷς ἀντὶ τῆς καθαρᾶς καὶ ὑγιᾶς ἐπιστημονικῆς τροφῆς πολλακί ἀναγράφονται ὡς ἐπιστημονικῶς ἀποδεδειγμένα γεγονότα (κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῆς πλειονότητος τῶν ὁπωσδήποτε ἐπιστημονικῶν ζητήματα πραγματευομένων ἠρασεολογίαν) αἱ ἰδανικαὶ καὶ φαντασιώδεις ἀτομικαὶ τῶν γραφόντων σκέψεις.

Ἐὰν ἐκ τῆς πολυαριθμοῦ χορείας τῶν περὶ τοῦ ἀποσχολοῦντος ἡμᾶς ζητήματος συγγραψάντων χωρίσωμεν τοὺς ἀληθῶς σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας ἀπὸ τῶν χάριν ἄλλων σκοπῶν ἢ καὶ δι' ἀπλῆς ἀντιγραφῆς ἢ καὶ χάριν ἐπιδείξεως ἀνυπόκροτον ὀφθίας ἢ καὶ ἀρχυρολογίας χάριν — διότι γινώσκον βεβαίως εἶνε πόσον ἀνάρπαστα γίνονται τὰ νεωτεριστικώτερόν τι, ἔστω καὶ μὴ ὀλοσχερῶς ἀληθές, πραγματευόμενα συγγράματα — περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐνασχοληθέντων, ἀδύνατον ἡμῖν ν' ἀποκοιτῶμεν τὴν ἡμετέραν ἀπορίαν ἐπὶ τῷ ὅτι ἄνδρες, ὁμολογουμένως ἀνώτεροι πάσης οἰαοῦσιν ἡμᾶς ὑπονοίας, διέπραξαν τὸ ἀσίγητον ἀμάρτημα νὰ συγχέωσι τὰ καθαρῶς ἐπιστημονικὰ ζητήματα μετὰ τῶν ἀνικόντων εἰς τὴν φαντασίαν καὶ νὰ ὑπερπληθύνωσιν οὕτω τὰ ἔθνη, ἅτινα, σαφῶς διαγράφοντα τὴν δικαιοδοσίαν τῶν φυσιογνωστικῶν ἐπιστημῶν, ὀρίζουσιν

ἀσφαλῶς τὸ εἰς αὐτὰς ἀνήκον πεδῖον τῆς δράσεως. Οὕτως, ἐν παραδειγματι, ἀνεπιφυλάκτως συντασσόμεθα μετὰ τοῦ κ. Faye, ὅστις ἀναγράφων τὰ ὑπὸ τοῦ ἐξόχου ἀστρονόμου τῶν νεωτέρων χρόνων πατρὸς Secchi ἐν τινι χωρίῳ τοῦ περὶ Ἡλίου (Le Soleil) συγγράμματός αὐτοῦ γραφέντα¹, παρατηρεῖ τῷ δοκῶ ἐκείνῳ ἀστρονόμῳ ὅτι «βεβαίως ταῦτα ἐκ καλῆς προέρχονται διαθέσεως· ἀλλὰ δεόν νὰ γινώσκῃ τις νὰ διαστῆλῃ τὸ ἀνήκον εἰς τὴν καθαρὰν φαντασίαν ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν θετικὴν ἐπιστήμην ἀνήκοντος».²

Ἄλλ' ἢ τοιαῦτα τῶν ὁρίων ὑπέραδεις δὲν ἐγένετο μόνον, ὡς παρὰ τοῦ πατρὸς Secchi, ἐκ καλῆς διαθέσεως· διότι, πλὴν τῶν ὁμολογουμένως ἀστρονόμων πρώτης τάξεως, οἵτινες, εἴτε ἐκ προδιαθέσεως εἴτε καὶ ἐκ συγχύσεως τῶν ὁρίων τῶν φυσιογνωστικῶν ἐπιστημῶν, προέβησαν εἰς τὴν διατύπωσιν τοιοῦτων ὁμολογουμένως παρατόλμων περὶ τοῦ ἀπύσχαλου ἡμῶς ζητήματος ἰδεῶν, ὑπῆρξαν καὶ ἄλλοι, — οὗτοι δὲ εἰσὶν οἱ πολυαριθμότεροι, — οἵτινες ἐπωφεληθῆσαν ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτῶν θεωριῶν τὰς ἐκ καλῆς διαθέσεως ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν πρώτων ἀπαντήσας ἐκφράσεις, ἐπιτυγχόντες οὕτω νὰ παρουσιάσωσι τὰς ἰδίας αὐτῶν περὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου φαντασιώδεις θεωρίας ἐν τελείᾳ (φαντασματικῇ) συμφωνίᾳ πρὸς τὰ ἀσφαλῆ ἀστρονομικὰ γεγονότα τῶν τελευταίων χρόνων εὐρισκομένης. Οὕτως οἱ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἐπικούρου ὑλισταὶ οὐδόλως ἀμφιδάλλουσι περὶ τῆς ἐπὶ πάντων τῶν ἀστρονόμενων ἐπεκτάσεως τῆς ζωῆς, κατ' αὐτοὺς δὲ αἱ αὐταὶ ἀλογοὶ δυνάμεις αἱ κατοικήσασαι τὴν Γῆν διὰ λογικῶν ὄντων ἀνευρίσκονται πανταχοῦ καὶ πανταχοῦ δεόν νὰ καταλήξωσιν εἰς τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Ἐπίσης οἱ πανθεῖσται βλέπουσι πανταχοῦ τὴν πνευματικὴν οὐσίαν ἀναφανίζομένην κατὰ τῶν ἐκ τῆς ἕλης κωλυμάτων, ἀνυψομένην κατ' ὀλίγον ἐν τῷ ἀπειρῷ καὶ αἰωνίῳ θεάτρῳ τοῦ σύμπαντος εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν ἐαυτῆς. Τούτοις ἔπονται οἱ μυστικοί, πιστεύοντες ὅτι αἱ ψυχαί, ἀπαλλαγείσαι τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος, πλανῶνται ἀπὸ ἀστρου εἰς ἀστρον ἀναζητοῦσαι ζωὴν νέαν, ἐπὶ μᾶλλον ἀνωτέραν, καὶ οὕτω καθεστῆς.

Ἄπαντες ζητοῦσι νὰ στηριχθῶσιν ἐπὶ τῆς Ἐπιστήμης, ἐρωτῶσι δὲ ἰδίᾳ τοὺς ἀστρονόμους παρὰ τῶν ὁποίων ἀναμένουσιν ὑποστήριξιν τῶν ἰδίων αὐτῶν δοξασιῶν, βεβαίως, δυσανασχετοῦντες ἐάν οὗτοι ἐκφρασθῶσιν ἐπιφυλακτικῶς ἢ ὑποδιδάσωσιν ἀμφιβολίας περὶ τοῦ πράγματος. Ἀλλὰ τί δύνανται οἱ ἀληθεῖς ἀστρονόμοι ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὴν προβαλλομένην αὐτοῖς ἐρώτησιν; Οἱ περὶ τῆς Γῆς

1) Τὸ χωρίον τοῦτο εἶχει ἐπὶ λέξει ὅδε:

«Τί νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν ἀπειρῶν τούτων ἐκτάσεων καὶ τῶν πληθουσῶν αὐτῶν ἀστρον; Τί νὰ σκεθῆ τις περὶ τῶν ἀστέρων τούτων, οἵτινες ἀνεπιφύλακτως εἶνε, ὡς ὁ ἡμέτερος Ἥλιος, κέντρα φωτός, θερμότητος καὶ ἐνεργείας, προωρισμένα ὡς ἐκεῖνος νὰ διατηρῶσι τὴν ζωὴν πολυαριθμῶν παντοειδῶν πλασματῶν; Κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, θὰ ἐφαίνετο ἡμῖν παράλογον τὴν νὰ θεωρῶμεν τὰς εὐρείας ταύτας ἐκτάσεις ὡς μὴ κατοικημένους ἐρημίους· αὐτὰς δεόν νὰ κατοικῶνται ὑπὸ νοητικῶν καὶ λογικῶν ὄντων, ἰκανῶν νὰ γινώσκωσι, νὰ τιμῶσι καὶ ν' ἀγαπῶσι τὴν δημιουργὸν αὐτῶν».

2) Sur l'origine du monde, ἐν σελ. 294.

κόσμοι κατοικοῦνται; — Βεβαίως, λέγει ὁ Faye, ὁ ἀστρονόμος θὰ φυλαχθῆ καλῶς νὰ εἴπῃ ὅτι μόνον ἡ Γῆ κατοικεῖται, διότι οὐδὲν περὶ τούτου γινώσκαι· ἀλλ' ἐάν ἐξαναγκάσωσιν αὐτὸν ν' ἀποφανθῆ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς παγκοσμίου ζωῆς, ἰδοὺ τί θ' ἀπαντήσῃ: Παρατηρήσατε τὸν οὐρανὸν καὶ ὁμολογήσατε ὅτι ἐκ τῶν μυριάδων τῶν ἀστέρων, οἵτινες καθίστανται ἡμῖν ὄρατοι διὰ τῶν διόπτρων, οὐδεὶς κατοικεῖται, διότι ἅπαντες εὐρίσκονται ἐν πλήρει πυρακτώσει, οὐδεὶς δὲ οὐδέποτε κατοικηθήσεται, διότι καθ' ἣν ἐποχὴν οὗτοι θεοσθῆσονται, καθ' ἣν ἐποχὴν ζῶν ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ θέσῃ τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ψυχθέντος καὶ παγέντος [επιπέδου αὐτῶν, δὲν θὰ ὑπάρχη, ἐνεκα τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἀπειρου ἀποστάσεως, αὐτῶν γειτονεύων ἥλιος, ὅστις νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ θερμάνῃ ἕκαστον τούτων.

Τῷ ὄντι, ἐξακολουθεῖ ὁ Faye, ζωὴ ἐν τελείᾳ ἀναπτύξει δὲν δύναται νὰ γεννηθῆ ἢ μόνον ἐπὶ τῶν ἐσθεσμένων, ἀοράτων πλανητῶν, οἵτινες ἴσως περιφέρονται περὶ τοὺς ἥλιους τούτους. Ἀλλὰ πῶς νὰ γνωρίσῃ τις ἐάν οὗτοι κατοικοῦνται; οὐδὲ βλέπομεν κἄν τοὺς ἀστέρας τούτους. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς πλανήτας τοῦ ἡμετέρου κόσμου, οὐδέποτε ἀνεζητήσαμεν ἐν αὐτοῖς ἐνδείξεις, ἔστω καὶ ἐμμέσους, ζῶντων ὄντων: εὐρίσκονται οὗτοι τόσον μακρὰν! Ἐν μόνον ἐν τῷ ἠλιακῷ κόμῳ ὑπάρχει ἀστρον, ἡ Σελήνη, ἐφ' ἧς θὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀνακαλυφθῶσι, οὐχὶ βεβαίως κάτοικοι (ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ ἔχωσιν ἀνάστημα ἴσον πρὸς τὰς πυραμίδας τῆς Αἰγύπτου), ἀλλ' ἀπλαῖ τῆς ζωῆς ἐνδείξεις. Καὶ ἀνεζήτησαν μὲν ταύτας, ἀλλὰ μάτην: ἡ Σελήνη εἶνε ἐρημος. Ὡς βλέπετε, οἱ ὁπαδοὶ τῆς παγκοσμίου ζωῆς ἀποτυγχάνουσιν ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἀστρονόμους διαδύμασιν αὐτῶν.

Ἐπίσης ὁ ἀστρονόμος θὰ εἴπῃ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ κατοικησίου τοῦ σύμπαντος ἀνάγεται, διὰ τὴν Ἐπιστήμην, εἰς ἕτερον πολλῶ ἐκείνου μᾶλλον προσίτων καὶ διὰ τοῦτο ἀληθῶς ἐνδιαφέρον, τὸ ζήτημα τῶν συνθηκῶν τῆς ἐν τῷ σύμπαντι ζωῆς. Μελετῶντες τοῦτο, θὰ ἴδωμεν πόσον αἱ συνθήκαι αὐταὶ εἶνε πολλαπλαῖ καὶ στενόχωροι, μάλιστα ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀνώτερα ὄντα, ὅσοθεν θὰ συμπεράνωμεν, οὐχὶ βεβαίως ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς ἡμετέρας σφαίρας αἱ συνθήκαι αὐταὶ ἐκπληροῦνται, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἠλιακῷ κόσμῳ ὀλιγίστα ἐκπληροῦσιν αὐτὰς ἀστρο. Καὶ ἀγνοοῦμεν μὲν ἐάν τὰ τελευταῖα ταῦτα εἶνε κατοικημένα, ἀλλ' ὑπερδικαιοῦμεθα νὰ βεβαιώσωμεν εἶνε ὅτι τὰ λοιπὰ, πολλῶ τοῦτων πομπληθέστερα, εἶνε ἐπίσης ἐρημα ὅπως καὶ ἡ ἡμετέρα Σελήνη.²

Τὴν μετέτην ταύτην τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς ἐν τῷ σύμπαντι θέλωμεν ἀναλάβει ἐν προσεχῇ ἡμῶν Ἐπιθεώρησει, περιορίζοντες αὐτήν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω σημειούμενα, μόνον μεταξὺ τῶν ὄρατῶν ἡμῖν πλανητῶν, ἥτοι τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἅτινα μετὰ τῆς ἡμετέρας Γῆς περιφέρονται περὶ τὸν δοτήρα τοῦ φωτός καὶ τῆς θερμότητος ἡμετέρον Ἥλιον.

Μεταξὺ τῶν γεγονότων, ἅτινα προκαλοῦσι τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῶν συγχρόνων, δι-

1) Ἀδρόν, ἐν σελ. 295.

2) Ἀδρόν, ἐν σελ. 297.

καίως δύνανται νά ταχθῶσι καί αἱ ἐσχάτως μετ' ἐπιτυχίας ἀναληφθεῖσαι ἐπιχειρήσεις τῆς ἀπό σημείου εἰς ἕτερον μεταφορᾶς καί ἐγκαταστάσεως οἰκῶν, χωρίς οὐδεμίαν νά ἐπέλθῃ κατὰ ταύτας διατάξεις τῶν ἐν αὐταῖς ἐπιπέδων, χωρίς οὐδεμίαν νά θραυσθῇ κατὰ τὴν μεταφορὰν ὕψος τῶν παραθύρων τῶν οἰκῶν τούτων. Ἡ ἐπιτυχία εἶνε πλήρης, ἐντεῦθεν δὲ καὶ δικαία ἢ ἐκ ταύτης ἐκπληξίς. Τὰ τέως θεωρούμενα ἀκίνητα καὶ μονίμως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς οἰνοεὶ ἐρριζωμένα οἰκοδομήματα, οἰκοδομήματα, ὧν τὸ ὀλικὸν βᾶρος ἀνέρχεται πολλῶς εἰς χιλιάδας ὄλας τόννων, οἰκοδομήματα ἔχοντα σεβαστὰς τὰς διαστάσεις, μετακινεῖνται, μετατίθενται, μεταβάλλουσι θεμέλια καὶ συνοικίας. Τί τούτου μᾶλλον ἐκπληκτικὸν καὶ τί μᾶλλον ἀπίθανον καὶ μυσθῶδες; Καὶ ἐν τούτοις τὸ γεγονός εἶνε βεβαίωτατον καὶ καθ' ὄλας οὐτοῦ τὰς λεπτομερείας ἐξηκριβωμένον, ὡς τοιοῦτον δὲ μεταδίδωμαν αὐτὸ τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις, ἀφίνοντας αὐτοῖς ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῆς εἰρέσεως τῶν ἐκ τῆς πιθανῆς ἐν τῇ μέλλοντι γενικεύσεως τῶν ἐν ταῖς ἀμερικανικαῖς ἰδίᾳ πόλεσι ἐπιτυχῶς διεκπεραιουθεῖσιν μετατοπίσεων ὀλοκλήρων, συσδῶμων, οἰκῶν ἀπὸ συνοικίας τινός εἰς ἕτεραν συμπερασμάτων.

Τὸ περὶ οὗ ἡμῖν ὁ λόγος γεγονός δὲν εἶνε τὸ πρῶτον τῆς κατηγορίας ταύτης. Πρὸ ἐπτὰ περίπου μῆνων ἔγένετο ἐπιτυχῶς ἐν Rouen ἢ εἰς ἀπόστασιν 53 μέτρων μετατόπισις ἀμαξοστασίου τινός, ἔχοντος μήκος μὲν 50 μέτρων, πλάτος 30 μ. καὶ ὀλικὸν βᾶρος 150000 χιλιόγραμμων. Τὴν πρῶτην ἐκείνην ἐπιχειρήσιν διεδέξαντο πολλοὶ ἄλλοι ἐν Ἀμερικῇ, ἐσχάτος δὲ ἐγένετο ἐν Σικάγῳ ἢ εἰς ἀπόστασιν 106 ὀλων μέτρων ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς θέσεως μετατόπισις (συνοδευομένη ὑπὸ στροφῆς κατ' ὀρθὴν γωνίαν εἰς τὸ 61ον μ. τοῦ δρόμου) ὀλοκλήρου τριοφθοῦ οἰκίας ἐκτισμένης ἐκ γρανίτου καὶ πλίνθων. Αἱ διαστάσεις τῆς μετατοπισθείσης οἰκίας εἶνε αἱ ἑξῆς: μήκος 28, 65 μ., βᾶθος 25, 60 μ/ καὶ ὕψος ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους 15 περίπου μέτρων. Τὸ ὀλικὸν βᾶρος αὐτῆς ἀνέρχεται ἐν στρογγύλῳ ἀριθμῷ εἰς 8100 τόννους· περιλαμβάνει δὲ 14 διαμερίσματα ἐξ 8 δωμάτων ἑκάστον, ἅτι ἐν συνόλῳ 108 δωμάτια. Πρὸς οἰκοδόμησιν αὐτῆς ἐδαπανήθησαν 240000 φράγκων, ἠγοράσθη δὲ ὑπὸ τῆς ἐταιρίας τοῦ σιδηροδρόμου παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆτον αὐτῆς ἀντὶ 315000 φρ. εἰς ἃ δέον νά προστεθῶσιν ἕτεροι 100000 φρ., δαπανηθέντα ὑπὸ τῆς ἐταιρίας κατὰ τὴν μεταφορὰν αὐτῆς εἰς τὴν νέαν αὐτῆς ἑδρᾶν.

Ἡ ἐργασία τῆς μετατοπίσεως ἐγένετο ἐν συντόμῳ (καὶ βεβαίως ἀδύνατον εἶνε νά γείνη λόγος περὶ λεπτομερειῶν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις) ὅδε:

Ἄν διετρήσῃν τοὺς τοίχους τοῦ οἰκοδομήματος κατὰ τὴν ἐπιφανείαν τοῦ ἐδάφους καὶ διὰ τῶν οὕτω κατὰ ζεύγη ἀντικειμένων ὀπῶν διεβίωσαν ξυλίνας δοκοῦς, 30 ἑκατοστομέτρων πλευρᾶς, αἰτινες ἐξείχον ἑκατέρωθεν τοῦ οἰκοδομήματος περίπου κατὰ 1,50 μ. Εἶτα ἔθηκαν κάτωθεν ἐκείνων ἐγκαρσίως δοκοῦς, 36 ἑκατοστομ. πλευρᾶς, διαπερῶσαι ἐπίσης τοὺς ἀντικειμένους τοίχους τῆς οἰκίας. Οὕτως ἐξη-

ματίσθη εἶδος τι δικτύου (εσχάρας), ὑπὸ τὸ ὁποῖον προσήρμωσαν ἐξελικτρας (verins), καὶ ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη μόνον διὰ τοῦ βάρους αὐτοῦ τὸ οἰκοδομηματὸν τὴν τομὴν τῶν τοίχων ἐπὶ τὸ ὕψος τῶν πρῶτων διατομῶν ὀπῶν.

Ὡς Διαικοπείσεις οὕτω πάσης ἀμέσου συγκοινωνίας τοῦ οἰκοδομήματος μετὰ τοῦ ἐδάφους προσέβησαν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς ὄλης οἰκοδομῆς κατὰ 1,07 μ., ὥστε νά ἐπιτευχθῇ ἢ ὑπὸ τὰς ὑποκειμένας δοκοῦς διατάξεις τῶν κυλίνδρων τῆς ὀλοσθήσεως. Πρὸς τοῦτο ἀλητήθησαν 700 ἐν ὄλῳ ἐξελικτραί, ἕς βαθμῶν ἀντικατέστησαν διὰ κυλίνδρων ἀρμοδίου ὑπὸ τὰς δοκοῦς τεθέντων, ὅποῃτε ἤρξατο ἢ ἐργασία τῆς ὀλοσθήσεως, ἴτις, ἐννοεῖται, ἐγένετο μετὰ πολλῶν προφυλάξεων, καθ' ὅσον κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀλητεῖτο πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ν' ἀποφύγῃσιν τὴν εἴτε διὰ σπειρώσεως (torsion), εἴτε διὰ μερικῆς συνιζήσεως καταστροφῆν τοῦ οἰκοδομήματος. Οὐδόλωσ ἀπορον ὅθεν, ἐάν ἡ μέση ταχύτης τῆς μετατοπίσεως τῆς ὄλης οἰκοδομῆς ἀνῆλθεν εἰς τὸ φαινομενικῶς ἐλάχιστον διάστημα τῶν 6, 10 μ. ἡμεροσίου.

Ἦ γιν' Ἐπιτευχθείσης οὕτω διὰ τὴν πρὸς τοῦτο εἰς ἐνέργειαν τεθέντων μέσων τῆς διατηρήσεως τῆς ἀκεραιότητος τῆς οἰκοδομῆς εἰς τοιοῦτον μάλιστα βαθμὸν ὥστε, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, οὐ μόνον ῥωγμὰ τῶν τοίχων νά μὴ σχηματισθῇ, ἀλλ' οὐδὲ μία κἄν ὕψος τῶν παραθύρων νά θραυσθῇ καὶ διὰ δεξιῶ χειρισμοῦ παρακαμφθέντος τοῦ επικινδύνου σκοπέλου τῆς κατ' ὀρθὴν γωνίαν ἀλλαγῆς τῆς διευθύνσεως τῆς κινήσεως, ἴτις ὁμολογουμένους ἀπέτελει τὸ δυσχερέστερον μέρος τοῦ ὅλου ἔργου, ἢ μετατοπισθεῖσα οἰκία ἐτέθη ἐπὶ τῶν νέων αὐτῆς λιθίνων θεμελίων, κατασκευασθέντων διὰ τελείας ἀντιγραφῆς τῶν ἀρχικῶν αὐτῆς.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Καίτοι ἀπὸ πολλοῦ ἐβεβαιώθη ἢ ἐπὶ τῶν βακτηρίων ἐπιρροή τοῦ φωτός, οὐδέποτε ὅμως μέχρις ἐσχάτων ἡσυχλήθησαν ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς περιστάσεως καθ' ἣν οἱ οργανισμοὶ οὗτοι εὐρίσκονται ἐν αἰωρήσει ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Τὸ κενὸν τοῦτο ἐπληρόθη ἐσχάτως διὰ τῶν ὑπὸ τῶν κ. Buchner καὶ Mink γενομένων ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ταύτης περιστάσεως μελετῶν. Οἱ σοφοὶ οὗτοι ἐξετέλεσαν μελέτας ἐπὶ τῶν σημαντικωτέρων μικροβίων, ὅσων τῶν τοῦ τυροειδοῦς πυρετοῦ, τῆς χολέρας καὶ τῆς σήψεως, μικροβίων κλωρημένων ἐν κωνῶ ἢ στεριωθέντι (sterilisé) ὕδατι, ὑποβλήθέντων δὲ ὑπὸ τῆς πρηνιλοτέρας περιστάσεως.

Διὰ τῶν πειραμάτων τούτων ἐβεβαιώθησαν ὅτι τὸ φῶς ἐνεργεῖ ἐξῆως κατατρεπτικῶς ἐπὶ τῶν μικροοργανισμῶν τούτων, ὅτι δὲ τὸ διακρυμμένον φῶς ἐνεργεῖ ἀσθενέστερον τῆς ἀμέσου ἡλιακῆς ἀκτινοβολίας. Πιθανὸν εἶνε ὅτι ἡ ἐξυγιάνσις τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν ὀφείλεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἥλιον, ὅπερ ὅμως οὐδόλωσ ἀποκλείει τὴν ἐν τούτῳ συνεργασίαν διαφόρων ἄλλων παραγόντων.

Ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῇ ἐφημερίδῃ Leisure Hour ἀφηγήσει τοῦ ὑπὸ τῆς Miss Isabella Bishop ἐπιχειρηθέντος εἰς Θιβέτ ταξιδίου ἀναγράφεται ὡς βεβαία ἢ ἐν τῇ γῆρα ταύτῃ ὑπαρχεῖ τοῦ θεσμοῦ τῆς παλινδρόσας. Ἐν ταῖς οἰκονομικαῖς νυμφεύεται μόνον ὁ πρεσβύτερος υἱός, ἢ δὲ σύζυγος ἐκείνου εἶναι συνάμα καὶ σύζυγος πάντων τῶν νεωτέρων ἐκείνου ἀδελφῶν. Διὰ τοῦ κατὰ τὸν ὕμν πολυτιμοῦ ἀποτροπαιῶν τούτου μέσου

1) Τὴν 6]18 φεβρουαρίου ε. ε.

κατορθοῦται ἢ ἐν τῇ βαρβαρῶν ἐκείνῃ χώρᾳ συγκέντρωσις τῆς οἰκογενείας περὶ τὴν μοναδικὴν ἐστίαν. Τὰ τέκνα ἀνήκουσι τῷ προσβυτέρῳ υἱῷ καὶ διακρίνονται διὰ τὴν πρὸς τοὺς πατέρας καὶ τὴν μητέρα ὑποκοήν ὡς καὶ τὰ λίαν ἀνεπτυγμένα οἰκογενειακὰ αὐτῶν αἰσθημάτων! Ταῦτα κατὰ τὴν Miss Isabella Bishop.

Καὶ ἄλλοτε, δοθείσης ἀφορμῆς, ἀνεγράψαμεν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις τὰ ἀρνητικὰ ἐξαγόμενα τῶν ἐπὶ τῶν ἐμφύγων ὄντων πειραμάτων, σχετικῶν πρὸς τὴν ἐπὶ τούτων ἐπιρροὴν τοῦ μαγνητισμοῦ. Σήμερον ἀναγράφομεν ἕτερα πειράματα, δι' ὧν ἀπαξ ἔτι ἐπιβεβαιώσεται τὸ ἀρνητικὸν ἐξαγόμενον τῶν ἐπὶ τοῦ ζήτηματος τούτου πειραμάτων. Ἐσγάτως ἀνεκινήθη εἰς τὴν ἀμερικανικὴν θεραπευτικὴν Σύδεσμον (Association americaine de thérapeutique) ὑπὸ τῶν κ. Kennelly καὶ Peterson ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι, ὅπως βασιάνωσι τὴν γερμανικὴν θεωρίαν, καὶ ἦν ὁ μαγνητισμὸς δεσπόζει τοῦ ἀγωγῶν τῶν κινητικῶν νεύρων καὶ προσεγγεῖ τὴν παραλυσίαν, ἐθίχθη ἐν κυλινδρῷ μεταξὺ ἰσχυρῶν μαγνητῶν μικρῶν κύμα καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἰσχυροῦ μαγνητικοῦ ρεύματος. Περαιτωθείσης τῆς δοκιμῆς, ὁ κύμα ἐξῆλθεν εὐκίνητος ὡς καὶ πρότερον. Τὸ πείραμα ἐπανελήφθη ἐπὶ μικροῦ παιδός, ὅπερ οὐδεμίαν ἐπίσης παρουσίασε φυσιολογικὴν διατάραξιν.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ο ΣΥΜΒΟΛΗΤΗΣ IBSEN. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Νεορὰ ἀγγλῆς ταξειδιώτις, ἡ mis Alec Twectie, ἀφηγεῖται ἐν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ συγγραμματος *Temple Bar* ἐπισκεψὶν γενομένην πρὸ τινῶν μνηδῶν ὑπὲρ αὐτῆς τῷ διασημῷ νορβηγικῷ δραματικῷ ποιητῇ Ibsen καὶ τῷ κ. Bjørnson, διασημῷ ἐπίσης συγγραφεὶ καὶ συγγενεῖ γενομένῳ τοῦ δραματικοῦ. Ἐκ τῆς χαριέσους ταύτης ἀφηγήσεως, ἐν ἣ ὁ λόγος περὶ τοῦ τοσοῦτον πάταγον προκαλοῦντος συμβολικοῦ δραματικοῦ, ἀποσπῶμεν μέρη τινα :

Ἦν ψυρὰ καὶ χιονώδης πρωΐα, ὅτε ἐγνώρισά τὸν Ἑρρίκον Ibsen. Τὸ ψῦχος ἦν τοσοῦτον δριμύ, ὥστε οἱ ἐν τῇ ὁδοῦ βλαίνοντες περιβάλλοντο τῇ σκόρᾳ αὐτῶν. Ἀφικόμενοι εἰς ἡν κατευθυνόμεθα οἰκίαν, εἶδομεν τὸ ὄνομα τοῦ διδάκτορος Ἑρρίκου Ibsen ἐγκυριασμένον χρυσοῖς γράμμασιν ἐπὶ τοῦ τοίχου μετ' ὑποδείξεως τοῦ δωματος ἐν ᾧ οὗτος κατοικεῖ. Κρουσθέντ' ὡς τοῦ κώδωνος, παρήστη ἐν τῇ θύρᾳ ὑψηλῆς νορβηγικῆς φέρουσα στολήν. Εἰσερχόμεθα καὶ μετὰ μικροῦν εἰσαγόμεθα παρὰ τῷ ἐπιφανεῖ ἀνδρὶ ἐν μικρῷ αἰθούσῃ, τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ. Ἠγέθη ἐσθίγξεν ἡμῶν τὴν χεῖρα, ἐπανεθλίψεν δὲ αὐτὴν θερμότερον, ὅτε εἶπομεν αὐτῷ ὅτι ἐννοοῦμεν καὶ ὁμιλοῦμεν τὴν γερμανικὴν.

Ὁ διδάκτωρ Ibsen ἐστὶ βραχὺς τὸ ἀνάστημα, ἔχων πρόσωπον περιπλασιούμενον, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ πικρῆς τε καὶ λευκῆς κόμης, ἀληθῶς δὲ ὅλον περιπλασιούται, ὅτι πλὴν τῆς κόμης ὁ Ibsen φερεῖ παραγναθίδας καὶ περιδεραιὸν γενείου, τοῦ πάγω-

νος ὄντος ἐξυρισμένου. Οὕτως ἐλευθέρως καθοράται τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅπερ ἐστὶ παράδοξον, διότι τὸ ἄνω χεῖλος ἐστὶ τοσοῦτον βραχὺ, ὥστε μόλις διακρίνεται εἰς αὐτό. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὀλοστρογγυλοὶ, κερκρυμένοι ὀπισθεν τῶν διόπτρων, περιβάλλονται ὑπὸ ὑπερμεγέθων ὀφθῶν. Τὸ σύνολόν ἐστὶ λίαν ἐκφραστικόν καὶ ἀποδεικνύσι δύναμιν καὶ λεπτότητα ἅμα.

Ἐφερε μέλαιναν ἐνδυμασίαν, μακρὰν ρεδιγκότα μετὰ δύο σειρῶν κουβίων, περιλαίμιον δὲ λευκὸν ἐσπερίδος. Ἐστὶ λίαν ἐπιφυλακτικὸς καὶ ἥρεμος, ἢ δὲ ὁμιλία αὐτοῦ βραδεῖα, καὶ ὅτε ἔτι ὁμιλεῖ τὴν νορβηγικὴν διάλεκτον, διακρίνει τις ὅτι προτιμᾷ τὸ ἀκούειν τοῦ ὁμιλεῖν. Ἐξεφράσαμεν αὐτῷ τὴν ἡμέτεραν λύπην, ὅτι δὲν ἠδυνήθημεν πρότερον νὰ ἴδωμεν αὐτὸν κατὰ τὴν πρώτην μετάβασιν ἡμῶν εἰς τὴν Χριστιανίαν.

Τοῦτο ἐγένετο, διότι ἀπουσίαζον τῆς Νορβηγίας ἀπὸ τοῦ 1864, ἐπανῆλθον δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο μάλιστα μὲν διέτριψα ἐν Μονάχῳ, ἀλλ' ἐπίσης διέτριψα καὶ ἐν Βερολίῳ, Δρέσδῃ, Παρισίοις καὶ Ρώμῃ.

— Διατί δὲν ἦλθετε καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τοσοῦτον περιηγησάμενος ;

— Διότι ἀγνοῶ τὴν ἀγγλικὴν, ὅπερ ἐμποδίζει με τοῦ γνῶναι τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ. Θὰ ἐπεθύμουν ὅμως νὰ μεταβῶ εἰς Ἀγγλίαν κυρίως ὅπως ἴδω τοὺς ὑμετέροους γέροντας. Ἐν πάσαις ταῖς χώρας τὰ κράτιστα τῶν ἔργων ἐκτελοῦνται ὑπὸ ἀνδρῶν ἀγόντων ἡλικίαν ἀπὸ τοῦ τεσσαρακοστοῦ μέχρι τοῦ πενητηκοστοῦ ἔτους, ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀνὴρ ὀγδοηκοντούτης κέκμηται πολλὰκις ὅλην τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω ἄνδρας, οἷος ὁ Γλάδστον, ὁ Σαλισβουρή, ὁ Ἐρβέρτος Σπένσερ.

Ἡ τράπεζα τοῦ Ibsen ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἐπιστολῶν, μετὰ προσοχῆς ἀπεσφραγισμένων.

— Τοῦτό ἐστὶ τὸ προῖνόν ταχυδρομεῖόν μου. Μόνο γραφάω ὅλας τὰς ἐπιστολάς μου, οὐδὲ ὅλους ἔχω γραμμάτια.

Ὁ Ibsen κατέχευται ὑπὸ ἀληθοῦς μανίας πρὸς τὴν τάξιν καὶ καθαριότητα. Ἐκτελεῖ πάντα βραδέως καὶ ἀσφαλῶς μετ' ἀκριβείας ἐκτάκτου. Ἡ γραφὴ αὐτοῦ ἐστὶ θαυμασίως ἐπιμελεμένη καὶ εὐανάγνωστος. Ἀφιεροῖ πάντοτε τοῦλάχιστον δύο ἔτη πρὸς σύνταξιν δραματος· γράφει καὶ ἐπαναγράφει ἀκόπως, πολλάκις δὲ συνέδη νὰ καταστρέψῃ ἐργασίαν πολλῶν μνηνῶν, ὅπως ἐπαναλάβῃ αὐτήν. Τοῦτου ἐνεκὰ οὐδὲν λέγει περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ οὐδεὶς γινώσκει περὶ τῆς ἀσχολεῖται μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν τὸ ἔργον παραδίδεται τῷ τυπογραφεῖῳ.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ, παρὰ τὸ μελανοδοχεῖον αὐτοῦ, εἶδομεν συλλογὴν ὅλων ἀθυματίων, ἄρκτον ἐκ ξύλου, μέλανα διαβολίσκον, δύο ἕως τρεῖς δερματίνους γαλᾶς καὶ κονίτικους, ὧν εἰς παίζων βιολίον.

— Δὲν δύναμαι νὰ γράψω μίαν μόνην γραμμὴν, εἶπεν ἡμῖν ὁ Ibsen, μὴ ἔχων τὰ ἀθυματία ταῦτα πρὸ ἐμοῦ· ἀλλ' εἰς τι με χρησιμεύουσιν οὐδαμῶς δύναμαι εἰπεῖν ὑμῖν, ἐπιπροσέθηκεν ὑπομειδιῶν, τοῦτο εἶνε τὸ μυστικόν μου.

Ἐντύπωσιν προϋξένον ἡμῖν ἡ σχεδὸν παντελῆς ἐλλειψίς βιβλίων ἐν τῷ σπουδασθηρῷ τούτῳ.

— Ἀναγινώσκω πάνυ ὀλίγον, εἶπεν ἡμῖν ὁ Ibsen, βιβλίον τι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Διατρέχω τὰς ἐφημερίδας· ἰδοὺ τὸ πᾶν.

Ἐπὶ τοῦ τοίχου ἦν παλαιὰ τις προσωπογραφία. Ἠρωτήσαμεν αὐτὸν ἂν ὁμοιάζῃ.

Ἦ! ὄχι! Πῶς μία ζωγραφία δύναται νὰ παραστήσῃ ἄνθρωπον ζῶντα; Ἀγαπῶ τὴν ζωγραφικὴν ἀλλ' ἢ προσωπογραφία οὐδαμῶς μ' ἐνδιαφέρει. Κέκταιμαι καλὰς τινὰς ζωγραφίας. Ἐπιθυμεῖτε νὰ ἴδωτε αὐτάς; Ὅδῃγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸ ἐστιατόριον αὐτοῦ, οὗ οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐντελῶς κεκαλυμμένοι ὑπὸ παλαιῶν πινάκων τῆς γερμανικῆς σχολῆς, ὧν τινες ὠραῖοι. Ἐν τῇ αἰθούσῃ εἶδομεν πίνακας ἀνθέων καὶ ὀπωρῶν, τὸ πλεῖστον ἀρχαίους.

Ὁ Ibsen τοσοῦτον ἀγαπᾷ τὰς εἰκόνας ταύτας ὥστε φέρει αὐτάς μεθ' ἑαυτοῦ πανταχοῦ. Φαίνεται δ' ὅτι εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἔχει φυσικὴν κλίσιν. Ἐν ταῖς ἀναμνήσεσιν, ἃς ἢ ἀδελφῆ αὐτοῦ ἔγραψε περὶ αὐτοῦ, διηγεῖται αὐτὴ ὅτι καθ' ὅσον τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ὠνερεύετο νὰ καταστή ζωγράφος.

Τὸ ἐπιφυλακτικὸν αὐτοῦ ἀπέτρεψεν αὐτὸν πάντοτε τοῦ νὰ ὁμιλήσῃ δημοσίᾳ. Ἀπαξ μόνον δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ. Τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐν τινι ἐστιάσει πρὸς τιμὴν αὐτοῦ συγκληθεῖσθαι ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν τῆς Χριστιανίας ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αὐτῆς εἰς Νορβηγίαν. Τότε ἀνέγνω λογυδριὸν τι, ὕπερ ἢν εἶδος φιλολογικῆς αὐτοβιογραφίας.

Ὁ Ibsen ἀγαπᾷ νὰ ὑποβάλλῃ τοῖς ὑποκριταῖς τῶν δραμάτων αὐτοῦ τὰ στήματα αὐτῶν (leurs rôles), ἀλλ' ἀρνεῖται ὀριστικῶς νὰ παράσῃ διασάφησιν τινα περὶ τοῦ νοῦ αὐτῶν.

Τῇ πρώτῃ, ἀποπερατωθείσης τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, ἐξέρχεται εἰς περίπατον ἀνά τὴν πόλιν. Εἶτα, μετὰ τὸ γεῦμα, τακτικῶς μεταβαίνει εἰς καφεναεῖον, ἐν ᾧ ἀναγινώσκει ἐπὶ ὄραν τὰς ἐφημερίδας.

Τὸ μόνον αὐτοῦ τέκνον, ὁ Sigurd Ibsen, ὃς διπλόθε τὸ μέγιστον μέρος τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ὅστις μετέφηραδεν εἰς τὴν Γερμανικὴν τὸ τελευταῖον δρᾶμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνυμφεύθη, ὡς γνωστόν, τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ πολλοῦ συγγραφέως Björnson, ὠραίαν γυναῖκα μεθ' ὠραίας φωνῆς. Ἡ ἐνωσις αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὴν προδπέλασιν τῶν δύο μεγάλων τῆς Νορβηγίας συγγραφέων, οἵτινες ἦσαν τέως ἀδιάλλακτοι.

ΧΡΟΝΙΚΑ.— Ἡ Γαλλικῆ-Κωμῳδία, ἥτις, ὡς ἐν κειρῷ ἀναγράφαμεν, ἀπῆν τῶν Παρισίων, ἐπισκευαζομένου τοῦ θεάτρου τῆς ὁδοῦ Ρισσελιέ, ἐδίδαξε δὲ ἐν τε τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν ἐπαρχιακαῖς πόλεσι τῆς Γαλλίας, ἐν αἷς ἐνθουσιώδους ἐτυχεν ὑποδοχῆς, ἐκἀνῆλθεν εἰς Παρίσιον· καὶ ἐπανάλαβε τὸ ἔργον αὐτῆς. Ὡς πρώτην δὲ τῆς ἐναρξέως παράστασιν ὤρισε τὴν διδασκαλίαν δύο ἔργων τοῦ κλασικοῦ δραματολογίου αὐτῆς, ὧν τὸ μὲν τοῦ Ρακίνα, ἡ τραγωδία *Britannicus*, τὸ δὲ τοῦ Μολιέρου, ἡ κωμῳδία *Malade imaginaire*. Ἐν τῷ *Reitanicus*, ἐν ᾧ ὁ ἔξοχος τραγωδὸς Mounet Sully ὑποδύεται τὸ σῆμα τοῦ Νέρωνος, κατὰ τὴν κ. Sarcey, ὅπως εὐρίσκειται ἐν ἀπάτῃ. Τῇ ἐπιούσῃ ἐδιδάχθη ὁ *Ruy Blas* καὶ ὁ *Avare*. Αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ θεάτρου ὑπὸ πάντων ἐπεκροτήθησαν, ἰδὲ ὁ φωτισμὸς αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ καὶ τις

καινοτομία, ἐπιτραπέντος ταῖς γυναιξὶ νὰ κάθηται ἐν ταῖς ἐδραῖς τῆς ὀρχήστρας.

Τὰ περὶ παραίτησιν τοῦ ἐπιφανοῦς ἀκαδημαϊκοῦ κ. Claretie ἀπὸ τῆς διευθύνσεως τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας δὲν φαίνονται ἀληθῆ, οἱ μᾶλλον προσκείμενοι τῷ οἴκῳ τοῦ Μολιέρου οὐδαμῶς εἶπον τοιοῦτόν τι, ὁ δὲ Claretie ἀνέλαβε τὸ ἔργον αὐτοῦ στιβαρᾶ χειρὶ.

— Τὸ Vaudeville ποιήσεται ἐναρξῆν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου διὰ τῆς διδασκαλίας νέας κωμῳδίας τοῦ Albin Valabrègue ἐπιγραφομένης *Bas-Bleu*, ἣ ἀκολουθήσει ἀφεύκτως ἡ *Madame Sans-Gêne*, ἡ νέα τρίπρακτος μετὰ προλόγου κωμῳδία τοῦ Sardou, περὶ ἧς ἐν προτέρᾳ Ἐπιθεωρήσει ἐποιήσαμεθα λόγον καὶ ἧς τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον ὑποδυθήσεται ἡ δεσποινὴς Réjane.

— Ἐν Λονδίῳ ἠνοίχθη κατάλογος συνδρομῶν πρὸς ἀγορὰν ἐνθουμίου, προσερχηθαιμένου τῷ διευθυντῇ τῶν θεάτρων Covent Garden καὶ Drury Lane, κυρίῳ Αὐγούστῳ Harris.

— Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας ἐχορήγησε τῷ Ὁδῆφ τῆς Μόσχας τὸ σεβαστὸν ποσὸν ἐν ὃς ἑκατομμ. φράγκων πρὸς οἰκοδομὴν λαμπρῆς αἰθούσης συναυλίας, προσηρτημένης αὐτῷ.

— Ἡ Λέσχη τῶν Φίλων τῶν Ὁραίων Τεχνῶν ἐν Πέστη προεκίρυσσε διαγωνισμὸν πρὸς σύνθεσιν βασιλικῶ ὕμνων. Πέντε καὶ εἴκοσι ἀγωνισταὶ παρουσιάσθησαν, ἀλλὰ τὰ ἔργα αὐτῶν ἦσαν τοσοῦτον ἄθλια ὥστε οἱ ἑλληνοδίκαι ἠρνήθησαν νὰ τὰ λάβωσι κἄν ὑπ' ὄψιν.

— Ἐπὶ τῇ βῆσει πρωτοτύπου μελέτης γραφεῖσθαι ὑπὸ Lora Bernhardt ὁ Otis Colburn ἐποίησε μονόπρακτον δρᾶμα (pièce) ἐπιγραφόμενον: Ἱστορία τῆς Σάραρας Βερνάρ (Histoire de Sarah Bernhardt).

— Ἡ Σάρα Bernhardt εὐρίσκειται νῦν ἐν Βρασίλειᾳ. Κατὰ τὴν 2114 ἰουλίου, ἡμέραν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς τῶν Γάλλων, προσκληθεῖσα ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν ἔδωκεν ἕκτακτον παράστασιν. Ἐπωφεληθεῖσα δὲ τοῦ πράγματος ἐδημοσίευσεν ρεκλαμικὴν ἐπιστολήν.

— Ἀπεβίωσεν ὁ ἐπαῖρος καὶ γραμματεὺς τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας κ. Eugène Garrand, ὃς ὑπῆρξε λίαν προσφιλεὶς τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ, δεξιὸς δὲ ἐγένετο ὑποκριτῆς, οὐκ ὀλίγους χαρακτῆρας διαπλάσας.

— Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐπιόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἀπέρχεται ἡ γλυκυφύρογος Ἡάττη εἰς Νέαν Ὀρκην, ποιουμένη ἐναρξῆν τῆς ἀνά τὴν Ἀμερικὴν περιοδείας αὐτῆς. Ἡ περιοδεία αὕτη αὐξήσει τὴν περιουσίαν αὐτῆς κατὰ ἐν ἑκατομμ. φράγκων.

— Ἡ διάσημος ἰταλικὴ ἀοιδὸς Ἐλένη Theodorini, ἡ θαυμασθεῖσα ἐν τῇ *Hérodiade* καὶ τῷ *Cid* τοῦ Massenet, ἡ τιμηθεῖσα δὲ τοῦ παρασήμου Bene Merenti πρώτης τάξεως ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας καταλείπει τὴν σκηνὴν, ὑπανδρευθεῖσα γνωστῶν Βέλγων, ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἡ δεσποινὴς Theodorini ἀνίκει εἰς κλήρην οἰκογένειαν, εἶνε ἀνεψιὰ τοῦ στρατηγοῦ Moutzuni.

— Τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον ἀναγράφεται περὶ τοῦ μελοποιῶ Al-fred Keil, συνθέτου *Εἰρήνης* τινὸς διδαχθείσης ἐν τῷ Βασιλικῷ θεάτρῳ τοῦ Τουρίνου κατὰ τὴν παρελθόντα χειμῶνα.

Οἱ ὑποκριταί, ὁ διευθυντῆς τοῦ θεάτρου καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ προσήνεγκον αὐτῷ δύο πολυτίμους στεφάνους ἐν τοῖς ἄλλοις δώροις. Τούτους ἠθέλησε νὰ μετακομίσῃ εἰς Λισαβῶνα, τὴν πατρίδα

αυτοῦ. Ἀρμυρομένοιο αὐτοῦ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Πορτογαλίας, ὑπεδέξαντο αὐτὸν οἱ φίλοι αὐτοῦ διὰ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς· ἀλλὰ τὴν ἐνθουσιασμὸν τούτου τὸ τελωνεῖον ἤθελγε νὰ ψυχράνη. Θεωροῦσαν τοὺς στεφάνους ὡς ἐμπόρευμα, ἐξήγησε δικαίωμα 80 φρ. δι' ἕκαστον χιλιόγραμμον, ἤτοι 1500 φρ. διὰ τοὺς δύο στεφάνους. Ὁ μελοποιὸς τῆς Εἰρήνης, ἐνωεῖται, ἤρνησατο ν' ἀποτίσῃ τὰ τελωνειακὰ ταῦτα. Ἀλλὰ μετ' ἐκπλήξεως ἔμαθε ὅτι οἱ στεφάνοι ἐπωλήθησαν εἴτα ἐν δημοσίῳ πλειστηριασμῷ.

Τὴν γωνίαν δὲν ἀκαίωσ' τὴν στροφὴν τοῦ Lecock, «Les Portugais sont toujours gais».

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴ κατάστασις ἐξακολουθεῖ ἐκτελοῦσα τὸ σημεῖωτόν αὐτῆς βῆμα, κατὰ τοῦτο μόνον νέον τι ἐμφανίζουσα, ὅτι ἐπέδειξεν ἡμῖν τὸ νέον οἰκονομικὸν πρόγραμμα τοῦ κ. Τρικοῦπ. — Παραδόξως ὁ πρόην πρωθυπουργός, ἐπιλαθόμενος τῶν τραγικῶν περὶ ἐπαρκείας τῆς χώρας θεωριῶν αὐτοῦ, ὁμολογεῖ σήμερον διὰ τοῦ δημοσιογραφικοῦ ὄργανου αὐτοῦ τὴν ἀνεπάρκειαν καὶ προτείνει καὶ αὐτός—τί τούτου παραδοξότερον;—ἐλάττωσιν τῶν τοῖς πιστωταῖς τοῦ κράτους πληρονομένων τόκων κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν καὶ κατάργησιν τοῦ χρεωλυσίου. — Ὡς ἄλλοι ἐλλίπς ὠπτηρίας οὐδεμία, μάταια δὲ καὶ κενὰ ὄσα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ ἐλογοκῶσει ἡμῖν ὁ κ. Τρικοῦπης. Εἶνε ἀληθές ὅτι τὴν πικρὰν ταύτην ὁμολογίαν συνοδεύει διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι, ἂν μὴ οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ ἐξηνυτέλιζον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὴν πίστιν τοῦ κράτους, θὰ κατώρθου, τὰ ἀπὸ τῆς πίστεως ταύτης πλεονεκτήματα ἔκμεταλλεῦόμενος, νὰ κανονίσῃ προἴοντος τοῦ χρόνου τὰ οἰκονομικὰ πράγματα τοῦ κράτους ἄνευ ἀβαστίας τῶν πρὸς τοὺς πιστωτὰς ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, ὅτι δὲ νῦν, τῆς πίστεως ἐκλιπούσης, τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀδύνατον· ἀλλὰ καὶ ἡ δικαιολογία αὕτη, ὁσαυτὸποτε καὶ ἂν ἐνέχη στοιχεῖα ἀληθείας—ἐνέχει δὲ ἀναντιρρήτως τοιαῦτα—δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἀθώωσιν πολιτικοῦ ἀνδρός, λησμονήσαντος ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ ἐξαρτίσῃ ἀπὸ τῶν αἰσιοδόξων μόνον προσδοκιῶν αὐτοῦ, ἄνευ δὲ ἄλλης θετικῆς βάσεως, τὸ ἰδιωτικὸν οἰκονομικὸν μέλλον τοῦ ἔθνους, οὐ καὶ τῆς τύχης τῶν ἰθαγενῶν.

Ἐν Σερβίᾳ ἀναμένεται ἡ ἐκδασίς τῆς δικῆς τῶν πρώην ὑπουργῶν, οὗς, ὡς γνωστόν, παμψηφεί ἡ ὀλιγοπαστικὴ πλειονοψηφία παρέλαμψεν εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, ὡς βεβαία δὲ θεωρεῖται ἡ καταδικαὶ δόξ τοῦ ἀγροῦ τῶν μελῶν τοῦ τέως ὑπουργείου τῶν φιλελευθέρων, τοῦ κ. Ἀδακῦμοβιτς καὶ τοῦ κ. Ριβαράτς. — Μᾶλλον εὐάρεστοι εἶνε αἱ εἰδήσεις περὶ τοῦ δυναστικοῦ τῆς Σερβίας ζητήματος, περὶ οὗ καὶ πρότερον ἦδη εἶχεν ἀναγραφῆν ὅτι τῇ μεσολαβήσει τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τῆς ρωδικῆς πολιτικῆς ὁ πρίγκιψ Καραγιώργεβιτς παραίτεται πᾶσαν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀξίωσιν. Αὐτός ὁ μνηστῆρ πρὸς ἀνταποκριτὴν τῆς σερβικῆς ἐφημερίδος «Βιδέ-

λου» ἐδήλωσεν ὅτι τοῦ λοιποῦ παραίτεται πᾶσαν πολιτικὴν δρασὴν περιοριζόμενος εἰς τὴν ἀνάτροφὴν τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ εὐχόμενος τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ, ὅπως παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ πατήριον, ὅπερ κατεπύρανε τὸν βίον τῶν προγόνων ἀμφοτέρων τῶν οἰκογενειῶν· ἐν μόνον ποθεῖ ὁ νοσταλγίαν πάσχων ἡγεμονίδης, ὅπως ἐπιτραπῆ αὐτῷ ἀπαξ εἶτι, ἔστω καὶ ὑπὸ αὐτηρῶν ἀστυνομικῆν ἐπιτήρησιν, νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν πάτριον γῆν, τὴν ἐστίαν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ τὸ πεδῖον τῶν παιδικῶν του ἀναμνήσεων. — Ἐλπίζεται ὅτι ὁ εὐγενὴς οὗτος πόθος θὰ τύχῃ τῆς προσηκουσῆς εκπληρώσεως, ὅτι δὲ διὰ τοῦ γεγονότος τούτου ἀπαλλάσσεται ἐφεξῆς ἡ Σερβία τοῦ δυναστικοῦ αὐτῆς ζητήματος, ὅπερ κατὰ πᾶσαν ἐσωτερικὴν ἀνωμαλίαν εἶτε κατ' εἰσγήνησιν αὐτοῦ τοῦ μνηστῆρος εἶτε τῇ πρωτοβουλίᾳ ἄκρων ζηλωτῶν τῆς δυναστείας τῶν Καραγιώργεβιτς ἢ δημαγωγῶν, ἐπιθυμούντων ν' ἀλειψώσιν εἰς θοὰ ὕδατα ἀναψύμενον, ἐδυσχεραίνεν ἐπὶ μᾶλλον τὰ πράγματα.

Ἐκ Σοφίας διὰ Βιέννης, ἀξιοπιστοτέρα οὕτω γινόμενη, μεταδίδεται ἡμῖν ἡ εἰδήσις, ὅτι ὁ κ. Σταμπούλωφ ἤρξατο ἐσπενόμενος ἐκποῶν τὴν ἀκίνητον αὐτοῦ περιουσίαν καὶ τὸ προῖον αὐτῆς καταθέτων εἰς ἀγγλικὴν Τράπεζαν. — Τὸ πρᾶγμα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψεως τῆς εὐλόγως προσδοκώμενης ἐν τῷ μέλλοντι ὑπερτιμῆσεως τῶν ἐν τῷ νεαρῷ κράτει ἀκινήτων καὶ τῶν ἐλπίδων, ἄς περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ὡς εἰκός, ἔχει ὁ βούλγαρος πρωθυπουργός, μόνον διὰ τοῦ δυσχεροῦς τῆς πολιτικῆς θέσεως τοῦ κ. Σταμπούλωφ δύναται νὰ ἐξηγηθῆ. — Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἦν μεγάλη τῆς κυβερνήσεως πλειονοψηφία· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, διὰ τοῦ ἐπιτηδεῖον μόνον ἀπὸ τοῦ ἐκλογικοῦ περιδύλου ἀποκλεισμοῦ τῶν ἀντιπολιτευομένων ἐκλογῶν ἐπιτευχθέν, τυπικὸν μόνον δικαίωμα ὑπάρξεως παρέχει τῷ ὑπὸ τὸν κ. Σταμπούλωφ ὑπουργεῖν, ἐπὶ μᾶλλον δὲ ἐντείνει τὴν ἀγανάκτησιν τῶν δυσνασχετούντων ἐπὶ τῷ ὅτι βλέπουσι παρατεινομένην τὴν ἐν τῇ ἀρχῇ παρουσίαν ἀνδρός, ὅς θεωρεῖται εὐλόγως ἡ κυρία αἰτία τῆς ἐνεστώσης τραγελαφικῆς ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν θέσεως τῆς πατρίδος αὐτῶν, καὶ εἰς ἀπροκαλύπτωτάρα ἐδηλώσιν τῆς δυσφορίας αὐτοῦ ἀναγκάζει τὸν πρίγκιπα Φερδινάνδον, διαβλέποντα παρὰ τῷ πρωθυπουργῷ αὐτοῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ κυριώτατον κώλυμα τῆς διασκεδάσεως τῆς ρωδικῆς μῆνιος καὶ τῆς νομιμοποιήσεως τῆς θέσεως αὐτοῦ. — Ταῦτα πειθούσι τὸν κ. Σταμπούλωφ ὅτι βραχεῖα ὑπολείπεται αὐτῷ εἶτι πολιτικῆ ζοῆ· εἰς τὴν δὲ πρόχειρον ὑπάρχει τὸ παράδειγμα τῆς δικῆς τῶν ἐν Σερβίᾳ αὐθαιρέτως καὶ πραξικοπηματικῶς κυβερνησάντων τέως ὑπουργῶν, ὁ φόδος ὁμοίας τύχης εἰσγίνεται αὐτῷ τὴν ταχεῖαν χρυσοποίησιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἵτις ὑπὸ τὴν μορφήν ταύτην εὐχερέστερον καὶ ἐξασφαλίζεται καὶ ἐξασφαλίζει αὐτῷ ἄνετον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐν περιπτώσει ἐξελάσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς χώρας βίον.

Αἱ τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ διεξαχθεῖσαι γενικαὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐκλογαὶ δύο τινὰ περιτρώως διεπίστωσαν πρὸς εὐαρέσκειαν πάντων τῶν φίλων τοῦ ἰλιποτικῆ ἔθνους, πρῶτον μὲν ὅτι ἡ παραφορὰ καὶ ἡ ἄκρα πο-

λιτική εμπάθεια, ὑφ' ἧς ἀγόμενος ὁ γαλλικὸς λαὸς προέβαιεν ἄλλοτε καὶ εἰς τὰς σπουδαιότατας τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ, ἐπαυσαν ὑποκρινόμενοι οὕτω σπουδαῖον πρόσωπον ἐν τῇ κρίσει τῶν τυχόν τοῦ ἔθνους, εἶτα δὲ ὅτι τέλειον ἀπὸ τῆς χώρας ἀγαθῆ τύχη ἐξέλιπεν ὁ ἐπὶ αἰῶνας μετὰ μικροτέρων ἢ μεζζόνων διαλειμμάτων παράσδων αὐτῶν πεισματώδης περὶ πολιτεύματος ἀγών, τῆς δημοκρατίας βαθείας καὶ ἀσφαλεῖς ἐμβαλλούσης τὰς ρίζας αὐτῆς ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἔθνους. — Τὸ πρῶτον τῶν γεγονότων τούτων ἀπέδειξεν ἡ γαλήνη καὶ ἀπάθεια, μεθ' ἧς διεξήχθη ὁ ἀγών, μόλις που ἀσθενῆ τινα προσλαβὼν τραχύτητα διὰ τὰ λειψάνα τῶν βουλευτικῶν μεθόδων καὶ τινὰς λιποθυμίας σοσιαλιστικῆς ἀποπειρας. Ἐν γένει ὁμως οὔτε ἐκεῖνα, μὴ ὑπολειπόμενα ἴχνη τοῦ πάλου ποτὲ ἀκμάσαντος βουλευτικισμοῦ, οὔτε αὐταί, ἀμυδραὶ τινες ἀναλαμπαι τῆς σβεννυμένης λυχνίας τοῦ κατὰ Ραδασόλ φωτός, ἐπέδρασαν κατὰ τι ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὅλης ἐκλογικῆς περιόδου, ἥτις ἀπέδειξε τοὺς Γάλλους ἐγγύς γενομένους εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς σχετικῆς τελειότητος τῆς πολιτικῆς ἀνατροφῆς, καθ' ὃ τὰ ἔθνη ὡς ἐξ ἐμφύτου ὁμίης διακρίνουσι τοὺς ψευδεῖς τῶν συμφερόντων αὐτῶν υπερμάχους ἀπὸ τῶν ἀληθῶν, καθ' ὃ, ἐπαρκῆ ἰδεάν ἔχοντα τῆς δυνατῆς κοινωνικῆς εὐημερίας καὶ ταύτης ἀπολαύοντα ἢ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀσφαλοῦς ἀπολαύσεως ταύτης εὐρισκόμενα, δὲν παρασύρονται ὑπὸ τῶν φαντασιοπληξιδῶν ἐξημιμένων τινῶν κεφαλῶν ἢ δημοκόπων, τῆς νοσοῦσης αὐτῶν φαντασίας τὰ ἀποκνήματα ἢ τὰ ἐπαγγελλόμενα ἐξυπηρετήσιν τῶν προσωπικῶν αὐτῶν συμφερόντων παριστάντων ὡς ἀπαραίτητα τῆς κοινῆς εὐημερίας στοιχεῖα. Ἡ Γαλλία, πεισθεῖσα ἤδη ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι ἐν τῇ δημοκρατίᾳ, οἷα αὕτη λειτουργεῖ ἐν αὐτῇ, ὑπάρχει πᾶν ὅ τι δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτῇ τὴν δυνατὴν εὐημερίαν, ἀπὸ ταύτης καὶ μόνης εὐλόγως προσδοκῆ τὴν ἀπρόσκοπτον ἐξακολούθησιν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς, περιφρονουῖσα τοὺς θέλοντας ν' ἀνατρέψωσι τὸ πᾶν, ἵνα αὐτοὶ ἐμφανισθῶσι δημιουργοὶ νέας τάξεως πραγμάτων, ἀναλόγως βεβαίως πρὸς τὴν τεταράγμενην αὐτῶν κεφαλῇ. — Ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐκλογῆς καταδιλωθεῖσαν ἐξασφάλισιν τῆς δημοκρατίας, τὸ γεγονός εἶνε τόσῳ μᾶλλον εὐάρεστον, ὅσῳ συνοδεύεται ὑπὸ τῆς περιστάσεως, ὅτι ὁ γαλλικὸς λαὸς ἀπέδειχθη ἀποδεχόμενος οὐ μόνον τὰς δημοκρατίας ἐν γένει ἀρχάς, ἀλλὰ καὶ εἰδικῶς τὰς μετριοπαθεῖς τοιαύτας, ὡς διλοῦται ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων — διότι ὑπολείπονται 184 ἐπιναυλιπτικαὶ ἐκλογαί —, ἐπαγγελλομένων τὴν συγκρότησιν τῆς πόθουμένης ἐκείνης μεγάλης κοινοβουλευτικῆς μετριοπαθοῦς δημοκρατικῆς δυνάμεως, ἥτις θὰ κατῳρθοῦ νὰ παράσῃ τῇ Γαλλίᾳ τὴν ἰσχυρὰν καὶ ὁμογενῆ κυβερνήσιν, ἧς τοσαύτην ἔχει χρείαν.

Τὸ ζήτημα τῆς συγκροτήσεως τῶν νέων τῆς Μεσογείου ναυτικῶν μοιρῶν, τῆς ρωσικῆς καὶ τῆς γερμανικῆς, ἐξακολουθεῖ ἐπασχολοῦν τὴν δημοσίαν ἐν Εὐρώπῃ γνώμην, οὐπὼ ὁμως οὐδὲν ὑπάρχει ὁριστικῶς γνωστόν. Τὸ βέβαιον οὐκ ἦντιον εἶνε ὅτι, τῆς ἐν τῇ Μεσογείῳ διαρκοῦς διατριβῆς τῆς ρωσικῆς μοίρας, ἢ κατὰ τὰς ἐκ Παρισίων εἰδήσεις ἔδονται ἀνοικτοί

πάντες οἱ γαλλικοὶ λιμένες, μελλούσης ν' ἀποτελεσθῇ μὲν νέον καὶ οἰονεὶ ὑλικὸν στοιχεῖον τῆς στενωτέρας συσφίξεως τῶν γαλλορωσικῶν σχέσεων, νὰ ἐξάρῃ δὲ ἐτι μᾶλλον ἐν Εὐρώπῃ τὸ γόνιτρον τῆς ὀσικτικῆς δυνάμεως καὶ φανεράς πανταχοῦ καταστάσῃ τὰς γεωτέρας ναυτικὰς προόδους τοῦ κράτους τῶν τῶρων, ἢ Γερμανία, Ἰηλοτυπούσα ἢ καὶ ἀναμνηστικὴ ἀρχαίου πόθου τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τοῦ κράτους, ἀπεφάσισε καὶ αὐτὴ τὴν ἰδρῶσιν ὁμοίως ἐν τῇ αὐτῇ θαλάσῃ παγίας μοίρας, χάριν τῆς ὁποίας καὶ ναυτικὸν σταθμὸν ἠτήσαστο παρὰ τῆς Ἰταλίας ἐν Σικελία. — Ἀλλ' ἡ βουλὴ αὕτη φαίνεται προσκόπτουσα κατὰ δύο δυσχερειῶν, τῆς ἀρνήσεως τῆς Ἰταλίας πρὸς παραχώρησιν τοῦ αἰτουμένου λιμένος καὶ τῶν εἰς τὴν ναυτικὴν ταύτην ἀνάπτυξιν ἀνάγκαιον νέων δαπανῶν, ὑπολογιζομένων εἰς τεσσαράκοντα νέα ἑκατομύρια μάρκων, ἅτινα οἱ ἐν Βερολίνῳ σκέπτονται νὰ προσθέσωσιν εἰς τὰ χάριν τῶν στρατιωτικῶν μεταρρυθμίσεων ἀπαιτούμενα ἐξήκοντα καὶ τὰ ὁποῖα μετ' ἄλλων τινῶν ἀναγκῶν τοῦ κράτους ἀναδιβάζουσι τὸ μελετώμενον πρόσθετον φορολογικὸν βῆρος εἰς διακόσια ὅλα ἑκατομύρια μάρκων.

Ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἰρλανδικὸν νομοσχέδιον ἀφίκετο εἰς τὸ τέμα τῆς πρώτης αὐτοῦ περιόδου. Ὁ κ. Γλᾶδστον, ματαιῶν τὰς τάσεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως πρὸς τὴν διὰ τῆς κωλυσιεργίας παράσθιν ἐπ' ἀπειρον τῶν συζητήσεων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του καλουμένην μέθοδον τῆς κοινοβουλευτικῆς κατατομῆσεως, τάξας τὴν παρελθούσαν παρασκευὴν ὡς τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως, τῆς περὶ τοῦ σχεδίου τῆς ἰρλανδικῆς αὐτονομίας, συζητήσεων. Ἡ ἀντιπολιτεῖσις ἐφύραξεν αἶθις, ὁ δὲ κ. Τσαμπερλῖν προσέβαλεν ἀντιπροτάσιν, ὑποστηρικθεῖσαν δι' ὅλης τῆς ὑπὸ τῶν συντηρητικῶν σπτόρων ἀκουμένης εὐγλωττίας, ἀλλ' ἡ πλειοψηφία ἀπέφηνετο ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ γηραιοῦ πρωθυπουργοῦ. Ἡ ψήφος αὕτη ἀπέδειξε πρὸς τοῦτοις τὴν κυβερνήσιν καὶ μετὰ τὰς κατ' ἀκολουθίαν τοῦ νομισματικῆς ζητήματος ἐπελθούσας ἐν ταῖς τάξεσιν αὐτῆς μεταστάσεις καὶ τὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ ἀναληρωματικῇ ἐκλογῇ ἀποτυχηῖαν διαθέτουσαν τὴν ἐπαρκούσαν αὐτῷ κοινοβουλευτικὴν δύναμιν.

ΦΥΡΑΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Σχολαζούσης τῆς μητροπόλεως Δισκάτης ἐκλήθη εἰς αὐτὴν, συνοδικῇ διακρίσει, ὁ τῶρος θεορ. ἐπίσκοπος Παράμβιας κ. Ἰωάννης, οὗτω δὲ σχολασάσης τῆς ἐπισκοπῆς Παράμβιας ἐκλήθη εἰς αὐτὴν ὁ τῶρος θεορ. ἐπίσκοπος Κίτρος κ. Λεόντιος.

— Δημοσιευθέντος ἐπὶ τούτω βασιλικῆς διατάγματος τῆ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῶν ἀρχαιολογικῶν Μουσείων ὀργανοῦται ἐπὶ τὰ τελευταίον, ἐπιστημονικώτερον καὶ μεθοδικώτερον, ὅπως ἐπιτυγχάνῃται ἡ σπουδὴ καὶ διδασκαλίαι τῆς ἀρχαιολογίας, ἡ διάσσις τῶν ἀρχαιολογικῶν γυώσεων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πρὸς τὰς καλὰς τέχνας ἐρωτός.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 14 Αυγούστου.

Τὸ σπουδαιότερον οικονομικὸν γεγονός τῆς ἐβδομάδος ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς ὑψώσις τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως ἀπὸ 4 εἰς 5 ο/ο. Ἐπειδὴ ὅμως ταῦτο προεβλέπετο ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος, οὐδεμίαν ἐπιπνεακὴν αἰσθησὶν εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ χρηματιστήρια, τὰ ὁποῖα διετηρήθησαν ἐν γένει σταθερὰ, πλὴν τοῦ τῆς Βιέννης, ὅπου φαίνεται μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπηρεασθῆν, καθ' ὅσον μάλιστα ἢ πρὸ πολλοῦ ἀναπυτχθεῖσα κερδοσκοπία ἤρξατο ἀπαυδῶσα ἐνεκα τῆς ὑψώσεως τοῦ τόκου καὶ συνεπῶς τῶν κατὰ τὰς ἐκκαθαρίσεις πληρονομένων μεγάλων reports. Τὸ χρηματιστήριον τοῦ Βερολίνου φαίνεται τὴν ἐβδομάδα ταύτην σταθερώτερον σχετικῶς πρὸς τὴν παρελθούσαν, καθ' ἣν ἐπεκράτει ἀταξιοδοξία. Οὐχ ἦπτον αἱ τράπεζαι ἐξακολουθοῦσιν οὐδαμῶς περιορισμένα ἐπὶ τῷ φόβῳ ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς ὑψώσιν τοῦ τόκου εἰς 5 ο/ο καὶ ἡ γερμανικὴ Τράπεζα ἀναγκασθήσεται νὰ ὑψώσῃ αὐτὴν εἰς 6 ο/ο.

Ἐν τούτοις μεθ' ὅλην τὴν νέαν ὑψώσιν τοῦ τόκου ἡ νομισματικὴ κατάστασις θεωρεῖται ἦπτον τεταμένη, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ τελευταίου ἰσολογισμοῦ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς, σημειοῦντος τὴν ἀναλογίαν τοῦ μεταλλικοῦ πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις 44,90 ο/ο, ἐνῶ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἦτο μόνον 13. Συγχρόνως ἐβεβλήθη οὐ μόνον τὸ μεταξὺ Παρισίων καὶ Λονδίνου, ἀλλὰ καὶ τὸ μεταξὺ Βερολίνου καὶ Λονδίνου συνάλλαγμα, καὶ ἐν γένει σημεῖα τινὰ βελτιώσεω ἤρξαντο ἀναφαινόμενα, ἐνίσχυεται δὲ ἡ περὶ οὐδὲν ὅτι ὁ τόκος τῆς γαλλικῆς Τραπεζῆς θὰ μείνῃ ἀμετάβλητος εἰς 2 1/2 ο/ο. Ἡ βελτιώσις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὰς ἐκ Νέας Ὑόρκης μεταδιδαζομένης εἰδήσεις, καθ' ἃς καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου τοῦ Σέρμαν θὰ διατηρηθῇ ἡ νομισματοποιήσις τοῦ ἀργύρου δι' ἀναλόγησιν ὀρισθοσομένης διὰ διεθνούς συμβάσεως. Ἐνεκα τούτου καὶ ὁ ἀργυρὸς διατηρεῖται σταθερὸς εἰς τὰ 33-34, εἰς τὴν τιμὴν δὲ ταύτην ὑπάρχει ζήτησις ἀνευ προσφορᾶς. Ὅπως δὲ ὅμως τὰ περὶ τοῦ σπουδαιότητος τούτου ζητήματος εἰσὶν εἰσέτι ἀβέβαια, οὐδεὶς δὲ δύναται ἀπὸ τούδε νὰ προεῖπῃ ἢ νὰ προεῖπῃ τὴν λύσιν αὐτοῦ.

Οἱ θιασῶται τοῦ μονομεταλλισμοῦ δισχυρίζονται ὅτι πάλιν ἡ βραδύνη ἢ ἡ χροιά τῶν ἀργύρου ὡς νομισματοῦ θὰ καταργηθῇ, διότι καὶ ἡ παραγωγὴ τοῦ χρυσοῦ ἐξακολουθεῖ αὐξανόμενα οὐχὶ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἀλλ' ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα. Οὕτω π. χ. τὸ πλοῦσιον χρυσορυχτεῖον τῆς Αὐστραλίας, ὅπερ κατὰ τὸ 1888, πηρὴγαγε 230,640 ογγύιας χρυσοῦ, τὸ 1892 πηρὴγαγεν 1,210,862 καὶ κατὰ τοὺς πρώτους ἕξ μῆνας ἐνεστῶτος ἔτους 664,971, ἦτοι κατὰ μέσον ὄρον 123,000 ογγύιας κατὰ μῆνα, αἱ ὁποῖαι πρὸς 2. σ. 3.10, ἰσοδυναμοῦσιν πρὸς 2. σ. 430,174 κατὰ μῆνα, ἢ πρὸς 5, 162,000 κατ' ἔτος. Ἐπίσης ἡ παραγωγὴ τοῦ χρυσοῦ ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Ρωσίᾳ καὶ ἐν ἄλλαις χώραις ἐξακολουθεῖ αὐξανόμενα, τελειοποιουμένων τῶν μηχανῶν καὶ τῶν μέσων τῆς ἐκπαινεύσεως.

Τις μᾶς βεβαίως δὲ, λέγουσιν, ὅτι δὲν θ' ἀνακαλυφθῶσι καὶ ἄλλα χρυσορυχεῖα ἐν Ἀφρικῇ, ἐν Ἀσίᾳ

καὶ ἐν ἄλλαις ἀνεκμεταλλεύτοις χώραις, ὡστε οὕτως ἢ ἄλλως ὁ ἀργυρὸς ὑπόκειται εἰς καταδίκην, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῶν ἀπὸ τούδε τὰ δέοντα μέτρα.

Εὐτυχῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅπερ ταραττεῖ πάντα τὰ κράτη, γαρ' ἡμῖν οὐδεμίαν ἐμποεῖ αἰσθησὶν, διότι, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν, ἔχομεν μὲν παραδεδεγμένον τὸ σύστημα τοῦ διμεταλλισμοῦ, ἀλλὰ βάσις εἶναι κυρίως ὁ χρυσοῦς, ὁ δὲ ἀργυρὸς χρησιμεῖ μᾶλλον ὡς συμπλήρωμα καὶ ὡς κερματικὸν νόμισμα, ὡστε ἡ καθέρνωσις οὐδεμίαν σχεδὸν ζημίαν θὰ ὑποστῇ ἐκ τῆς ὑποτιμώσεως ἢ καὶ ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ ἀργύρου, θὰ εὐρεθῇ δὲ μάλιστα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μεταχειρισθῇ μέγα μέρος τοῦ ὑπάρχοντος ἀργύρου εἰς ἐκκοπὴν κερματιῶν ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ χαλκοῦ διὰ τὰς μικρὰς συναλλαγὰς, διότι τὰ λεγόμενα μεταλλικὰ θὰ ἐκλειψῶσι ταχέως, ἡ δὲ ἔλλειψις μικρῶν νομισμάτων γίνεται ἡμέρα τῆ ἡμέρα ἐπαισθητῆ, ἐνταῦθα τε καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Πεποιθήμεν ὅτι δὲν θὰ βραδύνη νὰ ληφθῇ ἡ δέουσα πρόνοια παρὰ τῶν ἀρμοδίων πρὸς θεραπείαν καὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης.

Ἡ χθεσινὴ κίνησις τοῦ χρηματιστηρίου ἡμῶν σημειοῦται ἐν τῷ κάτωθι πίνακι, ἄλλως δὲ οὐδεμίαν ἐγένετο ἀξιοσημείωτος διαφορά. Αἱ τιμαὶ εἰσὶν αἱ αὐταὶ καὶ τὴν ἑρῶϊαν ταύτην. Γενικὸν χρέος 24,1, Σιδηροδρόμοι 81 3/4, Μονοπόλειον 16,24.

Τὰ ἑλληνικὰ στάσιμα καὶ παρημελημένα. Πάγιον 29 1/4, Μονοπόλειον 39 1/2, δάνειον 35 καὶ 36 1/2.

Τὰ Λαῦρια ἐξηκολούθησαν καταρρέοντα. Χθὲς προσεφέροντο εἰς τὰ 32, διότι καὶ αἱ ἐξ Ἀθηνῶν εἰδήσεις νέαν ἐσημεῖον ὑποτιμῶσιν καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν, ὡς καὶ ὑψώσιν τοῦ συναλλάγματος εἰς τὰ 167,4 ἀπὸ 167,0.

Ἀξιοσημείωτος εἶναι καὶ ἡ ἐξακολουθοῦσα ἐκπτώσις τῶν ἰταλικῶν καὶ ἰσπανικῶν χρεωγράφων καὶ τοὶ τὰ συνδικάτα ἀγωνίζονται νὰ διατηρήσωσιν αὐτά. Τὴν θέσιν ὅμως δυσχεραίνει ἡ ὑψώσις τοῦ συναλλάγματος, τὸ ὁποῖον ἐν γένει τῇ Ἰσπανίᾳ ὑπερέβη τὰ 20, ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ ἔφθασεν ἤδη 11 ο/ο, ὡστε ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία ἀνεπαισθητῶς ἐπανερχεται εἰς ἀμφότερα τὰ κράτη.

Τὴν προσεχῆ δευτέραν ἄρχεται ἡ δεκαπενθήμερος ἐκκαθαρίσις ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ ἡμῶν, λήγει δὲ τὴν παρασκευὴν ἀντὶ τῆς Τετάρτης, ἐνεκα τῶν μεσολαβουσῶν δύο ἑορτῶν, καθ' ἃς τὸ χρηματιστήριον θὰ εἶναι κλειστὸν, τὴν μὲν δευτέραν διὰ τὴν παρ' Ἀρμενίσις ἑορτὴν τῆς Κοιμώσεως, τὴν δὲ τρίτην διὰ τὴν ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ λαοφιλοῦς ἡμῶν ἀνακτος.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

DAS GROSSE ERDBEBEN AUF DER INSEL ZANTE im Jahre 1893, von Prof. Dr. Constantin Mitsopoulos in Athen. Απόσπασμα τοῦ Abdenek aus Dr. A. Petremanns Mitteilungen. 1893, Heft. 1. 7. Παρὰ τῆς πραγματείας ταύτης γενήσεται εἰδικὸς λόγος ἐν ἐπομένῳ τευχί.

Ὁ ἀπεστάτης ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ